השער:
צבע זה אופי
גלידות שטראוס-
יש הבדל!
החלב משובח יותר,
השמנת מהמחלבה טהורה יותר,
הטעם מעודן יותר.
ויש בה הרבה יותר תוספות: שקדים, אגוזים, שוקולד או תותים-
הבדלים גדולים שזיכו את גלידת שטראוס
בתואר המוצר הנבחר 16 שנים ברציפות.
שטראוס השמנת של הגלידות.

הגרלה כל שבועיים הכוללת: כרטיס טיסה להוליווד, סוף שבוע זוגי במלון מפואר על ארוח מלא.
גלויות השתתפות אפשר למצוא בבתי העסק המתפרסמים במדור זה.

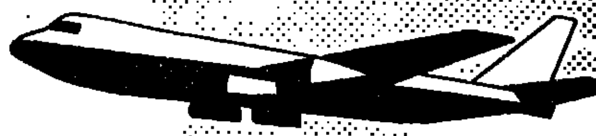

בהגרלה מס' 1 שנערכה בתאריך 25.7.86 זכו:
בכרטיס טיסה להוליווד:
מר מיכאל פרידמן מהרצליה,
אשר אכל במסעדת אס ברח' הרצל בת"א.
בסוף שבוע זוגי במלון מפואר: מר שינולד פנחס מיהוד,
אשר אכל בבורקס סמי בבית גיבור — ת"א.

תל אביב והמרכז

בורקס סמי
שיפון בית גיבור
טל' - 652215
- כל סוגי הבורקס, אפויים וקפואים.
- קרואסון (כל הסוגים), אפויים וקפואים.
- עוגיות־שמרים (רוגלך), שוקולד, תפוחי עץ — אפויים וקפואים.

מקבלים בטלי הזמנות לאירועים שונים

קופון (צבוע ליין מגורפות) [illegible]

אל נגה
המקום המשגע במרכז העיר
אירועים ומסיבות באל נגה
תחבורה ציבורית נוחה, חניה בשפע בבנין מגדלור
★ שרות אדיב ★ אוירה נהדרת ★ מחירים עממיים
ת"א פינסקר 4 (ככר מוגרבי) טל' 296457
— בשישי בצהרים — קבלת שבת עם אלי [illegible]
— בשבת — אוירה משפחתית והפתעות לילדים

פונדג
דגים ומבחר מגוון של מאכלים ים ופירות ים.
אוירה טיפוסית של פונדק דייגים.
מקבלים כרטיסי אשראי.

שעות פתיחה:
12.00-15.00
18.30-24.00
ממוזג

פרישמן 8 — ת"א, טל. 03-222948

פונדק עלית
המסעדה שלי
תחנות דלק — צומת עליון, ז'בוטינסקי 4 ר"ג, טל. 737754 סניף לוינזון מיניסטור, א. הגדוד 30 — ת"א

מסעדה ומילק־בר המכבים

בתחנת דלק סונול אלוף שדה 101 — ר"ג, טל. 744346
מסעדה לאניני הטעם
- מאכלים דגים
- מטבח בינלאומי עשיר
- פירות ים
- ארוחות עסקיות
- מבחר סלטים ובשר
- אירועים

מסעדת פגש האחים
מסעדה ומקום לבילוי
תחנת דלק "פז" גני התערוכה
מול גן אורנים, טל' 03-473309
בערבי השבוע תכנית אמנותית:
מדי שלישי ושישי — חפלות מזרחיות
מדי שני ורביעי — שירי א"י
★ מטבח עשיר ★ על האש ★ סלטים ★ בר
אוירה פסטורלית
הכניסה חופשית — חניה בשפע.

פונדק שאול
מאכלים מזרחיים ותימניים
כשר בהשגחת הרבנות הראשית
כרם התימנים רח' אליישיב 11 ת"א. 03-657619, 653303

מסעדת חן
חייתם בים, נהניתם, עייפתם. בא לכם לחזור הביתה ישר למנוחת צהרים? בואו לאכול ולהנות מארוחת צהרים ב-

תפריט עשיר ומגוון:
ממולאים, דגים, שניצל, סטייקים, תוספות, מבחר סלטים (חופשי) ומנות אחרונות. הכל תוצרת הבית.
○ גלידריה ○ קונדיטוריה ○ בית קפה
מנות מיוחדות לילדים, חניה בשפע, פתוח כל היום
רח' משכית (פינת כביש הנכים), הרצליה פיתוח. טל' 052-557548

מסעדת לה־ולי

מטעמי גריל ואווז
אצ"ל 61 — שכ' התקווה, טל. 372439
ניתן להזמין את המקום ל-50 איש
בהשגחת הרבנות הראשית
אלברט

מסעדת יונש
מסעדה מזרחית צומת גולני

פלאפל מפגש גולני
40 סוגי סלטים חופשי
הנחות לחיילים ולקבוצות
עפולה
מול המשטרה טל. 065-90558

גלידות שמנת
גלידות שמנת במבחר טעמים:
וניל בתוספת פתיתי שוקולד
פקאן בתוספת אגוזי פקאן
וניל בתוספת דובדבנים
רום בתוספת צימוקים
קרמל

קנה 3 חבילות של 500 גר'.
שלח 6 סמלים ותשתתף בהגרלה!

ביח"ר נתניה: א. תעשיה, טל. 053-23023
סניפים:
ת"א — 03-452074; חיפה — 04-721631; ירושלים 02-822947

לאכול טוב לאכול
מבחר עשיר ומגוון של סלטים
איכות ללא מתחרים
חומוס
חצילים
טחינה
איקרה ועוד...

שלח 1 נוכטה של 500 גר' או 2 מכסים של 250 גר' והשתתף בהגרלה

נמל תל אביב מחסן 5 ת.ד. 6382 טל. 459071, 453074

אשדוד באר שבע והדרום

חנה דמארי
מאכלים מזרחיים,
תימניים ודגים.
כשר בהשגחת הרבנות
רחובות, הרצל 53,
טל: 08-457128

פונדק האושר השישי

קפה מילק־בר מונטנה בע"מ
המקום האידיאלי למנוחה
באוירה נעימה בדרך לאילת
באר שבע רח' פקוע 1 (ליד מחנה נתן)
טל. 057-76373

ירושלים

הלחם
מבחר עשיר של לחמים מיוחדים, עוגות ועוגיות.
מקבלים הזמנות לאירועים מיוחדים
אגריפס 167, ירושלים.
טל. 02-244212
פתוח 7.00-21.00

ראשון לציון
אנו אפנדים בפונדק האפנדי
"גן דרור"
☆ ארועים
☆ המקום ממוזג ☆ הנחה 5%
פונדק יעקב אפנדי ובניו בע"מ
תרמ"ב 12 — ראשל"צ. טל. 942418
להתראות!

אס
אם הנך נמצא במרכז העסקים בת"א,
מסעדת אס מציעה:
☆ 60 שנות ותק ☆ מאכלים ביתיים
☆ מחירים סבירים ☆ אוירה נעימה.
פתוח מ-7.00 עד 17.00
ת"א - הרצל 13, טל. 657327

דליקטס סנטר
משלב מאכלים ביתיים, בית קפה ומבחר דברי מתיקה ושוקולדים תוצרת חוץ.
• ארוחות קלות • סנדוויצ'ים • 15 מיני סלטים • סיגריות • מחירים סבירים ושרות אדיב.
שעות פתיחה: 08.00-20.00
ובליל שישי (21.00-24.00)
בלעדי במועדון האוכל הטוב מדיזנגוף סנטר
דיזנגוף סנטר 768 - מתחת לקולנוע לב.
טל. 204408

מפגשון
לא צריך לרוץ רחוק
★ בשרים מבושלים ועל האש
★ ממולאים ★ שווארמה ★ סלטים ביתיים ★ שיפודים בלאפה ★ מנות אחרונות.
כ"אי גם לבוא ולקחת הביתה!
שעות פתיחה: מ 10.00 עד 24.00 ברציפות.
יהודה המכבי 89 — ת"א 446016

קונדיטוריה בן־יעקב
- טורטים ורולדות
- מוצרים מוקפאים
- עוגות שמרים
מוצרי מאפה מעולים מקבלים הזמנות לאירועים
ראשל"צ — א. תעשיה החדש
רח' אליהו איתן
טל. 9610668

פונדק עד הלום
מסעדה־פאב־ארועים
כביש אשדוד אשקלון טלי 055-56927

רפיד קייטרינג
• ארועים • מסיבות
• שרות ברמה גבוהה
• אוכל ביתי
הזמנות נא לפנות לטל. 052-554463 - הרצליה
055-96014 - גדרה

מסעדת רפיד
מאכלים מיוחדים
★ צהרים ★ ערב, אפשרות לקנות
פתוח מ-8.00 עד 24.00
כולל שישי ושבת
תחנת סונול בילויים [illegible]

פיצריה פפי
PIZZERIA PAPI
מרדכי בן הלל 9 טל' 02-223914
הטעימה בירושלים

מגדניית הונזל
בס"ד
נפתחה מגנדיה חדשה כל סוגי העוגות ועוגיות (גם דיאטטיות), פוטיפורים ועוגות יום הולדת
מקבלים הזמנות
ירושלים רח' הלל 5
טל' 231984;
בבית — 667868

מסעדה סינית כשרה רחובות
CHINESE-KOSHER
RESTAURANT
REHOVOT
שרות הביתה
רח' הרצל 202, רחובות
202 Herzel st. Rehovot
Tel. 08-471616 טל'

מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332); מחלקת מודעות של המועדון: 292343, 03-282781

כותבים לנו

„פמיניסטית אגרסיבית"

התואר „פמיניסטית אגרסיבית" שהוענק לי על ידי תמר אבידר במדור „דעה אחרת" („סגנון" 111) הוא לפי מיטב המסורת של יחס התקשורת לפמיניסטיות מאז שקמה תנועת הנשים. יש לכך הסבר כפול.

א. קושרים פמיניזם ופמיניסטיות עם תכונה שלילית, היוצרת מייד רתיעה אצל הציבור.

ב. נוצר האפקט הפרדוכסלי של „להאשים את הקורבן בפשע שבוצע נגדו".

במקרה שלי, כאשר מחיתי על כך שבחברה קיימת אלימות נגד נשים – האשמתי אני עצמי כאלימה ותוקפנית.

אכן, זוהי דרך יעילה לשכנע את הציבור שאלימות נגד נשים אינה קיימת, מלבד במוחותיהם המעוותים של הפמיניסטיות.

ובכל זאת, גב' אבידר אינה מרוצה מהנוסח „הגוף שלי הראש שלי". תמהני, מדוע?

אסתר עילם
רמת אביב

★ „סגנון" משיב: האם ידועה לאסתר עילם האימרה: „הטון הוא העושה את המוסיקה"? את הטיעונים יש להעלות בסגנון שאינו גורר אחריו תגובה עויינת. זאת בנוסף לכך שהטיעון עצמו כדבר ה„גופה בלא ראש" – חייב להיות מתקבל על הדעת.

כן ולא בפמיניזם

„אני לא פמיניסטית", קובעת הפמיניסטית תמר אבידר, והלא־פמיניסטית תמר אטינגר, בכתבתה הנושאת שם זה („סגנון" 111). זו אינה תשובה: גם „כן" וגם „לא", למרות שגם אני חושבת כי הפרסומאי של „הגוף שלי – הראש שלי" צודק בעניין קיצור השם „ראש אינריאני".

מרבית נשות ישראל, ובכללן גם תמר אבידר, מסכימות מתוך אותה אידאולוגיה של „כן" ו„לא" לבצע פי שלושה עבודות ממה שהגבר מבצע, באותו זמן נתון: קריירה, לימודים, חברה, מטבח וילדים. אלמלא הנשים שבמאה ה־19 החליטו על „כן" בפמיניזם – אולי לא היו מרשים לתמר אבידר ללמוד עתונאות באוניברסיטה ולהפיץ את רעיונותיה כדבר קבלת הגורל.

גילה בוזגלו
תל־אביב

מדוע „צנע 1986"?

קראתי את כתבתה של בילי מוסקונה־לרמן „צנע 1986" („סגנון" 117). בוודאי יצא עליה קצפן של נשים דתיות בעלות משפחות מרובות ילדים, שתקראנה את הכתבה. במה יחודה של שלומית שהתראיינה בכתבה הנ"ל? ואם אכן יש לה „המון זמן פנוי" מדוע אינה קוראת?

יש לי ידידה טובה, דתית, אם לשבעה ילדים, שני בני הזוג עובדים במשרות מכובדות, לומדים, קוראים ומתעניינים בתחומים רבים ושונים, מקדישים שעות רבות וסבלנות אדירה לחינוך הילדים וטיפוחם. עוסקים בגמילות־חסדים ועזרה לזולת. יש להם זמן לחברה, עולים, הרצאות, השתלמויות ומה לא. זוהי דילמה של משפחה אחת מני רבות המייצגת „פן אחר".

מירי בנימין
תל־אביב

★ „סגנון" משיב: בישראל של חברת השפע הצרכנית ללא שבעה, בישראל של שיר „המגגל", בישראל של מעצבי אופנה, מעצבי שיער, מסעדני צמרת ומוסר נישואין מעורער – יש מקום לכתבה „צנע 1986".

פויה, ירדנה

אני מתייחס לדבריה של הזמרת ירדנה ארזי („סגנון" 108), כי „להכניס בשר לפיה זה כמו שיגידו לה לאכול חול או זבל..." – האם עוברת היותה צמחונית מגיל 3 השפיעה עליה כל כך? אני נוהגה מאכילת בשר במשך כל השנים. אבל מעולם לא טענתי שאר כל צמחוני הוא כמו זבל. עניין של רמה.

ולסיום, הבנתי שלבעל היא מבשלת גם בשר. אם כך ניתן להסיק שהיא מבשלת לו זבל.

בתיאבון.

איתן באום
ראשון לציון

דעה אחרת

אמצע הדרך

כפליים מעשרים, ובעצם, מחצית החיים כבר מאחורי. אין זה תרגיל מתמטי, זו הרגשתי – אישה על סף שנתה הארבעים. ערכתי סקר ובחנתי מחדש היכן אני עומדת. מין מאזן של מה עשיתי עד כה, מה קורה לי עכשיו, ומה אני רוצה לעשות כשאהיה גדולה עוד יותר.

קודם לכן הייתי הבת הבכורה של. מילאתי אחר הציפיות שתלו בי, ועברתי את המסלול של לימודים, תנועת נוער, שירות בצה"ל, לימודים גבוהים, נישואין, ושלוש לידות. מכאן והלאה קיבלתי מעמד של רעיה ואם. „מקצוע" כפול ומחייב ביותר, הנרכש בעיקר באמצעות הנסיון האישי. מצב מנושך של הליכה בין הטיפות. רעיה – אוהבת, חברה לחיים, בטוב וברע. העזר שכנגד. אם – אוהבת, תומכת, שומעת, מוכיחה, חברה. דמות רבגונית. משהו יציב ושורשי, שניתן לסמוך ולהסתמך עליו. הייתי במשך כל השנים גם אם עובדת וזה כבר סיפור הרבה יותר מורכב. אין סוף פעמים של עמידה בלחצים ובצורך לקבל החלטה – מה קודם למי? העבודה לילדים או ההיפך? ובכלל, מה על קריירה אישית? להתקדם? לעשות מה שבאמת הייתי רוצה לוא יכולתי?

לעתים נסיתי למצוא נוסחת פלא. משהו כמו לאכול את העוגה ולהשאירה שלמה. הנוסחה האישית שלי היתה הרבה יותר פשוטה ומציאותית: שיתפתי את האיש שלי ואת ילדי בהתלבטויותי וברגשותי, וזכיתי בתמיכה. לא שלא היו דברים שהפריעו להם, אבל הם הכירו בעובדה שאושרי הוא גם אושרם שלהם. שאמא מרוצה ורעיה הממששת את עצמה, הן ערובה לחיי משפחה בריאים.

רק אני יודעת בתוך תוכי שלא ניצלתי את כל האשראי שניתן לי, מחשש פן אפגע ואיפגע. תחמתי לי גבולות והחלטתי החלטות – עד היכן, מה כן ומה לא.

והיה מימד נוסף; לצד צער גידול ילדים ובעל, יש גם צער גידול הורים, עם כל המשתמע מטיפול ומסיוע להורים מבוגרים. לא פעם הרגשתי בין הפטיש לסדן, שעוד מעט־קט ואמחץ. גם כאן למדתי איך ומתי להחלץ, לתקוף את הבעיות ולפתור אותן על הצד הטוב ביותר.

היום, כשאני עומדת להחליף קידומת, כשילדי בגרו מעט, כשחיי המשפחה איתנים והסביבה הקרובה תומכת בי, אני חשה שזה הזמן להתחיל לממש אותם חלומות ורצונות שהמתינו בסבלנות עד כה.

רבקה יניב
אשדוד

סגנון

9–8
דליה מזורי:
הרופא ההולנדי
של חולי הסרטן

12–10
את והסקס
אתה והסקס

15–14
חנה אקרמן:
צבע זה עניין של אופי

23–22
נטע שדמי:
שלוש תחנות
בחיי שושנה שדמי

33–31
רותי קינן:
מטעמים
בסגנון עולמי

40
רמי יעקובי, פסיכולוג:
תינוק ללא נישואין

41
מילכה למדן:
חבר מאותו כוכב

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, שאול צמח
מודעות: גילה שניידר
טלפון (03) 439474
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון (03) 439276

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

לימור בר־יעוז (30), ילידת חיפה והושבת תל־אביב, מאפרת קולנוע ואופנה, חודש לפני הלידה, עדיין מתרחצת בים.
מה חוץ מזה? חוץ מזה היא גם עוברת קורס לווינדסרפינג (?) בים.
צילום: אלדד מאסטרו.

בדים קונים בבית־הבד
נחלת בנימין 14 ת"א. 656803

מועדון האוכל הטוב 1986! לקוראי מעריב

הבוסתן
"קייטרינג מעדנית" של
ארגון מסיבות גן ב"בוסתן" המפואר ביותר בשרון, באווירה כפרית בין עצי פרי וצמחיה.
★ ארגון ארועים בבתים פרטיים ★
"קייטרינג מעדנית", טל. 052-55257

מסעדת בר נאש – בהנהלה חדשה
ההנהלה החדשה מציעה לכם בילוי של ערב נעים ואווירה רוגעת. מוסיקת רקע שלוה, מיזוג אויר, ומבחר גדול ומגוון רב של מאכלים ודליקטסים.
אוכל כשר ומוזיונים סבירים

השביל הזהב
GOLDEN LANE
פיאנו בר-מסעדה

שרותי רדיו אלחוט בע"מ
מעבדה אזורית לתיקוני טלויזיה צבעונית ומקלטי וידיאו טייפ מכל הסוגים
אחריות ★ שרות ★ בטוח
טל. 053-40013

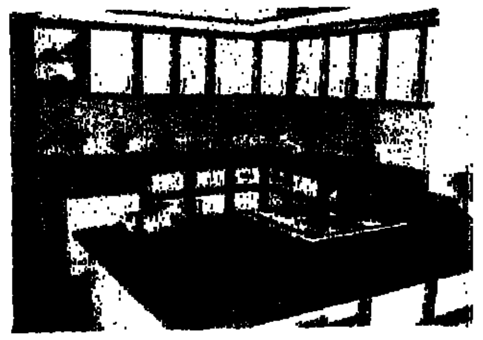

"שיש חן" – המוציא בע"מ
מהיצרן לצרכן!

נגרית גבה
ביצוע עבודות רהיטים ובנין
ב"ש - קרית יהודה 222/5. טל' 057-32463
(ב. 31979)

באר שבע אילת והדרום
טל. 057-78035

תכשיטי אליס
ב"ש, הרצל 61 טל. 057-38444

שיש ומדרגות ירון בע"מ
שיש גרניט למטבחים
מוסך החוצב 89 ב"ש 78623

בוטיק pizi
פסז' פאר - ב"ש - טל' 057-73422 בוטיק בראבו-עומר - טל' 057-699045 בהנהלת רחל שמואלי

מסגריית דמרי
מבני תעשיה זעירה ב"ש ביתן 13
טל. 057-32070

"המרכז"
ב"ש, רח' הבדיל 64, עמק שרה, ת.ד. 638
טל' 33455, 057-33454
איתורית: 79765-1488

נגרית לי
אזור התעשיה ב"ש, רח' הבורסקאי (ליד סולל בונה)
טל. 057-37295

עזרא יצחק
חלקי חילוף, דברי חשמל ואביזרים לרכב.
באר שבע, דרך חברון 3 (פינת קק"ל), טל: 79840

מימון אלקטרוניקה
הרצל 82 ב"ש טל. 70699
תן אמון במימון!

אלומדרום
המומחים בקשתות!
באר-שבע
טל. מפעל 057-32698
משרד ותצוגה:
טרומפלדור 52 טל. 057-79946

רגע, חושבים

מיכאלה איתן

שמלת החלומות

אוטובוס בשעת צהרים של קיץ, כתור לקופה בחנות רחוסה, במדרגות לקומה הרביעית בלי מעלית, עם סל ביד אחת וחבילה בשניה, כשהזיעה ניגרת, על מה חושבים? על היחלצות מן המכנסיים הלבנים, החולצה עם הכריות ומקלחת. ואחרי המקלחת, על שמלה שאין לה שרוולים, ואין לה מותניים, כזאת שאפשר ללבוש אותה בלי וגם להרגיש בלי.

ראיתם פעם שמלה כזאת בחנויות? לא מאז ימי אופנת ה„שק". פעם היו שמלות כאלה, כמו גופיה גברית למעלה, שעוכרות את הראש, בלי להרוס תסרוקת, שתלויות על הכתפיים כמעט בלי לגעת, ומשם ואילך הן חופשיות, חופשיות, שהרוח מן המאוורר יכולה לחדור לתוכן, אבל כאלה שכאשר לבשת אותן לא הרגישו שאת בלי, והאריג היה די אטום, כך שגם לא ראו.

זו היתה השמלה שאותה לבשת אחרי המקלחת הרביעית של יום קייצי לוהט. השמלה שלבשת כשיצאת עם שלושה ילדים קטנים לים (אף פעם לא היה לך מקטורן ים שקוף מאורגנזה, ואף פעם גם לא רצית). את השמלה הזאת זרקת על עצמך כשקפצת למכולת שבפינה. זו השמלה שלבשת כשחטפת תנומה של כמה דקות על הספה בסלון וקמת לפתוח את הדלת כשמישהו צילצל (אפילו שזה אף פעם לא הנער מחנות הפרחים אלא רק השליח מן הירקן).

זו לא היתה שמלה בשביל פוסטר־מדיה. זו לא היתה שמלה לתצוגות. זו אפילו לא היתה שמלה שהראית לחברה לאחר שקנית אותה, אבל לבשת אותה יותר פעמים מכל בגד במלתחה שלך. זו היתה השמלה שעלתה פרוטות ושנתנה לך שירות ששווה זהב.

או איפה הן מעצבות האופנה? להן לא חם? ■

ארט בוכוואלד

הבו לי קצת תועבה

הדבר הטוב ביותר בקשר לדו"ח של ועדת מיס בנושא הפורנוגראפיה הוא הקריאה לקבוצות אזרחים להתנדב לבדוק, איזה סוג של עתונים נמכר בחנויות. אם, לדעת המתנדבים האלה, החומר פורנוגראפי – הם יארגנו חרם, ואלוהים יודע מה עוד, כדי לפטור את החנות מעונשה של התועבה הזאת.

אינני יודע כיצד יבחרו את האנשים הראויים למלאכה זו, אבל הייתי רוצה להציע את שירותי.

ומה, תשאלו ודאי, מכשיר אותי להיות אחד מקבוצת מתנדבים כזאת? ראשית, קראתי הרבה מירחוני העירום שהוועדה מצאה כי הם מפוקפקים. שנית, אני יודע בדיוק איפה החנות שמחזיקה חומר־קריאה כזה. עשיתי כבר הרבה תירגולים „על יבש" מאז פירסום הדו"ח. אני יודע כיצד להבחין בין חומר נטול כל ערך בהחלט, לבין חומר שפשוט מנסה לספק לי גירוי זול.

אם תבחרו בי, אני מבטיח לעבור בכל החנויות בשכונה שלכם ולוודא כל דבר שעלול, לדעתי, לפגוע בקהילה. אתם יכולים לסמוך עלי, ששום דף לא ישאר בלתי הפוך בלי שאאשר אותו. אני לא מדבר רק על עירום, סטיות, או חומר תועבה מיני, אלא גם על חומר אחר שאולי לא נראה תועבתי מבחוץ, אך כשקוראים בין השורות הוא עלול להוביל לביצוע פשעים שהם מלהזכירם.

רבים מאתכם אולי שואלים את עצמם, כיצד יפעלו אותן קבוצות של אזרחים מתנדבים. הקוים המנחים אמנם עדיין לא נקבעו, אך הייתי רוצה שיקבעו משהו כזה: כל חבר יקבל סרט־זרוע, שיעניק לו או לה את הרשות להיכנס לכל חנות החשודה במכירת חומר פורנוגראפי. אם יימצא חומר כזה, ישליכו חבר הוועדה על הארץ, ישפוך עליו גז למציתים ויעלה אש במעבר בין המדפים. אם יהיה שם במיקרה הרבה חומר פורנוגראפי, יבואו לעזרתו חברים אחרים, שישברו את כל חלונות הראווה של החנות.

אם הבעלים ימחה נגד יחס זה, תארגן הוועדה חרם נגדו. במהלך החרם, תרשום הוועדה את שמות הלקוחות הנכנסים לחנות. שמות אלה יישלחו לתובע הכללי, אדוארד מיס, שיכניסם למחשב של הפרקליטות, כדי שלוושינגטון יהיה איזשהו מושג מי פרו־פורנוגראפי ומי לא. כל ועד אזרחים יהיה רשאי להתחבר למחשב, במקרה של חשרות לגבי זר הנסתובב ליד דוכן עתונים.

אני לא רוצה שמישהו יקבל רושם שהתובע הכללי ממליץ על מעין מיליציות אזרחיות. אין ביכולתנו למנוע מכם לקנות מה שאתם רוצים. אך כאמריקנים, זכותנו לגרום לכך שתצטערו מאוד על החלטתכם. ועדי המתנדבים הם הערכות שלכם לכך שלא תורעלו שוב מפירסומי תועבה.

נשאלת השאלה, מה מכשיר את הוועדים ההתנדבותיים האלה לקבוע את טעמו של הזולת בקריאה. עיקר כוחם הוא בכך, שאיכפת להם מה שנמכר בחנויות, והם מוכנים לעשות משהו בקשר לזה. חבר הוועד, לאחר שנתמנה לתפקידו, יעשה לילות כימים כדי להיות מומחה בפורנוגראפיה. תפקידם העיקרי של הוועדים הוא לעשות את המלאכה שמשרד המשפטים, בגלל מגבלות החוקה, אינו יכול לעשות בעצמו.

או אני זקוק לקולכם. בלי להתרברב, אני חושב שאני האדם המתאים ביותר. הסתובבתי ליד דוכני עתונים כל חיי. אני מסוגל לאתר קורא „פלייבוי" או „פנטהאוז" ממרחק קילומטר, ואני יודע איך לקרוא ירחון גם דרך הצלופן שסוגר אותו.

מיד כשיתחילו לבחור את המתנדבים לוועדים הקהילתיים, אנא חישבו עלי – האנטי־פורנוגראפיסט שאפשר לבטוח בו. ■

אתי רוזנברג־ניצן

שרירי המרגרינה

סלחו לי אלוהי האירוביקה אבל אני פורשת מההתעמלות. עכשיו כשהקונצנזוס בנושא הכושר הגופני הגיע למירקע, אני מרימה ידים למעלה, לא לצדדים. רק לצפות במעגלת החיננית שמתנשפת בחנניות – גורם לי לקוצר נשימה. לקראת סיום הכושר, אני באפיסת כוחות נאנחת על הספה ומתפללת לאיזה פרפר נחמד או סומסום שיציל את המצב.

„התרגיל הבא מיועד להארכת השריר שמתקצר בהליכה", אומרת הרזונת שבקופסה, ומתכוננת כוראי לפוליקעס שלי, שספק אם נותר בהם איזה שריר גמד. אני נכנעת והוזרת לספונג'ה, למטאטא ולמברשת.

שריר הירך שלי ישתפר באיסוף הצעצועים ושריר הכתף בעת ציחצוח כלי הכסף. את שרירי הבטן אני אציל בבריכת השחיה. אם תהיה לי בעיה קיצונית של כאבי גב אלך רגלי לגנון של הילדה, במקום לנסוע במכונית.

עיזבו אותי מתרגילי הכושר. את שרירי המרגרינה שלי הרווחתי ביושר ■

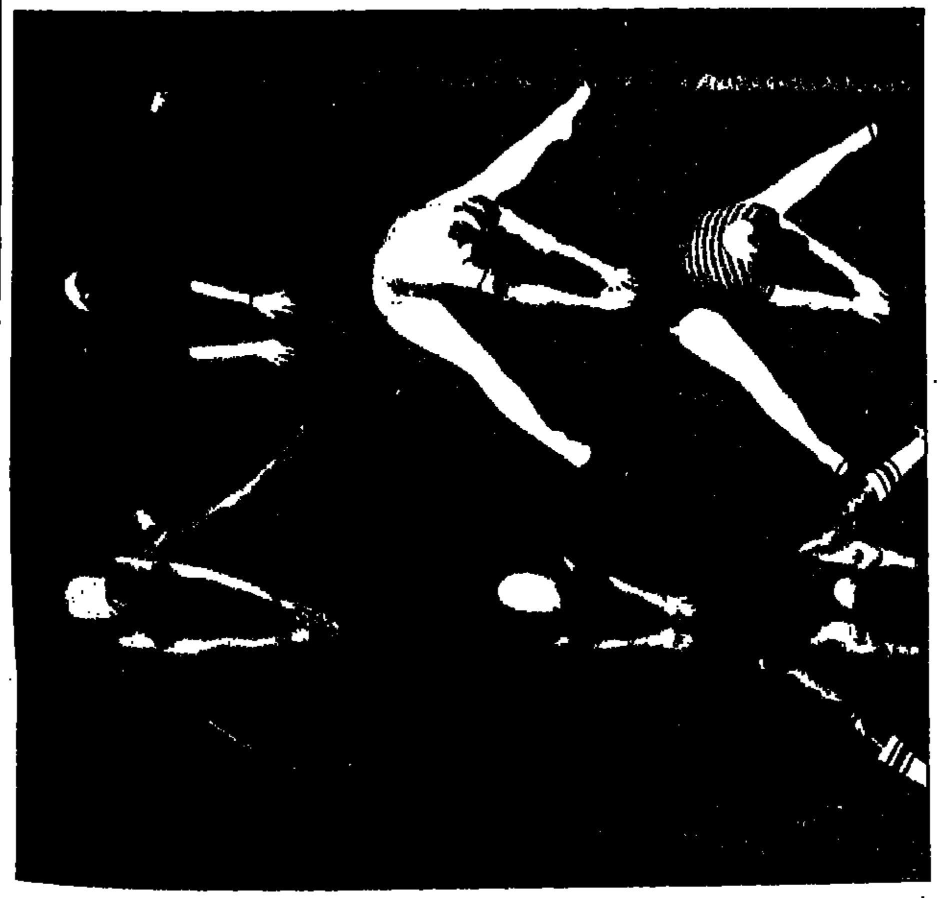

סמדר בת אדם

אח"מ מאוהב בך כש...

הוא מפסיק את שיחתו עם ראש הממשלה כשאת מתקשרת בקו השני.

– הוא מתאים את לוח הפגישות שלו ללוח הפגישות שלך.

– הוא מעדיף להקדים לפגישה ולהמתין לך במכוניתו ובלבד שאת לא תאלצי להמתין לו.

– הוא מקדם אותך בשקיקה גם כשאת מאחרת.

– הוא לעולם אינו סמוק כשהוא בחברתך.

– הוא מכתיב למזכירתו מכתבים סודיים בנוכחותך.

– הוא מציג אותך בגאווה לפני ידידיו האח"מים.

– הוא נותן לך להרגיש שאת יותר חשובה ממנו.

– הוא טורח להתקשר אתך מדי יום, גם אם הדבר כרוך בשיחה טרנס־אטלנטית.

– הוא מבטל חופשה משפחתית בחו"ל כשנודע לו שבעלך יוצא למילואים. ■

קורים דברים

אביטל וג'ודי דודזון. „החוויה הכי גדולה". צילום: אירית רותם

הישראלי של „דייר סטרייטס"

בשנה שעברה כשה„דייר סטרייטס" הופיעה כאן בפארק הירקון, הוקרן המופע שלהם בו־זמנית גם על מסכים ענקיים שניצבו לצידי הבמה. אביטל דודזון היה זה שצילם את המופע ועל כך גם זכה למחמאות רבות מצידם של מנהלי הלהקה. הם הבטיחו לו שלא ישכחו את העבודה המצוינת שעשה. „מה שמאד הרשים אותם", הוא מסביר „זה שהעבודה נעשתה רק במצלמה אחת".

ואכן מנהלי הלהקה לא שכחו את דודזון. הם הזמינו אותו לצלם את סיבוב ההופעות של ה„דייר סטרייטס" באוסטרליה וניו־זילנד שנמשך כ־3 חודשים. מתחילת פברואר ועד סוף אפריל. הוא נסע עם אשתו ג'ודי ובתם בת ה־4, דנה. ולמרות שחזרו ארצה כבר לפני כ־3 חודשים, הם עדיין הלומי חוויות.

„כולם היו פשוט נהדרים, חיינו כמו משפחה. זאת היתה חוויה שאני לא יכול לתאר אותה במילים. בניו־זילנד, למשל, הם הופיעו בפני 70 אלף איש. אף אחד לא דחף, או התעלף. המקום היחיד שבו פרצו גדרות והתעלפו היה בישראל. את ישראל הם הכי אהבו, הם אמרו שבארץ היה סיבוב ההופעות הכי מוצלח שלהם. את קבלת הפנים לה זכו כאן הם לא ישכחו אף פעם. זאת היתה, הם אמרו, החוויה הכי גדולה שלהם", מספר דודזון שמנסה עכשיו, לדבריו, „לחזור מהחלום למציאות ומחכה לחלום אחר".

עד להתגשמותו של ה„חלום האחר" יש זמן – מנהלי ה„דייר סטרייטס" הבטיחו לדודזון שיזמינו אותו לצלם גם את סיבוב ההופעות הבא שלהם. זה יקרה בערך בעוד שנתיים. ■

אירית רותם

ודרך אגב, יש מדינה

במסיבת יום הולדת ה־60 לרחבעם (גנדי) זאבי, מנהל מוזיאון הארץ, אלוף במילואים ומי שבמלחמת העצמאות לחם במסגרת הגדוד הראשון של הפלמ"ח, סיפר מנחה הערב, שאול ביבר: ב־15 במאי 1948, בקרב המר על מלכיה, כאשר המצב שם היה קשה מאוד – העביר יגאל אלון, הודעה בקשר לגנדי: 'תודיע שם לדן לנר, המג"ד, שהתגבורת תגיע ושהיום הוכרזה מדינת ישראל'. גנדי הודיע בעניין התגבורת, את ענין המדינה שכח, וכשיגאל אלון הזכיר לו, הוסיף גנדי בקשר: 'כן, ודרך אגב, היום הוכרזה המדינה'". ■

תלמה הדר

מסיבת קרח

בלהקת „חופשה על הקרח" 60 אמנים בני 18 לאומים שונים ואף לא ישראלי אחד. אבל יש אחד שמאד רוצה ואפילו נבחן כבר שלוש פעמים. מדובר בצעיר, שמנהל הלהקה לא מוכן להסגיר את שמו ואשר רכש את נסיונו בהחלקה על סקטים (גלגליות). הנ"ל, מתברר, פשוט משתגע להחליק על הקרח, או אולי גם לראות קצת עולם עם הלהקה המסיירת בעיקר ברחבי אירופה.

לראשונה הוא הפגין את ביצועיו, לפני ארבע שנים בביקורה הקודם של הלהקה בארץ. בשנה שעברה הוא עשה את זה בוינה, שם הופיעה אז הלהקה ועכשיו הוא הגיע שוב להיכל הספורט בתקוה שאולי השתפר. בינתיים הוא לא התקבל ללהקה. הסיבה: „הבעיה שלו, שאין לו קרח להתאמן עליו וטכניקת העצירה על הקרח שונה מאד מזו של הגלגליות". מנהלי הלהקה ממשיכים לסרוק את כל משטחי ההחלקה בעולם, בחיפוש אחר כוחות חדשים.

בשבוע שעבר הוזמנו אחמ"ים למופע. באו שרים וחכ"ים עם הילדים או הנכדים. המיפגש בין החשובים למחליקים נערך בהפסקה, שהתארכה מאד. אכלו גבינות, שתו יין או מיץ והצטלמו עם הרקדנים, עם הילדים או הנכדים: חיים בר־לב, מוטה גור, מאיר שיטרית, רפי אדרי, מיכה חריש, עדי אמוראי, פנחס גולדשטיין. ■

אירית רותם

אוירה חמה: השרים בר־לב וגור (עם נכדו) עם יפהפיות הקרח. צילום: שמואל רחמני

נעמת ההיסטורית...

במסיבה בביתה של ח"כ אורה נמיר לכבודה של דבורה נצר, עם קבלתה את אות יקירת העיר תל־אביב – הזכירה המארחת לאורחת כי בזכותה היא נכנסה לחיים הפוליטיים: „ לרגל תפקידה בכנסת פרשה אז דבורה מתפקידה כמזכירת ארגון אמהות עובדות בתל־אביב ושיכנעה אותי לקבל על עצמי את התפקיד. וכך זה התחיל. הייתי אז בת 36".

בין האורחות היו גם החכ"ית לשעבר מרפ"י מתילדה גז. הגבר היחיד שהיה במסיבה, הח"כ לשעבר מרדכי סורקיס, החמיא למתילדה היפה וסיפר: „כאשר היא הגיעה לראשונה לכנסת – קפצו כל ה'פולאקים' ורצו לנשק את ידה. ואני אמרתי להם: לכו, לכו אל אסתר רזיאל־נאור..."

דבורה נצר, מדור המייסדים של מה שכיום קרוי נעמת ואז היה קרוי „ארגון אמהות עובדות" השיבה למברכיה לאחר שהקשיבה בעיניים דומעות לברכתה של בתה, פרופסור רנה שפירא.

בין המוזמנות היו גם לאה רבין, מאשה לובלסקי, לילי מנחם ואולה קוז'נצי – ממיסדות הארגון, אשר בברכתה לכלת המסיבה קראה בקול גדול: „חברות, בלי מהפכות לא תשיגו דבר!" ■

תלמה הדר

ברברה בוש בירושלים

צניעות היא התכונה הבולטת של ברברה בוש. אפשר היה לראות זאת לפי בגדיה וגם מהתנהגותה כאשר עמדה ליד בעלה, סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, עימו הגיעה ארצה לארבעה ימים. רוב הזמן היא ליוותה אותו, היו לה סיכויים להתפנות לנושאים שעניינו אותה כשהוא ביקר בצבא או היה עסוק בשיחות עם פוליטיקאים ישראלים. בארצות הברית היא עובדת קשה לקידום הנושאים הסוציאליים של העם האמריקני. בין הפעילויות הרבות שלה בולטת המלחמה נגד האנאלפאבתיות. לדוגמה: היא תרמה את כל הרווחים של אוסף הסיפורים שחיברה על הקוקר־ספאנייל, הכלב האהוב של משפחת בוש, לאירגונים הפועלים נגד האנאלפאבתיות. ונוסף לכך היא מעודדת התנדבות והיא מכהנת כיו"ר אירגונים אלו, כדי לשפר את החיים של אנשים במצוקה.

כאן ביקרה גב' בוש במרכז של אגודה לעזרה לילדים נכים ולא הסתירה את התרשמותה הרבה מהמאמצים לעזור לילדים ליהנות מהחיים. היא גם ביקרה בבית חולים „הדסה" ירושלים. היא גילתה עניין רב בנעשה ושאלה שאלות רבות לגבי הדרך להגיע להישגים כאלה. האשה בעלת השיער הלבן היא אם לחמישה וסבתא לשמונה. אף פעם לא נתנה לאחרים להרגיש כי בגלל ההישגים של עצמה היא אינה צריכה ללמוד מאחרים.

בארצות־הברית העניקו לה תוארי כבוד אוניברסיטאיים והרבה אותות. בין היתר האות לאם הדגולה בשנת 1984. ■

אינגה דויטשקרון

בריאות

דליה מזורי

חיים בסימן שאלה

500 חולי סרטן בחודש פוקדים את ד"ר דורק מאייר בהולנד. מיואשים לאחר הכימותרפיה. לאחר שבע שנות טיפול נשארו בחיים 40 אחוז מהמטופלים. ד"ר חייצ'יק (איכילוב): „חשוב שהחולה ימשיך גם להיות מטופל אצלנו".

ילדה בת ארבע חלתה בסרטן. היא קיבלה טיפול כימותרפי אך ללא הועיל. רופאיה איבדו כל תקווה. היא הגיעה אל ד"ר דורק מאייר בהולנד והוא החל לטפל בה במיגוון שיטות לא קונוונציונליות. הדבר היה לפני 3.5 שנים. „שלוש שנים טיפלתי בה ללא לאות ומבלי לאבד תקווה. השיפור במצבה היה איטי. אך בתום שלוש השנים – היא החלימה לגמרי מהמחלה. בגיל 7 החלה ללכת לבית הספר ככל הילדים בני גילה והיום לא נותר בגופה שריד מהגידול הסרטני. היא הבריאה", מספר ד"ר מאייר.

ד"ר דורק מאייר, הגר באוברדינקל שליד אנשכדה במזרח הולנד, הוא שם דבר באירופה. 500 חולי סרטן בחודש – כמה אלפים בשנה – פוקדים את הקליניקה הפרטית שלו. רובם ככולם – כאלה שהתייאשו מהרפואה הקונוונציונלית. זו הרי אינה מבטיחה דבר. מקובל בקרב הרופאים שהסרטן הינה מחלה חשוכת מרפא, וכל שהם יכולים להציע זה הארכת חיים. גם ד"ר מאייר אינו מבטיח דבר. „אני לא עושה ניסים. ואם באים אלי עם סרטן מפושט מדי – אני אומר שאני לא יכול להושיע. גם בשלב מוקדם של המחלה לא תמיד אני מצליח לרפא את החולה. אבל עדיין שעור ההצלחה גבוה. 40 אחוז מהמטופלים אצלי נשארו בחיים אחרי 7 שנות טיפול. אצל 45 אחוז מהמטופלים עצרנו לגמרי את הגידול. יש להם חיים יותר טובים. הם מסוגלים לתפקד. לחיות עם בני משפחתם. ואפילו אם אחרי כמה שנים חלה הרעה במצבם – הם יותר מוכנים לכך מבחינה נפשית. בשלב זה גם התהליך יותר מהיר ופחות מכאיב. אנשי אינם מאבדים צלם אנוש מול המוות".

שיטתו של ד"ר מאייר מורכבת כמעט מכל דרכי הריפוי הלא־קונוונציונליות והוא מתאים את הטיפול לכל חולה על פי צרכיו. העיקרון הוא אחד: חיזוק המערכת החיסונית של הגוף. לדעתו, הגוף מסוגל להתגבר על המחלה בכוחות עצמו אם יהיו לו הכלים לכך. עם מערכת חיסונית תקינה ניתן להילחם ולתקוף כל גידול. בכל חלק של הגוף.

הוא אינו שולל את הטיפול הכימותרפי ואף טוען שטיפול כזה חיוני אם הסרטן גדול מדי או שהוא מתפשט במהירות גדולה מדי. אבל צריך לחשוב על השלב הבא. זה שלאחר הטיפול הכימותרפי, כדי שהגידול לא יחזור. וכאן באה המערכת החיסונית המחוזקת לעזרתו של החולה. איך מחזקים אותה? ראשית ע"י דיאטה נכונה. של מזון עם ויטמינים: ירקות, פירות, מיצים טבעיים של ירקות ופירות. לחם מלא, אורז מלא, תה צמחים. להוציא מהתפריט: בשר, קפה, אלכוהול, לחם לבן ואורז לבן, סוכר וגבינה צהובה. ולהפסיק לעשן. בנוסף לאלה הוא מחלק לחוליו כדורי ויטמינים, מינרלים ואנזימים. החשוב ביותר הוא ויטמין A וכן ויטמין E ו־C, סלניום, מגנזיום ועוד.

שלוש פעמים בשבוע מוזרקות לכל חולה זריקות הכוללות חמרים העוזרים לתאי הדם הלבנים (הלימפוציטים) להאבק בתאי הסרטן. הם חודרים לתוך בסיס התא הסרטני ומתקיפים אותו מבפנים. בין החמרים: חבל הטבור והשיליה (פלצנטה) של פרות צעירות, לאחר עיבוד, כמובן. ועוד: זריקות העשויות מבלוטת התימוס של חיות. הוכח, לדברי ד"ר מאייר, כי אלו מסייעות גם להתגבר על החולשה המתלווה לטיפול הכימותרפי. הטיפול כולל גם חיזוק בלוטות התימוס וההיפופיזה (יותרת המוח) באמצעות גלים קצרים המופעלים על בלוטות אלו, 5 דקות שלוש פעמים בשבוע.

דיאטה נכונה

ד"ר מאייר, רופא משפחה במקצועו, מודע להתנגדות הרופאים הקונוונציונליים לשיטתו. „הרופאים רגילים לשיטת ריפוי מסויימת ואם קשה להזיז אדם מדעתו – וודאי שהדבר נכון לגבי מערכת רפואית שלמה", הוא אומר. לדבריו, התירוץ להתנגדות לשיטתו: הטיעון שאין מספיק מחקרים מדעיים להוכחת תקפותה. אך הוא טוען את ההיפך: בגרמניה ובשוייץ וגם בארה"ב נערכו מחקרים לבדיקת השפעת דיאטה נכונה על הבריאות. מחקר כזה נערך למשל בקרב המורמונים בארה"ב. נמצא, כי הם אוכלים מזון בריא ואמנם שעור הסרטן אצלם נמוך. „חבל שהתנגדות הרופאים לשיטה חזקה יותר מאשר סיבלם של החולים", אמר ד"ר מאייר.

ד"ר מאייר, העוסק בשיטת ריפוי זו כבר 7 שנים עבר תקופה של מאבקים עם הרופאים המסורתיים וספג הרבה דברי ביקורת. ואולם לדבריו, כשהרופאים מסביבו החלו לראות את הצלחותיו, ביחוד במקרים של חולים שנרפאו לאחר שרופאיהם „הרימו ידיים" – החלו אותם רופאים לעבוד איתו והיום הם כבר שולחים אליו חולים.

היום באים אליו מאות חולים בחודש. מהולנד, גרמניה, צרפת, שוויצריה, ספרד, איטליה, קנדה וארה"ב. הם שומעים עליו מפה לאוזן. גם כמה חולי סרטן מישראל ביקרו אצלו בשנה האחרונה. אחת מהן, בת 37, אם לשלושה ילדים, היתה אצלו בחודש שעבר. בחודש מרץ השנה התגלה אצלה סרטן בכבד. מיד החלה לקבל טיפולים כימיים בביה"ח „הדסה" בירושלים. שערה נשר, היא סבלה מחולשה ומכל אותן תופעות הנילוות לטיפול. אבל גם בזמני ה„הפוגה" בין טיפול לטיפול חשה רע. מצבה התדרדר עד כדי כך שכעבור שלושה חדשים מאז גילוי המחלה הפסיקה לתפקד ולא היתה מסוגלת ללכת.

כסא גלגלים

על ד"ר מאייר שמעה מפי שכנתה של עוזרת הבית שלה, שעברה טיפול אצל ד"ר מאייר. „סעי לשם מיד. אני הייתי על סף המוות. במצב שהרופאים כבר אמרו לי שאין מה לעשות. ותראי אותי היום", אמרה לה השכנה. תוך שבוע סידרו החולה ובעלה את הנסיעה להולנד. למטוס אל על היתה צריכה לעלות עם כסא גלגלים. וכך גם הגיעה לד"ר מאייר. ד"ר מאייר דאג לה שם למלון, להסדר הסעות. לכל הנוחיות והרווחה של השהייה שם. והיא החלה לעבור אצלו שורת טיפולים. אלה כללו זריקות, גלים קצרים, ויטמינים והדרכה לתזונה נכונה.

„הוא סיפר לי שכמעט כל החולים שהגיעו אליו

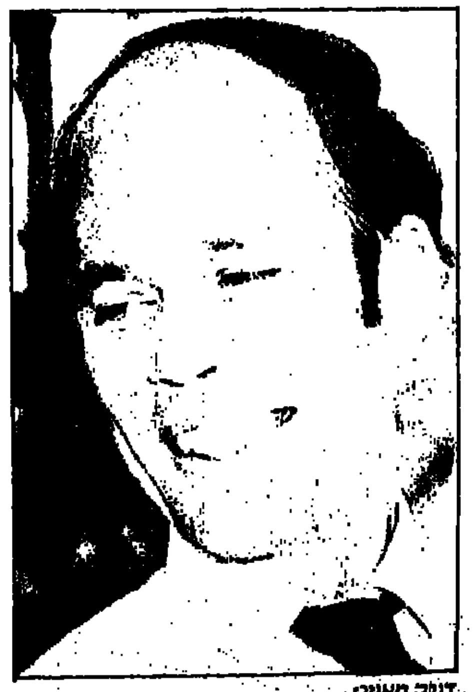

דורק מאייר: שיטות לא קונבנציונאליות.

יאני, האשה שאתו: הצד הנפשי חשוב לתהליך ההחלמה.

הרופא מאייר עם בתו בביקורם בישראל: „חבל שהתנגדות הרופאים לשיטה – חזקה יותר מסיבלם של החולים."

מהארץ – להוציא אחד – הן נשים. בגילאים 35–45. כאלו שהתמוטטו בגלל לחצי החיים. העבודה. הבית. המשפחה. הריצה המטורפת של החיים שלהן. גם אני לא זוכרת מתי פינקתי את עצמי בזמן האחרון. אני עובדת כל יום עד 2 אחה"צ. מגיעה הביתה ומיד מתחילה לטפל בילדים. קניות. בישול. כביסה. נקיון. דאגה לכל הבית. בשעה תשע בערב אני שואלת את עצמי מה עשיתי לעצמי. והתשובה היא כלום. וכך יום יום. חדשים. שנים. ואלו החיים של רוב הנשים העובדות בארץ. אז מה הפלא שהן מתמוטטות?"

שבועיים שהתה בהולנד. וכבר שם – חשה בתפנית. „כשבאתי – העלו אותי לקומה השניה של הקליניקה במעלית מיוחדת. על כיסא גלגלים. בתום התקופה – טיפסתי את המדרגות ברגל". היא חזרה לארץ על הרגלים, כשברוך עוד רצה עם בעלה לקנות מתנות לילדים. „כבר לא האמנתי שאוכל להלך כך", ספרה.

כל זה היה רק לפני חודש. מאז – היא מקפידה על הדיאטה שנתן לה ד"ר מאייר. בולעת את הויטמינים שלו. בקופ"ח מזריקים לה את הזריקות שלו. במרפאה היא מקבלת את טיפול הגלים הקצרים. „נותנים טיפול כזה נגד סינוסיטיס, כאבים ברגלים ועוד. אז בתחילה השתוממו מדוע אני שמה את המכשיר במקומות „מוזרים". אבל אחר כך כבר התרגלו לזה", סיפרה.

היא רק קובלת על כך שהקופה שלה אינה מוכנה להשתתף ברכישת התרופות והויטמינים שעליה לרכוש, ואשר עולים הון תועפות. „בכל העולם נותנים לכל חולה לבחור את שיטת הטיפול שלו. והקופה משתתפת. אז למה בארץ כל כך מתנגדים? מה איכפת להם? אם שיטות לא מקובלות עוזרות אז למה להתעקש כל כך?"

גם ד"ר מאייר שביקר בשבוע שעבר בארץ – בין היתר כדי לבקר את חוליו – אומר שעל הממסד להיות פתוח יותר לשיטות הלא־מקובלות, גם לשיטות שלא עברו את כל התהליך של בדיקה מדעית. הוא כועס כשמזכירים בנשימה אחת את שיטתו שלו עם זו של ד"ר לאבו מהפיליפינים. „זו? זו אחיזת עיניים. הוא היה בהולנד כמה פעמים. הלכתי לראות איך הוא עובד. כי כל דבר שקשור בסרטן מעניין אותי. ראינו את ההצגה שעשה להוצאה כביכול של הגידול. אצל כל החולים שטופלו על ידו הוכח – שהגידול נשאר בגופם. הוא לא הוציא אפילו מילימטר ממנו".

הוא מסביר את הצלחתו של ד"ר לאבו בכוח הסוגסטיה שלו. „חולים מרגישים לאחר הטיפול נהדר. אך זו רק השפעה פסיכולוגית. שום דבר בגוף לא מתרחש. וכך, ברגע שהרוקטור הזה עוזב אותם – ההשפעה הפסיכולוגית הזו נעלמת". הוא גם לא אוהב את זה שד"ר לאבו פועל בהחבא. „הוא לא מגלה איפה הוא נמצא ובפתאומיות הוא עוזב את הארץ".

המטרה: משמעות לחיים

לצידו של ד"ר מאייר עובדת אשתו, יאני. היא מנהלת את הקליניקה שלו וגם נותנת עזרה נפשית לחולים הבאים להתרפא אצלו. „לא יודעים עד כמה חשוב כל הצד הנפשי של הטיפול בחולי הסרטן. כמה הוא חיוני לכל תהליך ההחלמה", היא אומרת. לדבריה, ברגע שנותנים לחולה חיזוקים, תקווה ומטרה – להתגבר על המחלה – הדבר עושה פלאים. „התחלנו לטפל בשיטת הלוגותרפיה של ד"ר פרנקל, מחברו של הספר „האדם מחפש משמעות", ומצאנו, שברגע שיש משמעות לחייהם של החולים, ברגע שמפתחים בהם את התקווה להחלמה, ונותנים להם לתרום לכך, כי הדבר בידיהם – מעלים את הסיכוי להחלמה כ־50 אחוזים. לתקווה יש כח חיות עצום".

אל ד"ר מאייר ניתן לפנות לפי הכתובת:

Dr. D. Meyer, Welpeloweg 4
7586BY Overdinkel, Holland

טלפונים לחיוג מהארץ:
0031 – 5423 – 85500
0031 – 5423 – 83464
או בבית אחרי השעה 9 בערב:
0031 – 5423 – 85852. ■

מה אומר מנהל מחלקה אונקולוגית

„אנשים הבריאו אחר טיפול כזה? אני מעוניין לראות אותם", הגיב בספקנות מנהל המחלקה האונקולוגית בביה"ח „איכילוב", ד"ר סמריו חייצ'יק. לדבריו, הוא מכיר את השיטות הללו. לפני כמה שנים ערך ביקור בשוייץ, בגרמניה, באוסטריה ובברזיל, שם נפוצות שיטות הדיאטות והויטמינים לטיפול בחולי סרטן. „התבקשתי על ידי גורם מסויים בארץ לבדוק את הנושא, אבל בשום מקום לא ראיתי אנשים בריאים".

לדבריו, שיטות אלו נבדקו באופן מדעי במכון לחקר הסרטן בבתסדה בוושינגטון. המכון בודק את השפעת הויטמינים בעכברים ובתאים. אך גם שם לא נמצא שישנה איזו השפעה על הגוף. „יש בזה איזו אחיזת עינים. כשהאיש נמצא ב'טיפול' – הוא מרגיש טוב. אבל זה לא אומר שהוא מבריא ממנו".

ד"ר חייצ'יק מרוצה לפחות, שהשיטות הללו אינן מזיקות. אך גם זה בתנאי אחד: שלא מפסיקים את הטיפול הרפואי המקובל. „ישנה סכנה, שאנשים יתמכרו לשיטות אלו – ויפסיקו את הטיפול הרפואי הנכון. ואז זה בהחלט עלול להזיק להם. כי הם מונעים מעצמם את הטיפול הנכון". הוא עצמו נוהג בליברליות ומאפשר לחוליו לנסות את השיטות הללו. „אני מבין את רצונם של החולים לנסות הכל. אבל אני מרגיש בפניהם את החשיבות של המשך הטיפול אצלנו, שיהיו בהשגחתנו", אמר. ■

★ מערכת „מגנון" מפרסמת זאת כשירות לקוראים, אך אין לראות בכך המלצה לטיפול.

סקס

ההבדל הקטן

לא רק לו יש זיקפה, גם לה יש. נשים, שלא כגברים, אינן מתרגשות כאשר הבעל או המאהב סובלים מליקוי בתיפקוד המיני... ה„וואליום" משפיע על הגדלת החזה של הגבר, לא של האשה. כל המימצאים הללו ואחרים לקוחים מסיפרו של ד"ר ג'יין באר סטאמפ, „מה ההבדל?"

ניאוף וגירושין

בארצות־הברית, ניאוף מצד האשה עלול להוביל לגירושין ביותר מקרים מאשר ניאוף מצד הגבר.

האחריות על מניעת ההריון

גברים: רובם חושבים שנושא מניעת ההריון הוא באחריותה של האשה.
נשים: גם הנשים סבורות כי זוהי אחריותן.

„כאב ביצים"

גברים: זה התיאור למצב של אי־נוחות שנגרם מפי את היעדר אורגאזמה בעקבות התעוררות מינית אצל הגבר.
נשים: אם האשה אינה חווה אורגאזמה לאחר התעוררות מינית, ונוצר גודש־דם באזור האגן הגורמת כאב, אי־נוחות וסיבוכים רפואיים, נקרא הדבר „תסמונת טיילור".

חלומות בהקיץ

פתרון בעיות ומין הם שני הנושאים העיקריים המעסיקים את החולמים־בהקיץ משני המינים. חלומות־בהקיץ בנושא המין שכיחים יותר אצל הגברים, להוציא את הגילים 30־34, שבהם שורר שיוויון בין המינים בתחום זה. הנטיה לחלום בהקיץ חלומות־מין דועכת עם הגיל, אם כי בדרך כלל ישנה התעוררות בגיל העמידה.

זיקפות של בוקר ובמשך השינה

גברים ונשים גם יחד חווים זיקפות (של הפין אצל הגבר ושל הדגדגן אצל האשה) בעת שינה או מיד עם היקיצה. זאת משום שהכמויות הגדולות ביותר של ההורמון טסטוסטרון, הגורם להתעוררות התשוקה המינית, משתחררות זמן קצר לפני היקיצה. הרמה הנמוכה ביותר נרשמת בשעה 11 בלילה בקירוב. הזיקפות קשורות גם לתנועות מהירות של העין, והן עשויות לקרות במשך הלילה, בשעת השינה.

מין מחוץ למסגרת הנישואין

גברים: נוטים יותר לקיים יחסי מין מחוץ לנישואין. לפי סקר אמריקני מחצית מכל הגברים הנשואים מקיימים פרשיית אהבים זו או אחרת עד גיל 45.
נשים: לפי אותו סקר, רק חמישית מן הנשים הנשואות בוגדות בבעליהן.

השפעת החום על הפוריות

גברים: פוריות הגבר פוחתת כאשר נחשפים איברי המין לטמפרטורות גבוהות.
נשים: פוריות האשה מגיעה לשיאה כאשר הטמפרטורה היא 20 מעלות לערך.

זיבה

גברים: בשנת 1980 דווחו בארה"ב על 538.8 מקרים של זיבה על כל 100 אלף גברים.
נשים: אצל הנשים היחס הוא 353.1 ל־100 אלף.

הגבר האידיאלי

גברים: רוב הגברים סבורים שהגבר האידיאלי הוא חם ואוהב.
נשים: הן רוצות אותו עדין, מלא הבעה ורומאנטי.

האשה האידיאלית

גברים: האידיאל בעיני הגבר הוא אשה שמוצאת את האיזון הנכון בין ענייני המשפחה לבין התפתחותה האישית.
נשים: לעומת הגברים מאמינות הנשים, שהגברים רוצים אשה בעלת אוריינטציה משפחתית חזקה, סבילה למדי וכנועה בסיטואציות חברתיות ואישיות; אשה שרואה את תפקידה כאשה וכאם בראש סולם הקדימויות. מסתבר, כי הגברים רוצים למעשה שנשותיהם תוכלנה את זמנן במידה שווה בין הבית לקריירה, אך הנשים אינן מאמינות שזה אכן מה שהגברים רוצים.

אוננות – חלוקה לפי גילים

גברים: 93 אחוז מן הגברים מאוננים בתקופה זו או אחרת בחייהם.
נשים: 62 אחוז מן הנשים מאוננות בשלב כלשהו עד גיל 45.

אוננות ופאנטזיות

גברים: כמחצית מן הגברים שנשאלו נוהגים לשגות בפאנטזיות מיניות בעת שהם מאוננים.
נשים: יותר ממחצית הנשים אמרו כי הן מפאנטזות בשעת אוננות.

אנשים קשישים ומין

גברים: דו"ח קינסי מעלה, כי ארבעה מכל חמישה גברים בגיל 60 ומעלה מסוגלים בהחלט לקיים יחסי מין מהנים.
נשים: ע"פ אותו דו"ח, אין כל סימן לירידה בכושר המיני אצל נשים בגיל זה.
דו"ח של סטאר־ווינר מעלה, כי לאשה בת 80 יש אותו פוטנציאל אורגאזמי כמו לבחורה בת 20.

אורגאזמה והתעוררות מינית

גברים: הגבר מתעורר מבחינה מינית במהירות רבה מזו של האשה, והוא מסוגל להגיע לאורגאזמה תוך שניות.
נשים: בדרך כלל הנשים מגיבות יותר באיטיות (בין 10 ל־20 דקות). הדבר אמור הן בהתגרות והן בהגעה לאורגאזמה.

אורגאזמה בשעת שינה

הן גברים והן נשים מרווחים על מקרים כאלה. בקרב הנשים הדבר שכיח יותר ככל שהגיל גבוה יותר.

אורגאזמה – חלוקה לפי גילים

גברים: מגיעים לשיא הפעילות המינית ולעוצמת האורגאזמות הגבוהה ביותר בשנות העשרה המאוחרות.
נשים: מגיעות לשיא הפעילות המינית וההנאה באמצע שנות ה־30 לחייהן.

חששות בקשר ליחסים עם המין השני

גברים: חוששים כי יחסים הדוקים מדי יחנקו אותם, או חוששים מפני דחיה.
נשים: חוששות מתחרות מצד נשים אחרות, או חוששות מפני נטישה.

סקס – טוב או רע?

גברים: אם קיימת משיכה מינית, סקס יכול להיות טוב. גבר יכול ליהנות ממין גם כאשר אין יחסים חיוביים עם בת הזוג.
נשים: אם היחסים חיוביים, יש סקס טוב. בלי יחסים חיוביים – בדרך כלל זה סקס גרוע.

אורגאזמות חוזרות ונישנות

בני שני המינים מרווחים על אורגאזמות בשרשרת, אך התופעה שכיחה יותר אצל נשים.
גברים: כל אורגאזמה גברית היא ישות בפני עצמה. היכולת לחוות אורגאזמות בשרשרת נמצאת בשיאה אצל נערים מתבגרים ופוחתת עם הגיל.
נשים: אורגאזמות בשרשרת אצל נשים הן כולן חלק מאורגאזמה אחת, כמו גלים, שכל אחד מהם מתחבר לקודמו. דו"ח קינסי קובע ש־14 אחוז מן הנשים בעלות הנסיון מסוגלות לחוות שלוש עד חמש אורגאזמות תוך שניות ספורות.

פדופיליה (יחסי־מין עם ילדים)

ב־97 אחוז מן המקרים המרווחים, הפדופיל הוא גבר. כנגד אשה המובאת לדין באשמת קיום יחסי־מין עם ילדים עומדים לדין עד שלוש־מאות גברים.

קנאת הפין וקנאת הפות

גברים: לפי מספר תיאוריות פסיכואנליטיות מקנאים הגברים ביכולתה של האשה ללדת.
נשים: הנשים מקנאות בכוח ובעוצמה המיוצגים על־ידי הפין הגברי.

פוליגאמיה

ממחקר שנערך ב־853 חברות אנושיות עלה, כי המנהג לשאת אשה אחת בלבד מקובל כנורמה רק ב־16 אחוז מן החברות. שאר החברות האנושיות אינן שוללות את הפוליגאמיה.

מי צריך ללבוש את המכנסיים

גברים: 87 אחוז מן הגברים שנשאלו מסרו, כי הם תומכים ביחסים שבהם יש כוח שווה לאשה ולגבר.
נשים: 95 אחוז מהנשים מסרו כי הן דוגלות בשיוויון ביחסים עם בני המין האחר.

(המשך בעמוד הבא)

ההבדל הקטן

(המשך מן העמוד הקודם)

מי באמת לובש את המכנסיים

גברים: 42 אחוז מן הגברים שנשאלו חשבו שיש להם כוח שווה ביחסים. שלושה רבעים מתוך שאר 58 האחוזים חשבו כי הם הצד הדומיננטי ביחסים.

נשים: 49 אחוז מהנשים שנשאלו מסרו, כי כוחן שווה לכוחם של בני־זוגן. שני שלישים משאר 51 האחוזים סברו כי זכות המלה האחרונה שמורה לגבר.

חלוקת־הכוח ויציבות יחסי־המין

גברים: גברים שיש להם שאיפה חזקה יותר לכוח נוטים להיות פחות שבעי רצון מחיי־האהבה שלהם ולהפגין פחות חיבה כלפי בנות־זוגן. החוקרים קבעו, כי גברים בעלי צורך גדול יותר בשליטה מתקשים לקיים יחסים יציבים עם נשים.

נשים: נשים בעלות שאיפות גדולות יותר לכוח אינן מנהלות חיי־אהבה פחות יציבים מאלה של נשים שמגלות שאיפה חלשה יותר.

הדחף המיני ונוירוטרנסמיטורים

נוירוטרנסמיטורים הם שרים כימיים שמגיעים אל חלקי־הגוף השונים.

נשים: בקשר לדחף המיני הדעה היא, כי הנוירוטרנסמיטור שנקרא סרוטונין מגביר את ההיענות המינית של האשה. סבורים כי carbonhydiates המעודדים את ייצור החומר הכימי הזה, עשויים להועיל לנשים בעלות דחף־מיני נמוך.

גברים: האיל והחומר נורפינפרין, שהחלבונים מעורים את יצורו, ממלא תפקיד מרכזי בדחף־המיני של הגבר – הרי תפריט עתיר חלבון עשוי להועיל לגברים בעלי דחף־מיני נמוך.

חיי מין אחרי גיל 60

נשים: נשים מעל גיל 60 אינן מנהלות חיי־מין פעילים כמו גברים בגיל זה, בגלל מחסור בבני זוג.

גברים: 94 אחוז מן הגברים, לעומת 80 אחוז בלבד מן הנשים, עדיין פעילים מבחינה מינית בגיל 60.

שיחות עם ההורים בענייני מין

בנים: 66 אחוז מן הנערים שנשאלו אמרו כי לא ידברו בגלוי עם הוריהם בנושא המין.

בנות: 65 אחוז מן הנערות שנשאלו אמרו כי לא ידברו בגלוי עם הוריהם בנושא המין.

הסיבות שניתנו קשורות לחשש של הצעירים מפני גרימת זעזוע להורים או הרגזתם.

התעללות מינית בילדים

בנים: הגיל הממוצע של ילדים הסובלים מהתעללות מינית הוא 11.

בנות: הגיל הממוצע של ילדות הנופלות קרבן להתעללות מינית הוא 10 שנים.

פעילות מינית לאחר גיל 40

גברים: פעילות האשכים פוחתת לאחר גיל 40, ולכן יש ירידה בפעילות המינית אצל גברים מבוגרים יותר.

נשים: הפעילות המינית אצל הנשים יורדת במקצת לאחר שהגיעה לשיאה, לאחר אמצע שנות ה־30.

אי־תיפקוד מיני

גברים: שליש מן הגברים שנשאלו ציינו כי סבלו מליקוי זה או אחר בתיפקוד המיני בשלב כלשהו בחייהם.

נשים: רבע מהנשים שנשאלו ציינו כי סבלו מליקוי בתיפקוד המיני בשלב כלשהו בחייהם.

אי־תיפקוד מיני – תגובות

גברים: נוטים לפתח סממנים של דכאון וחרדה כאשר הם או בנות הזוג סובלים מליקויים בתיפקוד המיני.

נשים: אינן מפתחות סממנים חריגים כאשר הבעל או המאהב סובלים מליקוי בתיפקוד המיני. לעומת זאת, הן מפגינות סימני חרדה כאשר להן־עצמן יש בעיות בתיפקוד.

משגל – תלונות על אי־סדירות

נשים, יותר מאשר גברים, מתלוננות על אי־סדירות בקיום משגלים.

הבעיה השכיחה ביותר בעיני רופאים

גברים: שפיכה מוקדמת ואין־אונות.
נשים: אי־יכולת להגיע לאורגאזמה.

יחסי מין עם זר תמורת מיליון דולר

גברים: 78 אחוז דיווחו כי יסכימו לקיים מגע מיני עם זרה תמורת מיליון דולר.

נשים: 58 אחוז יסכימו לקיים מגע מיני עם גבר זר תמורת מיליון דולר.

מתח ואי־פוריות

גברים: מתח עלול לגרום עוויתות שרירים בתעלות הזרע ולהפריע בכך למעבר תאי הזרע.

נשים: מתח עלול לגרום רחם מוגדל, למנוע ביוץ ולעורר הפרשות חריגות שעלולות לפגוע בתאי הזרע. כן עלול המתח להפריע למחזור הדם ברחם ולגרום על־ידי כך הפלה טבעית.

מתח והשפעתו על בלוטות המין

גברים: המתח עלול להפריע בייצור ההורמון הגברי ותאי הזרע. לגברים הנתונים בתנאי לחץ יש דחפים מיניים חלשים יותר, והם עלולים לסבול משפיכה מוקדמת.

נשים: המתח עלול לגרום דימום כבד בתקופת הווסת ולצמצם את תנובת החלב אצל נשים מניקות.

השפעת ואליום על גידול החזה

גברים: גברים אחדים סובלים מהגדלת החזה כעקבות שימוש בוואליום.

נשים: אצל הנשים אין דיווח על גידול השדיים כתוצאה משימוש בוואליום.

אלימות בין נאהבים

רבע מן הזוגות באמריקה חוו לפחות פעם אחת במסגרת יחסיהם אפיזודה אלימה.

אובדן הבתולין

גברים: 43 אחוז מהגברים מאבדים את בתוליהם עד גיל 16.

נשים: 31 אחוז מהנשים מאבדות את הבתולין עד גיל 16. ■

טעם טוב

חנה אקרמן

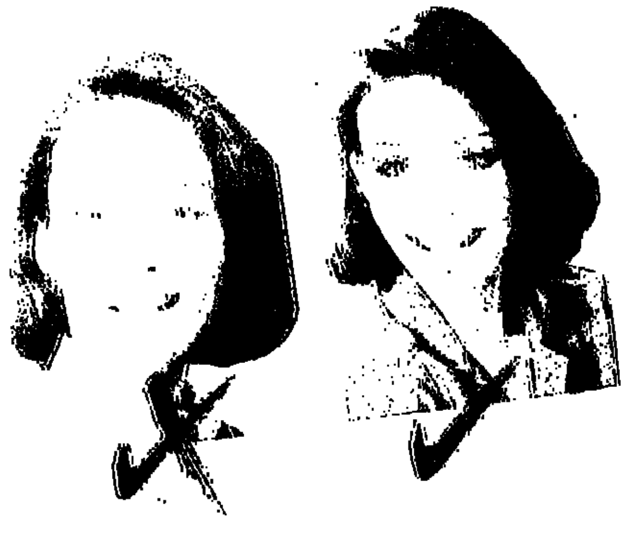

צבעי העונה של תמיד באופנה

יש לנו רק שתי עיניים והרבה מאוד עור ולכן מתאימים צבע לגוון העור. לא לכל אחד הבז' הוא צבע נייטרלי. המחמאה האמיתית היא „את נראית יפה" ולא „זהו בגד יפה". גם אבזרים ואיפור משחקים תפקיד.

הכל התחיל בגלל הכתום. הדוגמניות שנראו ממש שיגעון בכתום־כתום חזועק הזה, גרמו לי להתייצב יום אחד מול המראה בחנות הבגדים, ולגלות, לאכזבתי המרה, שאני לא נראית מי־יודע־מה טוב בזה. לא עזרו מחאותי. ה„אשמה" לא היתה, לשם שינוי, בגיזרה, בקפלים „המשמינים", בשפע העמוק של החצאית. זה היה, פשוט מאוד, הצבע. בלשון הרודות ה־תמניות, נראיתי חיוורת. השיזוף, למענו סבלתי כל־כך בשמש היוקדת, כאילו נעלם. איזה „נשמה טובה" כבר הספיקה ללחוש משהו כמו: „דווקא נחמדה, אבל נראית קצת חולנית בפנים."

בשיעור קצר בענייני צבע אצל שלומית בן־ארי־תמיר, יועצת צבע, למדתי שלא רק הכתום, שייך לח־בורת המיועדים לפרידה מארון הבגדים, אלא כל מש־פחתו – הצהוב והחום על גווניו – הזהב, הבננה, הבז'. בקיצור כמעט מחצית ארון הבגדים של הצבעים האהו־בים, הנייטרליים, הסולידיים וכל השאר.

שלומית בן־ארי־תמיר, יועצת צבע. את הידע רכ־שה בארה"ב, בעת שהות עם משפחתה לצורך שליחות. הקורס נמשך בדרך־כלל שבועיים מרוכזים והלומדים בו מגיעים מרחבי ארה"ב. שלומית למדה בנמשך שלו־שה חודשים ובתוך כך עסקה בהתאמת צבעים ל־120 איש. בין הנושאים הנלמדים: הפסיכולוגיה של הצבע, הרכבת צבעים, תדמית (איזה סוגי בדים רצוי ללבוש על פי סוגי האישיות ומיבני גוף שונים – מה עושה בגד צמוד, שרוולים תפוחים, מחשוף עמוק, בד נופל) ועוד.

התאמת צבעים זו תורה

תורת התאמת הצבעים של קרולין ג'קסון האמריק־נית מתבססת על הידע של מומחה שוויצרי בנושא ציור וצבע בשם יוהנס איטן. ג'קסון מבחינה בין אנשים חיוורים, בעלי גוון פנים נוטה לצהוב, לבין סמוקי לחיי־ים שפניהם נראים תמיד אדומות. על צבעי הבגדים, האיפור, התכשיטים ושאר אבזרי האופנה להבליט את הצבע החסר דווקא.

הצבעים מתחלקים על־פי שתי קטגוריות־הצבעים החמים, שבסיסם הוא הצבע הצהוב והם צבעי הסתיו והאביב והצבעים הקרים שבסיסם כחול והם צבעי הקיץ והחורף.

אנשי החורף, כהי מראה ותיוורי פנים (כולל כושים ובני המיזרח הרחוק), רצוי להם ללבוש את צבעי היי־סוד, להוציא צהוב. לאלה ניתן להוסיף לבן ולגוון במי־דה המבוקשת, אם כי הגוונים הרצויים ביותר הם הבהי־רים או הכהים ביותר. החום ומשפחתו (כתום, צהוב, כל גווני הביניים כמו זהב, בננה, חום־נחושת, אפרסק וכו') – יושמו הצידה. הצהוב ישמש רק לשם הרכבת הירוק, כשהצבע הכחול הוא השולט. הצבע הנייטרלי המתאים הוא אפור ומשחקים של ארום־כחול־סגול על גווניהם יתאימו מאוד.

העונה האחות, הקיץ, שייכת לבהירי העור והפנים. אלה ילבשו את גווני הביניים של צבעי החורף. הגוון יישלט על־ידי הצבע עצמו בניגוד ללבן השולט בגווני החורף. לכחול, למשל, נוסיף הרבה אדום ונקבל סגול בגוון שונה מזה של החורף, שם שולט הכחול, דווקא. הגוון היחיד המותר לאנשי הקיץ הוא חום־אדום.

בסתיו ובאביב אפשר להינות כטבע מן הכתום, זהב, ירוק זית, חום־נחושת, חום־חאקי ואחרים. אלה יוסיפו גוון צהוב לפניהם הסמוקות של אנשי עונות אלה. לחיוורים מאוד בדרך־כלל, רצוי ללבוש צהוב עז, ירוק־ניאון, טורקיז שהצהוב רב בו, זהב, שנהב, גווני מלון ומישמש ואפרסק. האדום יבליט את החיוורון והכ־חול יבוא רק בעירוב עם הרבה צהוב.

מרוע יש בכלל צורך בייעוץ צבע?

„שיטה זו מסייעת „לעשות סדר" בארון הבגדים. כך נוכל להימנע מלבישת בגד בו אנו נראים חיוורים, „חולים", או בגד דרמטי שצבעו אינו הולם אותנו.

המחמאה שאת צריכה לקבל, מרגישה שלומית, היא · כמה את נראית טוב, ולא · הבגד הזה כל־כך יפה.

עם הידע המתאים ניתן לחסוך כסף רב. יש צורך במעט זוגות נעלים וארנקים, ולמעשה לובשים את כל מה שקונים, כי כל פריט מתאים.

שיטת התאמת הצבע הינה טוטאלית ומתייחסת גם לצבע השיער והאיפור. בוחנים כה האם לצבוע את השיער כחום או שחור, האם הגוונים בשיער יבלטו יותר בבלונד־צהוב או בבלונד־אפור. האם צללית־עיני־ים „נייטרלית" עבורנו היא אפורה או חומה, השפתון – כתום, חום, ארום או סגול, הסומק · בגווניו הוורודים או הכתומים. מתאימים תכשיטים – כסף, זהב־לבן או צהוב. האם לשבץ את התכשיט בקורל או בטורקיז. שלב נוסף – בחירת מיסגרת למשקפיים. מתכתית מז־והבת או מוכספת. גוון הערשות – כחול, חום או אפור.

ניתן להמשיך ולדקדק בפירטי פרטים. לבחור רצועה מתאימה לשעון, למשוח את הציפורניים בלק תואם, לבחור את הגרביים, הצעיפים, החגורות, הנעליים וש־אר האבזרים – הכל על־פי הכללים.

שלומית בן־ארי חולקת על כמה מיתוסים נפוצים, כמו הנוהג להתאים בגד לצבע העיניים. „יש לנו רק שתי עיניים ולעומת זאת, הרבה מאוד עור", מסבירה שלומית, וזה מה שצריך לקבוע.

בעזרת הייעוץ לומדים להכיר צבעים „חדשים" – כאלה שלא העזנו לנסות קודם לכן. את הבגדים הלא־מתאימים לשים בצד או למכור לחברה שתהנה מהם. ואם הפרידה מן הבגד קשה – אפשר לתקן. מחרוזות, צעיף או חגורה יכולים לשפר את המראה.

לגברים [illegible] הקלות

[illegible] רבים מאיתנו מתייחסים [illegible] כאל צבעים שקטים, סולידיים, נייטרליים. נכון [illegible] לכ־לם. הצבעים הנייטרליים של אנשי החורף והקיץ הם אפור וסגול בהיר מאוד.

הייעוץ הזה נועד גם לגברים. הכללים זהים אולם לגבר, מסבירה שלומית, יש פחות „הנחות" – אמצעי עזר כמו מייקאפ או מחרוזות. הדברים שונים מעט, מפר־ספסים או משובצים. בהתאמת הצבע יש להתחשב בש־פם וזקן, ואצל גברים שחומי־עור גם בזיפי זקן הממה־רים לצמוח לאחר הגילוח.

שלומית בן־ארי־תמיר, בת 30, עובדת סוציאלית המטפלת בעולים חרשים, נשואה לגד, דובר משרד הקליטה ואמא של נועה ומיכל הקטנות. עם „עבר" של להקה צבאית ואהבה גדולה לשירה ולגיטרה שנמשכת גם היום. בעת השליחות בארה"ב מטעם הסוכנות, הופיעה בתוכנית של שירים יפים וכמה מילים טובות על ישראל ולימדה עברית בבית־ספר יהודי. כשהתוודעה אל תורת התאמת הצב־עים – נדלק אצלה הרעיון להביא את הנושא לארץ, ללמד אותנו איך אפשר בלי יותר מדי מאמץ להיראות הרבה יותר טוב. ללמוד שלא רק הגיזרה החתיכית והסקסית עושה את הב־גד, אלא קודם כל – הצבע.

הייעוץ של שלומית הוא מקיף ונמשך כשעתיים וחצי. לרשותה 120 צבעים וגוונים של בדים. כשהיא מאתרת את העונה המת־אימה, היא מציגה את 30 הצבעים המתאי־מים ומצביעה על הגוון המתאים ביותר מכל קבוצת צבע, תוך השוואה לצבעים מעונה אחרת. האיפור שהיא מתאימה הוא בסיסי בלבד, מבלי להיכנס לעניינים של טעם וסיגנון אישי.

המחיר, כולל ספרון ובו פיסות בד בכל צבעי העונה המתאימה, שיסייע לנו לבחור בחנות הבדים והאופנה, 45 שקל. בייעוץ קבוצתי (עד 12 משתת־פים) קובעת שלומית את העונה המתאימה לכל משתתפת, בוחרת צבע אחד מתוך הקבוצה לדוגמא ומתאימה שפתון. המחיר 15 שקל למשתתפת ועוד 22 שקל, מחיר הספרון.

ו„טיפ" אחרון: „לפני שאת יוצ־את מהבית", מציעה שלומית, „בדקי את עצמך בשיטת 14 הנקודות. עגילים, מחרוזות, צמיד, ארנק, צעיף, איפור – לכל פריט מספר נקודות על־פי המידה בה הוא בולט. בסיכום תדעי אם הפחתת אך בעיקר אם, כך סתם, כטעות, לא „התחפשת" באמצע השנה, דווקא.

שלומית בן־ארי, יועצת צבע. 14 הנקודות החשובות. צילום: סקופ 80

קורים דברים

מי שמטייל בימים אלה בגליל העליון, אינו יכול להתעלם מן המנה המרוכזת של מוסיקה קמרית, המוגשת לתושביו בעצם הימים הללו, בקצב של לפחות קונצרט אחד ליום, במסגרת שבוע „ימי המוסיקה הקמרית בגליל העליון 86".

הקונצרטים נערכים בפני אולמות מלאים, אך מי שלא הצליח להשיג כרטיסים לסידרה כולה או לחלק ממנה, רשאי בהחלט לפצות את עצמו בהאזנה לשידור ישיר מידי ערב בין 9 ל־11 ב"קול המוסיקה" ברדיו. הרדיו, המשתתף בהפקת האירוע עם המועצה האזורית גליל עליון והאגף לתרבות ולאמנות, "היקצה" להפקת האירוע את העורכת המוסיקלית שלו,

חורה אחרונה על הדשא. צילום: ז'אן צפת.

הנסיון המוצלח של השנה שעברה עודד את המארגנים, שגייסו השנה 31 נגנים, מהם 9 מחו"ל. הנגנים הישראלי מגיעים מהפילהרמונית, מהרביעיה הקמרית הישראלית, מהסינפונייטה הבאר־שבעית, מהתזמורת הקמרית של הקיבוצים. יחד עמם מופיעים שני זמרים אורחים מאנגליה – הטנור ויגפורד אוונס והבריטון מייקל ריפון. ריפון ישמיע את יצירתו של מייקל דייויס „שמונה שירים למלך משוגע", בביצוע זמר, שחקן ו־6 כלים, המושמעת זו הפעם השניה בישראל.

החזרות נערכו בחיק הטבע – על מידשאות קיבוץ כפר־בלום; הקונצרטים נערכים באולם המופעים החדיש של הקיבוץ. הסידרה נפתחה ביום א' השבוע, ותסתיים במוצ"ש בקונצרט חגיגי שבו תושמע בהופעת בכורה יצירתו של המלחין יעקב גלבוע: „פרחי עירית – אנתולוגיה קטנה מהגליל". גלבוע, איש תל־אביב, ביקש שישלחו אליו שירי משוררים מן הגליל ומתוכם בחר שלושה שירים, להם חיבר את היצירה לאלט, כינור, ויאולה, צ'לו, חליל וכלי הקשה. השירים שנבחרו הם מפרי עטם של אורה ערמוני ומוצי (ממלכיה), ויצחק גנן (מעמיר).

הפסנתרנית עידית צבי, מי שהביאה מארה"ב לגליל העליון את הרעיון של מוסיקה בחיק הטבע. ■

מנחם והט

„האבטיחים", כל שנה, אחד המקומות הכי הכי פופולאריים של הקיץ התל־אביבי. למהז לא ברור. אמנם על הטיילת, אבל ים לא רואים משם. גם לא כל־כך מריחים, הריחות שמפיצים כלי הרכב חזקים יותר. על האוכל לא כדאי בכלל להתעכב ואבטיח אפשר לאכול גם על המירפסת. אבל בלילות ממשיכים להילחם שם על כל כסא פנוי. חוק העדר עובד גם כאן.

בחמישי שעבר הגיעה לשם אורחת חשובה: הטלוויזיה. הבימאית נילי טל מכינה תכנית „תל־אביב בלילה", שמיועדת לאחד מ„יומני השבוע" הקרובים. „האבטיחים" שמאויש במבחר מגוון של אנשי עסקים, תיאטרון וקולנוע, בעלי מקצועות חופשיים והמוני בני נוער, הוא רק תחנה אחת, אבל מרכזית, בסיור הלילי הזה.

רשימה חלקית ומקרית של הנוכחים במקום: איש העסקים **דוד קוליץ**, איש הטלוויזיה **עמוס אטינגר**, הקולנוען **נסים דיין**, השחקנים **דב'לה רייזר ויצחק חזקיה**, **שייקה מהגששים ואביטל דודזון**, צלם הטלוויזיה הלימודית זה 18 שנה שמתגעגע מאד ל„דייר סטרייטס". ■

אידית רותם

תופס שלוה בכסא נוח: הסופר נתן שחם. צילום: שחר מלמד.

„לא נפרדים מגברוש, ממשיכים לחיות איתו", אמרו בשבוע שעבר החברים של גברוש, במסיבה שנערכה לכבודו ליד הבריכה בתל־השומר. גברוש, הלוא הוא אל"מ גבריאל רפפורט מבית אלפא, החייל הכי וותיק בצה"ל, מסיים עכשיו את שירותו הצבאי. במסיבת השחרור שלו חגגו בערך 300 חברים מכל רחבי הארץ, והופיעו להקת הנח"ל, **דני בן ישראל ושי דקל**.

באו לוחמים וותיקים שמזמן פשטו מדים ועלילות הגבורה שלהם כבר היו לאגדה: **מאיר הרציון**, **ג'יבלי הקטן (יצחק) וישי צימרמן**, גיבור ישראל מקיבוץ עין חרוד. והיו שם, כמובן, החברים מבית אלפא, ביניהם הסופר **נתן שחם** והרמטכ"ל **משה לוי** בלי מדים, עם אשתו **רעיה** וארבעת הילדים: **נעמה** (14), **שלומית** (12) והתאומים בני 10 **אביטל ואיתמר**.

גברוש, בן 62, נולד בקיבוץ בית אלפא. בן 16½ התגייס לפלמ"ח. במלחמת השחרור היה בין הראשונים שפרצו את דרך בורמה בג'יפ. אחרי המלחמה השתחרר וחזר לקיבוץ. הוא אב לחמישה ילדים, שלושה בנים נמצאים בחו"ל ושתי בנות: **דפנה** שחיה בקיבוץ ואראלה החוזרת בתשובה, שהגיעה למסיבה עם

הרמטכ"ל משה לוי עם מאיר הרציון (במרכז) וג'יבלי הקטן (בכובע). צילום: שחר מלמד.

בעלה הדתי, **מיכאל בן חורין** וארבעת ילדיהם. גברוש, שניהל את המחצבה של בית אלפא, חזר לצבא לבקשתו של רפול, כדי לעמוד בראש פרוייקט סלילת „דרך זיוה" מסנטה קתרינה לשארם א־שייך. „הסכמתי לשרת 3 חודשים ונשארתי 10 שנים", אומר גברוש שהקים במלחמת הלבנון (אחרי צור א') את יחידת ההצלה הארצית. עם יחידת ההצלה שבראשה עמד, נמנים לוחמים מנוסים שטבעו את

גברוש עם בתו והנכדים. צילום: שחר מלמד.

הסיסמא „מי שלמד להרוג, לומד עכשיו להציל". היחידה ובראשה גברוש סייעה גם בפעולות ההצלה אחרי הרעש במכסיקו.

עכשיו גברוש יוצא לשנת חופשה. הוא מתכוון ללמוד כלכלה ומינהל עסקים בלונדון. מחליף אותו כמפקד היחידה להצלה ארצית, סגן־אלוף משה שאמר במסיבה: „גברוש זה סמל בשבילנו. זו הציונות בצורה הפראקטית שלה, לא התיאורטית. גברוש זה המודל של ארץ ישראל שכבר איננה..." ואמר נתן שחם: „יש שיר של טשרניחובסקי 'האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו'. או שטשרניחובסקי הכיר את גברוש, או שגברוש קרא את השיר..." ■

אידית רותם

מתנה על כל קניה:

* כרטיס קולנוע — על קניה מעל 25 ש"ח.
* עט בלוגרף — על קניה מעל 50 ש"ח.
* ארוחה — על קניה מעל 50 ש"ח.
* מחשב כיס + עט — על קניה מעל 750 ש"ח.
* מצלמת פולארויד — על קניה מעל 2000 ש"ח.

חיפה עם סגנון
כרטיס טיסה ללונדון
כל חודש!

יוגרל בין השולחים חשבונית + מודעת בית העסק המתפרסמת במדור זה

פרטים בעמוד הבא

דן גבריאלי

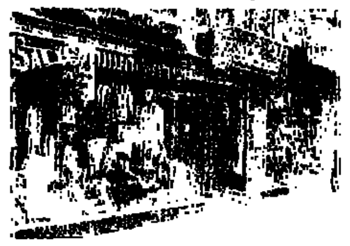

רח' הרצל 18-20, בית הקרנות חיפה

מלון כרמליה
CARMELIA HOTEL HAIFA

אדום עתיק
בהנהלת טימור בני
רח' הרצליה 35, חיפה
טל. 04-521278

עריכת חתונות, בר מצווה ובריתות עד 150 איש.

לנופש ונופש — מלונך בחיפה:
מלון שולמית,
קרית ספר 15,
חיפה 04-242811

אריבות ושירות מהימן
מבחר גדול של שעונים ותכשיטים
משובצים יהלומים
ניתן לקבל ניקוי תכשיטים חינם

עבודות נגרות
א. הנשיאה תל חנן, ת.ד. 318 — נשר, טל. 222981

קונדיטוריה שף ויגש
מבחר מתנות
בסגנון חדיש
ומיוחד
הרצל 44, טל. 662023

בריטבריט נעזניק קפה
מיטב המעדנים
מבחר תבשילים
ממטבחה של אמא.
מוריה 33, טל. 338610

פרחי חיפה
פרחים וצמחים
בסיטונאות
וקמעונאות
רח' מאיר 21,
טל. 04-532146

המרכז הגדול
לצעצועים, מבחר
מתנות ומשחקים,
מכשירי כתיבה
וספרי ילדים.

pizi
חנות המפעל
אופנה צעירה
מיטב בגדי הקיץ במחירי הכרות
"פיצי" — הנביאים 26 — 68748

סלון לאון —
לתסרוקות
ולכלות

בית ספר
לספרות,
קוסמטיקה
ופדיקור רפואי.
חיפה
רח' הנביאים 5, טל. 641515

ב"ס למלונאות "כרמל"

מלון דביר

מלון "דביר" ממוקם על פסגת הכרמל ומשקיף על הנוף המרהיב של חיפה והמפרץ. בביקורך בחיפה לרגל עסקיך או לשם בילוי ומנוחה, תמצא במלון "דביר" נוחיות, ארוח טוב ומטבח מושלם.
מלון "דביר" מציע לך חדרים ממוזגים ונוחים אולמות לכנסים ואירועים ושרות מקצועי

יפה נוף 124, טל. 389131.

פרחי גינצבורג
משלוח פרחים
ועציצים עפ"י
הזמנה טלפונית
טל. 04-625071

פנקייק חיפה
מבצע!
צהרים ב-7 ש"ח
תחנת דלק "פז"
"אגד" לביון ת"א

שווארמה חאזן

רח' יפו 140 — חיפה

אלי קלאס
קלאסה בבגדי נשים וגברים
ממיטב מעצבי האופנה
מגדל הנביאים: קומה 2

אלי פנקס
גמולוג
מעבדה להערכת יהלומים, אבני חן ותכשיטים.
מגיזו 1, מרכז הכרמל,
טל. 04-386281

סלון פיאות ICJIC

הפיומריה,
סלון כלות,
בוטיק
ומספרה
טל. 04-450557, 440765

"לה שומייר" אצל מישל
LA CHAUMIÈRE
Cuisine Française
מסעדה צרפתית

טל. 538563

רהיטי חלבי
בדלית אל כרמל
מבצע הנחות גדול

* סלונים * מזנונים *
חדרי שינה * חדרי ילדים
* פינות אוכל * רהיטי גן ומרפסת

דלית אל כרמל —
רחוב ראשי, טל. 04-224854

מרכז פנורמה-מרכז הקניות היפה בישראל

מועדון צרכנים לקוראי מעריב — מושג חדש בעסקים

6.8.86

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון" בחסות "גרין־קארד".

פרס לכל קניה ללא הגרלה

על כל קניה בבתי העסק של מועדון צרכני "מעריב"

1. כרטיס קולנוע — על קניה מעל 25 ש"ח.
2. **עט** BALLOGRAF — על קניה מעל 50 ש"ח.
3. **ארוחה חינם** — על קניה מעל 150 ש"ח.
4. **מחשב כיס + עט** — על קניה מעל 750 ש"ח.
5. **מצלמת** POLAROID — על קניה מעל 2000 ש"ח

תמורת המצאת חשבונית אחת המעידה על קניה, פעם אחת בכל יום בלבד (באותו בית עסק) תזכה ללא הגרלה בפרסים כמפורט. חברי המועדון מתבקשים להמציא את החשבונית (מקור בלבד) המעידות על תקניות בצרוף מודעת בית העסק מתוך סגנון, תוך שבוע ימים מיום הקניה לחברת גרין קארד, דיזנגוף סנטר 510 ת"א. לאחר קבלת החשבונית/ות ויחד עם מודעת/ות בית העסק, תשלח חברת גרין קארד את הפרס לקונה. הפרסים ודרך חלוקתם ניתנים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד.

מועדון הצרכנים מחזיר לך כסף!!!
בנוסף לפרס תקבל בחזרה 10% מכל קניה שביצעת בבתי העסק המתפרסמים במועדון בצורת תוי קניה

"לבוא עם — להרגיש בלי. ילדים"

מלון גני חוריה
פנינה בים המלח

- מלון 4 כוכבים מפואר.
- טלויזיה צבעונית ווידיאו בכל חדר.
- בריכה חיצונית.
- מטעמים ממטבחו של שוקי חשף.
- מועדון דיסקו.

להזמנות במלון גני מוריה
טלפון: 057-84351/84411
או במלונות מוריה
טלפון: 03-219166/217088

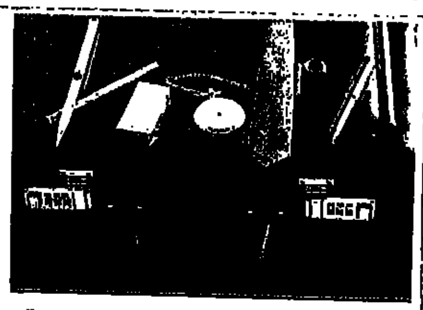

לנבר
מוצרי עור ומתנות
יהודה המכבי 65 ת"א
טל. 444904

סטודיו 55
הלבשה והנעלה
ספורט ואלגנט
הזול ביותר בארץ
ויצמן 13 - חולון
טל. 03-887970

תנומר
כל בו לתנוק ולילד
צעצועים — מחירים
סיטונאים גם ליחידים.
ראשל"צ - בית גירון
קומה ב' אולם 253
טל. 03-9612720

בית חווה
תמרוקים
ולבני נשים
מרכז מסחרי
ק. מלאכי,
טל. 055-81910

קונדיטוריית בן יעקב
טורטים ורולדות
מוצרים מוקפאים
עוגות שמרים ועוגיות
א. התעשיה החדש
ראשל"צ, רח' א. איינן 3,
טל. 03-9610660

חופשת קייץ נפלאה בירושלים ובים-המלח

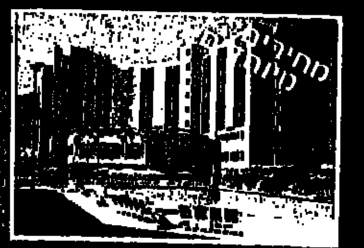

- מלון רם, ירושלים
- מלון צל הרים, ים־המלח
- מלון לוט, ים־המלח

GASSOURO HOTELS

להזמנות: תל אביב טל: 03-236785 ירושלים טל: 02-535231

נפגש באפרופו
היכל התרבות ת"א

נפגש בבית קפה אפרופו
בקניון אילון
פתוח יום יום כולל שבת מ-9.00 אחרי חצות

תיווך דירות, עסקים, מגרשים וקרקעות

סניף ראשי חיפה, הנביאים 31 טל. 667612; 04-661856
ק. ביאליק, קרן היסוד 72 טל. 706955; 04-706953

יוזמה צפון בע"מ

התיווך הנכון - יוזמה צפון

אשה

אסתר ארלשטיין
קופנהאגן

גם יפה וגם חכמה

נשיאת איסלנד, ויגדס פינבוגאדוטייר, מנהלת תיאטרון לשעבר, גרושה שאימצה לה בת, מנצלת את מעמדה לקידום נשים. „נשי איסלנד הן הר געש", היא אומרת.

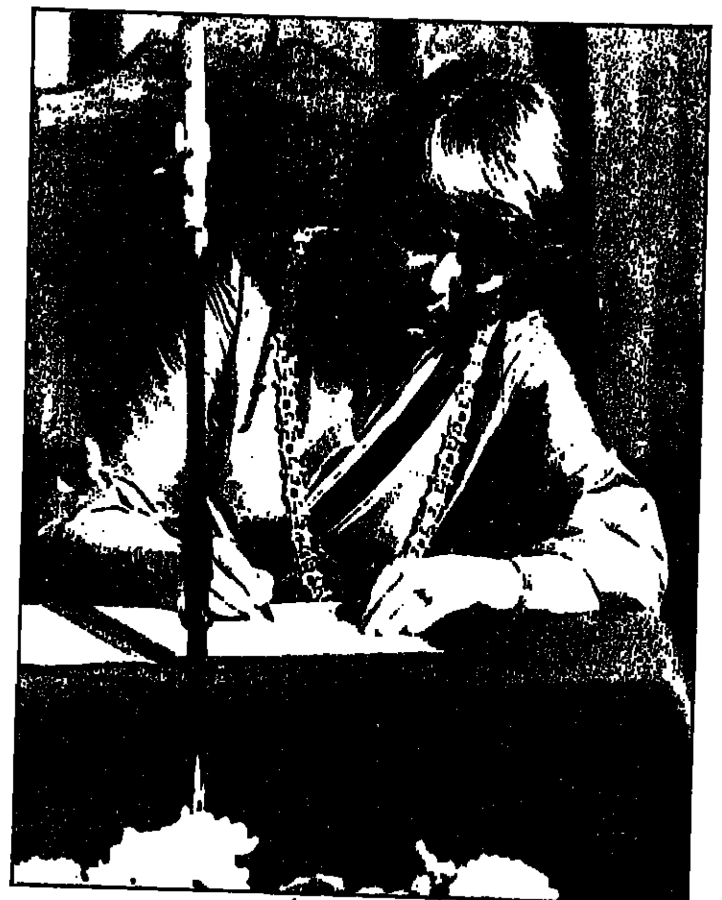

נשיאת איסלנד: חד ההורות לא היוותה מכשול

נשיאת איסלנד אינה פוחדת מרוחות רפאים, להיפך. כטירתה „האסאטייר" נית אבן לבן ומרשים בן 200 שנה, הנחשב לעתיק במיבני איסלנד, משוטטים שדים ורוחות־רפאים למכביר, שהיא משכבר התרגלה לנוכחותם. לאורחיה נסיפה אפופת המיסתורין, השוכנת על שפת הים בשכנות לכנסיה עתיקה, היא נוהגת לספר בחיוך שוכב על רוח רפאים בשם אפולוניה שוורצקוף. וזהי צעירה איסלנדית שננטשה על ידי אהובה כמאה השמונה עשרה ונפטרה מלב שבור. „אני שומעת אותה מהלכת בלילות בין חדרי הטירה. היא עולה לא אחת במדרגות הבית, מתדפקת על דלת חדר השינה ואז אני מתעוררת ואומרת לה, ברוכה הבאה אפולוניה החביבה".

משכן הנשיא המבודד, ניצב מזה שנים רבות ללא משמר כבוד וללא אנשי בטחון. כאיסלנד, אי־הוולקנים בן רבע מיליון התושבים, לא היה צורך לאבטח את הנשיאה, בתה המאומצת בת השלוש עשרה וסוכנת ביתה. אך אחרי שהטרור הבינלאומי חדר גם לצפון השלו ולאחר רצח ראש־ממשלת שבדיה אולוף פלמה, התעקשה משטרת איסלנד – המדינה ללא צבא – לאבטח את חיי הנשיאה, כשהיא מכברת את בקשתה כי השומרים, כמעט ולא יראו לעין.

ויגדיס פינבוגאדוטייר, המנהלת לשעבר של התיאטרון הלאומי האיסלנדי, מכהנת משנת 1980 כנשיאת איסלנד, כהונה בה זכתה בבחירות דמוקרטיות לאחר שהביסה את כל מתחריה הגבריים. נצחונה נפל כהפתעה על איסלנד, שהחברה בה שוביניסטית ואין בה כמעט דריסת רגל לנשים בתחומים הפוליטיים. אך מסתבר שאף גבר לא יכול היה להתמודד עם ויגדיס הפופולארית, המיוחסת למרד נשות איסלנד הידוע משנת 1975, חלק מכריע בזכייתה. כל נשות איסלנד, ללא יוצא מן הכלל, נטשו או בתיהן ומקומות עבודתן והפגינו ברחובות עיר הבירה ריקיאוויק נגד הפלייתן לרעה בתחום הפוליטי, המקצועי והחברתי.

עם השנים שחלפו, רכשה הנשיאה בת ה־56 מעמד, כבוד והערכה רבה, שאותם היא מנצלת לקידום מעמדן של נשות איסלנד. „נשים מסוגלות לתפקד יותר טוב מגברים בהקשרים שונים, לרבות בתפקידי ייצוג. „האנטנות של הנשים פועלות כמו שצריך" נוהגת לומר הנשיאה המשווה את נשות איסלנד להרי געש. „הן תוססות מבפנים ושלוות כלפי חוץ".

התפקיד הרם לא שינה את אופיה הנוח, פשטותה, צניעותה וחביבותה של הנשיאה שהיא גם יפה וגם חכמה. „חוץ מהעובדה שהזדקנתי בשש שנים, הרי נותרתי בדיוק כפי שהייתי בעבר. השנים העשירו אותי בנסיון. למדתי כי תפקיד הנשיא דורש כישורים דיפלומטיים ומשמעת עצמית חזקה. כנשיאה אני חייבת להישאר נייטרלית ולא להפגין מעורבות פוליטית. אך ברור שאני בעלת השפעה רבה, והרי נוהגים להאזין לדברי הנשיא" אומרת הנשיאה.

היא היה נשואה בעבר ונפרדה מבן זוגה כידידות לפני 20 שנה. הפמיניסטית האיסלנדית נותרה יחידה, התגעגעה לילד אך לא לבעל. את הבעיה היא פתרה בגיל 42 באימוץ הבת אסטרידור שהיתה בת שלושה ימים כשנמסרה לה. בחברה האיסלנדית כל ילד שלישי נולד מחוץ למסגרת הנישואין, כך שהורותה או רווקותה לא שימשו מכשול לבחירתה לתפקיד המכובד ביותר במדינה.

קשה היה לויגדס פינבוגאדוטייר שופעת המרץ להיות דמות ייצוגית מבלי להתערב בחיי האי. מרגע שנבחרה החלה בעדינות לשנות דברים. היא נאבקה למען שוויון המינים והטבת מעמדה של האשה האיסלנדית. היא הצטרפה בהפגנתיות לאחת התנועות הפמיניסטיות של איסלנד. היא שימשה דוגמה שהשפיעה על נשות האי ללחום למען קידומן במשכורות בכירות בהתאם לכישוריהן המקצועיים. היא לימדה את המשפחות לשמור על המסורת אך גם לפתוח פתח לזרמים החדשים. עתה היא יוצאת למאבק נגד אופנת השמות המודרניים הפושטת באיסלנד ודוחק את מסורת השמות הפרטיים השאובים מן ה„סאגות" על חיי הויקינגים. ■

התמודדות

הדרך לשוםקום בשלוש תחנות

נטע שדמי

הצעת חוק של ח"כ כהן אבידב להמתת חסד נפלה על אוזניים קשובות, אוזניה של שושנה שדמי בת ה־86. בשיחה עם נטע שדמי, רעיית הנכד שלה, היא חושפת את החלטתה להפסיק את חייה, ועל זכותה לעשות זאת. היא נכשלה בנסיונה לשים קץ לחייה. אולי יחוקקו פעם חוק שיסייע לאנשים כמוה אשר החליטו להפסיק להיאבק.

תחנה ראשונה

כשקראה שושנה שדמי על הצעת החוק שהגיש לא מכבר חבר־הכנסת מאיר כהן אבידב, לפיה יש לאפשר המתת חסד לזקנים חולים, חשה שביעות רצון, אך לא לאורך זמן. לנוכח התגובות השליליות וההסתייגות שהובעו על ידי רופאים, משפטנים ופילוסופים, נפלה רוחה ובקול מאוכזב, מיואש מעט, מלמלה ברוסית: „חייל בודד אינו יכול להלחם בשדה הקרב".

והיא יודעת מלחמה מהי. כ־86' שנות חייה שבעה מאבקים ומלחמות הרבה.

כיום היא מאושפזת בבית חולים סיעודי גדול ומטופח, מוקף גן מרהיב – „גן העדן" כפי דייריו הזקנים. שושנה שדמי אמנם לבדה, אך לא במחשבותיה. שם מלווה אותה תמיד נחום בעלה, אשר נפטר לפני כחצי שנה.

שושנה ונחום היו כאריות זקנים שמאחוריהם 65 שנות חיים משותפות. שורשי יכולתם לשמר את ייחודם ולטפח את עצמאותם המתשכתית ינקו מן הכבוד והאהבה שרחשו זה לזה, ויותר מכל מהשפעת עולמם אשר איחדה אותם כבר בנעוריהם.

האמונה בהגשמת הסוציאליסטים בארץ־ישראל הביאה אותם אליה בעליה שלישית ב־1921. שאיפתם לבנות ולהבנות התממשה בסלילת כבישים במסגרת „קבוצת העבודה" ובהתיישבות כביתניה, שם גם נולד בנם. כשהחל נחום בפעילותו ב„הגנה" הייתה כבר המשפחה במושבה מנחמיה, אך לא לאורך זמן. תפקידיו בארגון חייבו העתקת מקום המגורים לטבריה וירושלים. עויבת מנחמיה הקלה על שושנה. החום הכבד בגליל התחתון, עול העבודה החקלאית קהוטל על כתפיה, קשיי הפרנסה והבדידות שכרסמה בה בשל העדרויותיו של נחום העיקו עליה והיא שמחה להצטרף אליו עד פאריז, שם פיקד נחום על פעולת ה„הגנה" באירופה ובשובם כבר ציפתה להם מדינה עצמאית. לאחר מילוי שורת תפקידים בכירים בצה"ל הצטרף אל"מ (מיל.) נחום שדמי למפא"י וכיהן בוועדת הביקורת של מפלגת העבודה עד יום מותו.

המפנה החשוב האחרון בחייהם המשותפים אירע ב־1970: „אני הגיתי את הרעיון ושושנה אורה אומץ והצטרפה אלי", אהב נחום להיזכר. „בשבת אחת כינסנו את כל המשפחה ואמרנו לילדים: קחו את הכל. את כל הרהיטים, הכלים, מכשירי החשמל. אין אנו זקוקים להם יותר, אין להם ערך בעינינו. מכרנו את הבית וחילקנו את הירושה עד לכפית האחרונה", החזיקה אחריו שושנה. כשוחררים מעול הבית ומתלות ברכוש ובטוחים בהחלטתם פנו אז לבית אבות של „משען" ברמת אביב.

תחנה שניה

„שושנה", פשוט „שושנה" ללא תארים וגינונים קראו לה דיירי בית האבות ועובדיו. ה„גנרל" כינו הם את האיש הגבוה, ששפמו מעוצב כשל לורד אנגלי ועינו הכחולות הפיקו צלילות ועומק נדירים.

לעיתים נאלץ נחום לנהל מאבקים סולידריים נגד הנהלת בית־האבות לטובת שיפור איכות החיים במוסד ושושנה המריצה אותו להאבק, לא לוותר.

אהבתי לבוא לבקרם עם ילדי, ניניהם. להקשיב כיצד בין סוכריה לעוגיה שהיו שמורות לילדים בכוננות, שולטים שושנה ונחום ומעורבים בכל עניין מעולמם

„בשבת אחת כינסנו את כל המשפחה ואמרנו לילדים: קחו את הכל. איננו זקוקים לכך יותר. מכרנו את הבית וחילקנו את הירושה עד לכפית האחרונה".

של הקטנים ואהבתי גם לבקר לבדי, אז היתה השיחה מתגלגלת גם לזיקנה ובעיותיה.

– האמנם גילכם „גיל הזהב"? שאלתי אותם באחת הפעמים. שושנה עיקמה חוטמה ונענעה ראשה בשלילה. נחום נתן בה מבט בוחן וחייך: „אי אפשר להרגיש את הזהב בגיל בו חולים במחלות כרוניות, תלויים בתרופות, מוגבלים ומאושפזים בבתי חולים לעיתים תכופות. אבל בהחלט קיימים רגעים של התרוממות רוח, במיוחד בכנסים משפחתיים, אז אני חש בגיל הזהב".

שושנה השפילה מבט: „יש שעות במיוחד בערב, כהן חשים בבדידות איומה ומשתוקקים למישהו שיבוא, לדבר מעניין שיתרחש וכלום לא קורה. הייתי רוצה לבקר יותר בתיאטרון, בקולנוע, אך לנחום קשה. איזה עניין יש בחיים שמתחילים בחמש בבוקר, נמשכים בסידור החדר, בארוחת בוקר, ושוב זקוקים למנוחה? השעות הטובות ביותר שלי הן כשאני קוראת", היא נאנחת ומביטה בחיבה ב„בית בודנבורק" שמונח על מיטתה. ממוללת מטפחת וממשיכה: „אבל אני תשושה, גם העיניים עייפות והכל מסביב כל כך עקום ומכוער: העתון, הרדיו והטלוויזיה עם ספורי הרצח, הגניבה הרמאות..." נחום קם או ממקומו נפנף בידיו ושואג: „מה את דואגת לכל העולם"?

זוגתו זקפה ראש מולו והשיבה במבט יוקד אש ולהבה: „מה זאת אומרת? איכפת לי מה מתרחש סביבי! אבל כשאני קוראת על אשה מפינה נידחת בלונדון שבאה לתרום מח עצמות לילד ישראלי, או על כומר שרחץ כפות רגליו של ניצול שואה ונטל את ציפורניו, מתחזקת בי האמונה שבעולם מצויים גם אנשים טובים".

– כיצד אתם מרגישים בעולם ששייך לצעירים, שמטפח את פולחן הנעורים הנצחיים?

נחום: „אני רווקא משתדל לצאת, להתערב בין הבריות. באוטובוס ובבנק צעירים מפנים לי מקום נכונים לעזור. תמיד אהבתי לעסוק בפעילות ציבורית, אך בגלל חולשתי הגופנית ויתרתי עליה. וגם אינני יכול להשאיר את שושנה לבדה זמן ממושך". ובעדות מסייעת היא פכרה אצבעותיה מולי: „אפילו רוכסן אינני יכולה לפתוח, שלא לדבר על רכיסת חזייה, או שריכת שרוכים".

נחום הבליע חיוך קטן מתחת לשפם: „נו, נו, אלה הם רק כמה מתענוגות גיל הזהב".

– מה מרגיז אתכם בחברה הישראלית היום?

שושנה: „שהחמרנות מכתיבה לצעירים בחירת מקצוע. לא צרכי המדינה והחברה, אלא הרצון להרוויח הרבה ומהר. 'הראש הקטן', הרדיפה אחרי חו"ל ואחרי המודה, והמודה? בלי יופי, לא אסטטית, גרבים גסות, זנב פה זנב שם, וגאטקעס באמצע היום".

נחום הרים יד כמו ניסה לבלום: „רגע... רגע... שושנה שוכחת שגם לאמא שלה היו טענות גנדה. פער הדורות היה ותמיד יהיה. אינני חושב שאנשים היום פחות אידאליסטים, פשוט, חיים בעידן שמדגיש את הנוחות ואת תרבות הפנאי, והאפשרויות רבות ומגוונות".

איור: איציק רנרט

שושנה התרוממה בכבדות מן הכסא לעבר תרמוס המים החמים כדי להכין תה.

– אילו מחשבות מתרוצצות במוחו של איש זקן בלילה?

שושנה הניחה בזהירות את ספל התה: „מצד אחד חוששים מפני המחר, מן הסניליות תחריף והמוגבלות הגופנית תמנע ממני גם את המעט שאני יכולה לעשות עכשיו. מדי לילה אני מכינה בגדים, מסמכים ומספרי טלפון למקרה שנחום ילקה בליבו ויובהל לבית החולים.

„איננו רוצים לייגע אנשים בהלוויות, להטריח אותם להשתתף במעמד המגוחך הזה: האלמנה הזקנה ממררת בבכי וסביבה מתלחשים האנשים בענייני עסקים ורכילות".

כל הלילה אני שוכבת בפחד, דרוכה ועוקבת אחרי נשימתו. ודעי לך שהחרדה מפני המחר מניעה גם זקנים לאבד עצמם לדעת".

נחום: „אינני מעוניין להיכנס לעילם המתאכרים, קיימת בי המודעות שבכל רגע אני עלול לגמור, גמרתי או גמרתי. לכל דבר יש גבול. אז יגידו: נפטר בשיבה טובה, אבל" – הוא קרץ לי בעיניו – „יש לי יסוד לקוות שיעברו עד אז הרבה מאד שנים לכן אני ישן בשקט בלילה ומשתדל להרגיע גם את אשתי".

שושנה כמו לא שמעה את דבריו ומבטה נעוץ בחלל החדר: „המחשבה שנחום עלול למות לפני – אינה מרפה ממני. כבר לפני שנים אגרתי גלולות שינה כדי לקדם אפשרות כזאת, אך בינתיים הן התקלקלו... תכננתי אפילו לפנות לאגודות באנגליה המסייעות לזקנים וחולים המבקשים למות".

– כיצד חיים בסביבה בה נפטרים אנשים לעתים קרובות?

נחום: „שושנה עורכת מפקד אוכלוסין מדי יום ביומו, בודקת מי ישנו ומי איננו".

– אתם חושבים לפעמים על הדרך האחרונה, על הלוויה?

שושנה: „מה זאת אומרת?! מזמן שכבר חשבנו. כשהחלטנו על הליכה לבית האבות הודענו גם לאוניברסיטת תל אביב על תרומת גופותינו למדע. איננו רוצים לייגע אנשים בלוויות להטריח אותם להשתתף במעמד המגוחך הזה. הרי אנחנו מכירים את המראה בו האלמנה הזקנה בשחור ממררת בבכי וסביבה אנשים מתלחשים בענייני עסקים ורכילות".

– מה תציעו לנו, העומדים בפני הזיקנה?

שושנה במבט מפוכח: „מי שחוק שיחליט ברגע האמת מתי וכיצד לסיים את חייו".

נחום בחר מילותיו בקפידה: „חיים ומוות אינם בידי אדם. אם הייתי דתי יותר הייתי מדבר על אלוהים, אם פחות – על הכרה בכוח עליון, טבע, או גורם אחר שבידיו מופקרים חיי אם ומותו. אינני נבהל מן המוות למרות שהייתי מועמד לפגישה עמו כמה וכמה פעמים. אני אוהב את החיים ונלחם למענם. הם קדושים בעיני".

תחנה שלישית

כשבועיים לאחר אותה שיחה בינינו נפטר נחום ללא סיבה מהתקף לב והוא בן 87.

כחודש לאחר מותו, ניסתה שושנה לשים קץ לחייה. מאמצי הרופאים להצילה עלו יפה: „הם אמרו שיש לי לב מברזל", היא מסבירה וממשיכה במנולוג שלה בשיחה שמתנהלת בינינו בפינת האוכל של בית החולים הסיעודי בו היא מאושפזת: כחושה, יושבת על כסא פלסטיק מרופד בכרית והליכון לצידה: „נכשלתי למרות שתכננתי כל צעד בקפדנות. כל פעולה, כל פרט שעשיתי נשקלו במחשבה צלולה ובשלוות נפש. והיום אשר יגורתי מפניו – בא.

„הביטי בי, הביטי בזקנים סביבנו – מסכנים כל כך. אני יודעת מה מחכה לי ולרובנו. כל נרמה את עצמנו: הזיקנה היא מחלה חשוכת מרפא שכל הזמן מתפתחת ומתקדמת. נכון שעובדים כאן טובים ומסורים, ואתם בני משפחה דואגים ומבקרים כמה שיכולים, אבל הרגשתי היא שאני מטרידה והייסת את המשפחה. אני

„המחשבה שנחום עלול למות לפני אינה מרפה ממני. כבר לפני שנים אגרתי גלולות שינה כדי לקפח אפשרות כזו, אך בינתיים הן התקלקלו. תכננתי לפנות לאגודות באנגליה המסייעות לזקנים ולחולים להפסיק לחיות..."

חולה ותלויה, מדי יום חרשת יותר ורואה פחות ומניין לי שמחר לא אתעורר ואדבר שטויות?

„רווח לי שאני חושבת על הסוף היפה שנפל בחלקו של נחום. אבל לאחר 65 שנים של יחד נשארתי לבדי והאמיני, אפילו לבכות לא יכולתי. אני מרגישה ריקנות איומה בתוכי וכאילו מיותרת".

בתנועה כבדה היא מיטיבה את החלוק על הכותונת וממשיכה: „על פי רוב בן אדם רוצה לחיות, אך יש גיל ומצב בהם הוא מחליט שאיננו רוצה להאבק יותר ואני לא רציתי. אינני מתביישת להודות בכך". היא מניחה כף יד כחושה על לוח ליבה: „היום יש עוד ביכולתי לדאוג לנקיוני, אבל עלול להגיע זמן בו לא אוכל, ואתפלל שיגשו אלי, או גרוע מזה, ולא יהיה איכפת לי. אינני רוצה לאבד צלם אנוש, להראות ולהישמע כמו מכשפה. לא, לא אינני מטיפה, או מסיתה. זו דעתי ולכן שמחתי כל כל לקרוא על הצעת החוק של ח"כ אבידב. נכון שהיא מעוררת בעיות מוסריות וטכניות אבל חשובה ההכרה העקרונית בזכותו של אדם זקן וחולה להפסיק חיים עלובים, ממש עלובים".

היא משפילה מבטה: „היום נותרה לי אפשרות אחת, והיא לקפוץ מן הגג, אבל הפעולה מפחידה אותי. אני חוקרת וחוקרת את עצמי ומגיעה למסקנה שאני פשוט פחדנית. לכן בלילות אינני מסוגלת לישון, ואין לי מנוחה. עיני תלויות בחלון, ומולי מוזדקרים שני ברושים, אחד גבוה כמו נחום והאחר נמוך כמוני: הם הולכים וחולכים, לפעמים הרוח חובטת בצמרותיהם, אבל הם ממשיכים בלי סוף ואינם מגיעים שום מקום". ■

רותי קינן

הקשר המרוקאי של שני ויוסי

כמו הרבה סיפורים אחרים, הכל התחיל מול מסך הטלוויזיה. יוסי ושני ספירר, הוא שחקן, היא בין תעסוקה זמנית אחת לאחרת, צופים בפרק מסידרת המתח האנגלית „בולמן". הבלש המחוספס בא הפעם לעזרת זוג חביב, שפתח לעצמו עסק צנוע בשם „חייג ארוחה". היא מבשלת, הוא מקבל הזמנות בטלפון ומע־ביר ארוחות חמות ללקוחות. מסעדן בעל רקע פלילי מתנכל להם. בולמן ועוזרתו החביבה מסיימים את הסי־פור כ„הפי אנד". יוסי מסתכל בשני והיא בו. זהו זה, הם יודעים. „חייג ארוחה". מעכשיו, זה הסיפור שלהם.

שני לא נולדה מאחורי הסירים והבישול לא היה לה מעולם תחביב. „יום אחרי החתונה", היא מספרת, באה אמי עם סיר קוסקוס וכל האביזרים הדרושים להכנת המאכל הזה ואמרה לי: עד היום בישלתי בשבילך – מהיום תבשלי בעצמך" מצויידת בסירים ובמחברת הוראות, שאותן רשמה מפי אמא, החלה את מסע ההרפ־תקאות וההכרויות עם המטבח. המטבח הטוניסאי, כמו־בן, זה שעליו גדלה בבית, בפרדס חנה. היו טעויות וכשלונות אבל מכולם נולד תפריט, שהוא היום עסק בחיתולים.

שניהם הגיעו לעיר ממושבות. יוסי, יליד כוכור, ניסה להרשים בכך את שני בפגישתם הראשונה, בתל אביב, כמובן. כשהודיעה לו שהיא מהמושבה השכנה, החלו מחפשים מכרים משותפים ומצאו זה את זו. הם נשואים שנתיים. היא בת 27, הוא בן 38, אב לילד בן אחת־עשרה מנישואים קודמים. הם יחד בדירת מרתף קטנטונת ברחוב עוזיאל ברמת־גן, שהמטבח הוא המ־קום הכי יפה בה – כדברי דייריה.

קוסקוס ושעועית, קציצות ותפוחי אדמה, סלט דלעת מטובל – לנו זה עושה תיאבון, הם עושים מזה כסף

שני שחומה, רקיקה, נערית, עזבה את המושבה אחרי הצבא. האהבה למתמטיקה הביאה אותה ללמוד תיכנות מחשבים. את החומר העיוני אהבה מאוד אבל החלק המעשי של המקצוע הרתיע אותה. לפתור בעיות ולע־רוך תכניות – זה דבר אחד, ולשבת מול הגולם במשך שעות – זה דבר אחר, היא אומרת. חיפשתי כל הזמן משהו אחר, משהו עצמאי, עם אתגר ובלי בוסים.

יוסי מאמין בראש המסחרי של אשתו ומעודד אותה לנסות. היא עוסקת בעבודות מזדמנות אבל לא בוחלת גם בעסק קטן וצנוע של מכירת סנדוויצ'ים מחנות לחנות, ממשרד למשרד: משכימה קום בבוקר, קונה לתמניות טריות במאפיית לחם הסמוכה לבית, מכינה כריכים, אורזת יפה ויוצאת עם סל קש גדול למכור אותם. צריך אומץ לצאת כך לרחוב, היא אומרת בחיוך.

הקשר הצפון־אפריקאי של יוסי לא מסתיים בנישו־אין לשני. הוא מופיע זו השנה השלישית בהצגה צנועה „הגרת מרוקאית" שרצה בכל רחבי הארץ. כשהם מגי־עים למקומות שכותי אל, מספר יוסי, מוזמנים לא אחת השחקנים ל„חפלות" שמכינים לכבודם התושבים. כך למד להכיר סגנונות אירוח ומיני מאכלים שלא ידע על קיומם. כמי שגדל על אוכל פולני הייתה ההתוודעות לאוכל הצפון אפריקאי בבחינת חוויה. יוסי חושב, שרווקא מי שלא הכיר את האוכל מבית אבא אמא יודע להעריך אותו. וכך עודד את אשתו הצעירה להיכנס למטבח.

מבין שניהם – דווקא יוסי הוא זה הרואה בבישול עיסוק מהנה. שני נהנית מהאתגר ובעיקר – מהצלחת

הספירורים מבשלים. צילום: שמואל רחמני

המתכונים. היא מבשלת לעסק והוא – לשניהם. אצל אמא שלו הם אוכלים אוכל פולני פשוט. שני מורה, שגעפילטע פיש היא עדיין לא אוכלת.

אמא של שני, לעומת זאת, נחשבת לבשלנית מעו־לה. אוהבת לארח. מבשלת בכיף ותמיד בימי שישי מגיעות מנות הקוסקוס שלה גם אל השכנים, מעידה עליה בתה.

התפריט שהם מציעים ללקוחות, המתקשרים להזמין ארוחה מוכנת, מוגבל לחמישה מאכלים: קוסקוס, שאר־ליו מתלווים תבשיל שעועית ברוטב אדום או ירקות מבושלים, קציצות בשר מלופף בתפוחי אדמה ושני סוגי סלטים: מרמומה – סלט ירקות מבושל, וטרשי – סלט דלעת מתובל. ארוחה שלמה. „והמון עבודה", שאפילו יוצאי צפון אפריקה לא יעמדו בטירחה להכינה כל יום.

כשהחליטו על העסק הבינו עלונים שאותם חילק בתיבות הדואר בסביבה הקרובה. רכשו תבניות אלומיניום חד פעמיות, מילאו סירים בתבשיליה של שני, לפי המתכונים הכרוקים של אמא, התקשרו לכמה נערים בעלי אופנועים והמתינו להזמנות הראשונות. אלו לא איחרו לבוא.

ועכשיו, לאחר שלושה חודשים, איך הם רואים את הדמיון בין העסק שלהם לסדרה בטלוויזיה? שם הבחו־רה נראתה עליזה כל כך, בין הסירים המלאים, בין טלפון אחד למישנהו. כמציאות זה הרבה יותר קשה, מודה שני. תארי לך, היא אומרת, 30 קציצות זה אומר לבלות שלוש שעות תמימות בבישול! ■

היא כתבה רב־מכר בארצות־הברית העוסק בצורה פופולארית בפסיכואנליזה בחיי היומיום שלנו. הספר עוסק בחיים שלה, שלך, שלנו. ה„מוטו" שלה הוא כי כל אובדן הוא הכרחי להתפתחות שלנו. הטוב – שברע.

ג'ודית ויורסט (1979): האושר הזה לא נועד לי...

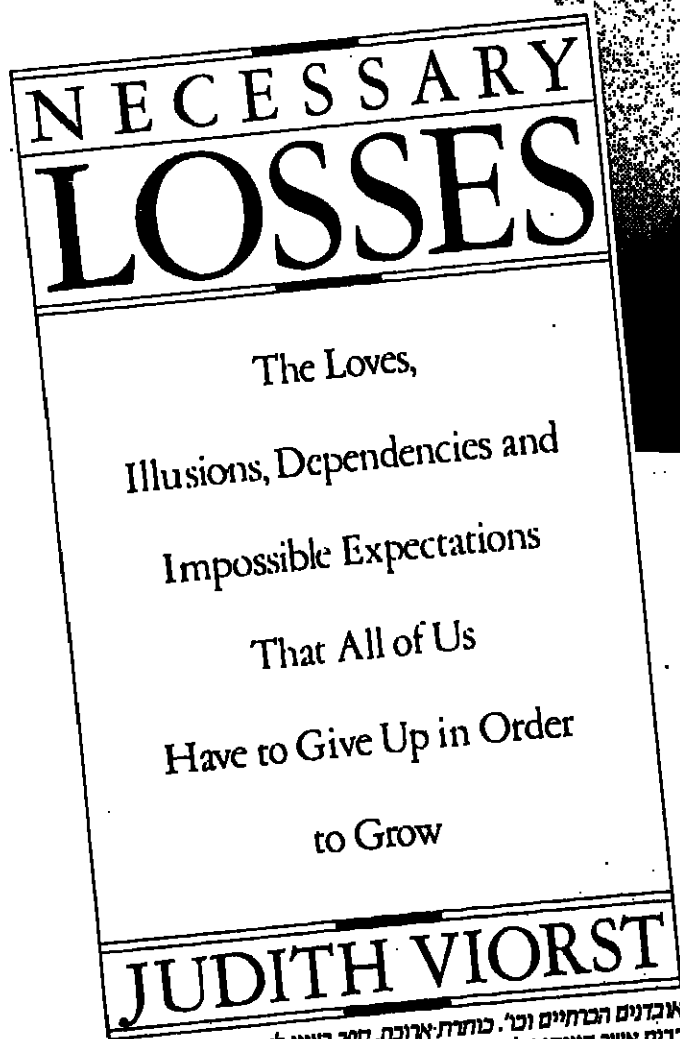

אובדנים הכרחיים וכו'. כותרת ארוכה. ספר רציני לאחר ספרי הומור רבים אשר דיווחו על נישואיה ומשפחתה של הסופרת.

ג'ודית ויורסט: מבט רציני פנימה

או: איך להיות סופרת מצליחה בשנות החמישים שלך?

ג'ודית ויורסט, סופרת ועתונאית תושבת וושינגטון, עשתה זאת פעם נוספת. ספרה האחרון, ששמו המקוצר הוא אובדנים הכרחיים (Necessary Losses), צועד כבר השבוע ה־13 ברשימת רבי המכר המכובדת של „ניו יורק טיימס".

ויורסט, אשר פחדיה מפני הגיל ניכרים גם בשמות כמה מספריה הקודמים: „על הקושי להיות בעניינים בת 30 פלוס ועל טרגדיות אחרות של חיי נישואין" ו„איך נהייתי בת ארבעים... וזוועות אחרות", היא היום בת 55, וחיה בשלום עם עצמה, אם לשפוט לפי דבריה: „נכנסתי לגיל העמידה עם לא מעט מאבקים, אך אני מרגישה מאוד שלמה עם המצב בו אני נמצאת היום. חשבתי על עצמי ועל רוב הנשים שאני מכירה והחלטתי, שאנחנו כבר לא מרוכזות בעצמנו כפי שהיי־נו בעבר; אנחנו כבר לא מרחמות על עצמנו כפי שרי־חמנו בעבר; אנחנו כבר לא הטפשות הגמורות שהיינו.

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מן העמוד הקודם)
אנחנו מכירות את עצמנו, לרבות הצד האפל והצד הירוד. יש לנו ביחס לעצמנו חוש הומור שאינו מסתכם ב'הו אלוהים, טרגדיה!'

„אני חושבת שהרווחנו הרבה, אבל, כמובן, לא יכולנו לדעת זאת לפני עשרים שנה".

לפני עשרים שנה היתה ויורסט, חורזת החרוזים הלבנים בסגנון הייחודי שלה, חושבת, „הו, אלוהים; תארו לעצמכם איך אני עתידה להיראות בבגד ים!"

'מדוע, הואיל ומעולם לא היה בכוונתי
לצאת לרחובות ולמכור את גופי,
קשה לי להגיע לגיל בו
לא אמצא קונה?'

(מתוך עשרים שאלות, שיר מאת ג'ודית ויורסט).

לפני עשרים, אפילו עשר שנים, אולי, היתה ויורסט הופכת את התררות הליליות שלה מפני אובדן הנעורים – או כל אובדן אחר – לשיר בן ארבעה בתים. אך „העובדה שאת אשה בגיל העמידה ממקדת במידה רבה את המחשבה", היא אומרת, וכעת, לאחר שהשתתפה במשך שש שנים בקורסים במכון הפסיכואנליטי בוושינגטון ועברה בעצמה אנליזה במשך ארבע וחצי שנים, הכניסה הסופרת את אובדן הנעורים לתוך מסגרת אינטלקטואלית, פסיכואנליטית.

לספרה החדש, המשתרע על פני 447 עמודים (בהם 83 עמודי „הערות ותוספות", 17 עמודי ביבליוגרפיה ואינדקס) יש שם ארוך כפליים משמו של הספר הדקיק אלכסנדר והיום הנורא, הזוועתי, הגועלי והגרוע ביותר – ספר הילדים הפופולארי ביותר שלה.

הספר החדש נקרא: אובדנים הכרחיים: האהבות, האשליות, התלותיות והציפיות הבלתי אפשריות עליהן נאלצים כולנו לוותר על מנת לגדול.

לדבריה, ספר זה הוא „בדיקת ההתפתחות האנושית, הצמיחה ותוספת התקווה והשינוי", מסוננות דרך „ידיעה על מה אנחנו צריכים לוותר, מה אנחנו משאירים מאחור, מה אנחנו מפסידים". החל בבגידי בלום וכלה במרטין בובר, החל באנקדוטות אישיות וכלה באמיתות אוניברסליות, החל בסרטים („בינינו" ו„זליג") וכלה בראיונות (עם ארט בוכוואלד ועם ליב אולמן), טווה ויורסט רשת פרוידיאנית רחבה כבואה לחקור את נושא האובדן. ובכל מקום היא מגלה, כי האובדן מלווה את ההתפתחות האנושית. למשל, הפרידה מאם כדי לגבש אישיות עצמאית, או המרת החלומות על יחסים מושלמים במציאות של יחסים בלתי מושלמים, כרוכות באובדן.

אלופת הציתות

„אני לא ניצבת על איזשהו הר ומשדרת אינפורמציה", היא אומרת. „הייתי בכל המקומות האלה. אני נאבקת במורד הדרך הזאת, והייתי רוצה לחשוב, שאני כאילו פוסעת בה יחד עם הקורא". שלושת בניה גדלו, אחותה הצעירה, לויס, נפטרה באחרונה מסרטן, אמה הלכה לעולמה, והיא, כפי שהיא מגלה לקוראיה, „חיה על ריאטה, במאמץ של ההזדמנות האחרונה להכיס את התרחבות גיל העמידה".

אין זה, אומרת ויורסט, ספר שיכול היה להיכתב לפני עשרים שנה. „ידעתי מה שידעתי", היא מסבירה, „מתוך הנסיון שלי, מתוך התבוננות לתוך עצמי, התבוננות בילדי, שיחות עם חברים, ציתות לשיחות של אחרים – אני אלופה עולמית בלצותת. אבל החלק שחסר היה הידע על היסודות הפסיכולוגיים ועל תהליכי ההתפתחות הפסיכולוגית".

ויורסט הגישה בקשה ללמוד במכון הפסיכואנליטי בתור סופרת, לא בתור פסיכיאטרית השואפת להיות פסיכואנליטיקנית. פרויד היה לצידה. הוא אמר, טענה ויורסט, כי על ההדיוט להיכנס אל עולם הפסיכואנליזה, לקלוט וללמוד אותו, ולהביאו אל תוך עולמו־שלו, להשתמש בו בעבודתו. „חשבתי שאני אדם מהסוג הזה. אם כי לא כתבתי עבודות פסיכואנליטיות, כל העבודה שעשיתי במשך חיי כסופרת היתה קשורה בתקוות, בפחדים, בקונפליקטים ובחלומות של אנשים... מה מתרחש בתוכם, מה מתרחש ביניהם... חשבתי שביכולתי להביא איתי משהו אל המכון – נקודת מבט אחרת, רעננה – ושהם מסוגלים לתת לי משהו בתמורה".

היא שוקעת לתוך כורסה רכה ונמוכה בסלון ואוספת את ברכיה אל חזה, ואז היא מורידה אותן ומשלבת את רגליה, מעבירה את גופה מתנוחה נוחה אחת לשניה. בשיחה כמו גם בכתיבה – שמונה ספרי ילדים, שמונה ספרי שירה והומור, תשעה טורים בשנה בירחון הנשים „רדבוק", אובדנים הכרחיים – ניתנים בחופשיות ובשנינות פרטי חייה, החל בחסר בסידן וכלה בוורידים בולטים, החל בנישואיה וכלה באמהות.

אולם נראה כי גילוייה – הכתובים והמדוברים – עוברים דרך מסנן מוחי. המידע על ויורסט כאשה, כבת, כרעיה, כאם וכאחות טומן בחובו, למעשה, אמיתות אוניברסליות. היא עוסקת בחרדה ובשניות, באהבה ובאובדן, וכאשר היא מפוזרת על דפי הספר את הפגמים והחולשות בחייה, יש לקורא – ובמקרים רבים יותר, לקוראה – כל כך הרבה עם מה להזדהות, כל כך הרבה מה ללמוד, שמתקבל הרושם כי למעשה הספר עוסק בו (או בה) יותר מאשר בויורסט עצמה.

לדבריה, התגובה השכיחה ביותר מפי קוראים היא „ההרגשה שהם מכירים אותי ושאני מכירה אותם. ישנה תחושה של 'אנחנו כבר מכירים, לא?'

„התשובה היא 'כן ולא'," היא מורה. „כנראה, מעל לכל אני מעוניינת, כסופרת, ליצור קשר, מעוניינת באותם חלקים אצל כולנו המקשרים בינינו".

השאלות עימן מתמודדת ויורסט הן שאלות המעסיקות כל אשה: „כיצד אנו גדלות? מה קורה עם היחסים שלנו? איך מתפתחים ילדינו? איך זה להזדקן? מהו טיב עבודתנו, מערכות היחסים שלנו, האיזון המשפחתי שלנו?" שורה שלמה של שאלות שהן השאלות שלה, השאלות שלי, השאלות של גיקי קגדי, השאלות שלכן.

יהודיה גבוהה

„אחד המכתבים החביבים עלי ביותר בא מקוראה שכתבה, 'אני איכרה נמוכה, שמנמנה, בלונדינית וקתולית מאייווה. אני חושבת שאת יהודיה, גבוהה, רזה וכהת־שיער מהחוף המזרחי, עירונית. יש לנו חיים דומים'. „נורא אהבתי את התגובה הזאת... מבחינה מסויימת, אני מנסה לכתוב לאותו חלק מאיתנו שאומר, שאנו חיים בעצם את אותם החיים".ויורסט היא, אכן, יהודיה, גבוהה וכו'.

מאז ומתמיד רצתה ויורסט לכתוב – אפילו בתור ילדה, היא „נורא רצתה" לפרסם דברים משלה. „לא רק שרציתי לכתוב כבר בגיל שבע או שמונה, אלא ממש שלחתי חומר לעתונים בגיל הזה. שלחתי, ולא יכולתי להאמין שהם ידחו את השירים שלי על כלבים נאמנים".

בגיל עשר, כשהיא יושבת על מדרגות בית הוריה במייפלווד, ניו ג'רזי, חלמה ויורסט, היא נזכרת, „שיום אחד אהיה סופרת. שיהיה לי ספר שירים עם שמי על הכריכה הקדמית ועם צילום מוצלח שלי מאחור".

בסופו של דבר, בוושינגטון ובתחילת שנות השש, סיפקה לה עבודתה כעורכת ב'סאיינס סרוויס' את משימת הכתיבה הראשונה שלה. יום אחד היא חזרה הביתה מהעבודה ואמרה לבעלה מילטון, עתונאי וסופר פוליטי: „הם רוצים שאכתוב ספר על החלל. אני בכלל לא יודעת איפה זה החלל. ומילטון אמר: 'תגידי כן, אנחנו כבר נמצא איפה זה'."

הכתיבה על תכנית החלל של נאס"א עבור קהל של בני נוער לא היתה בדיוק מושא חלומותיה של ויורסט. אבל כעת היא רואה בכך אירוניה פיוטית. „הדברים הראשונים שפירסמתי היו נסיונות לקחת קונספציות מרעיות ולהבהירן למען הציבור הרחב. ובדרך משונה כלשהי, חזרתי לאותה נקודה" – זיקוק חוכמת החיים שלה, סיפורים שסיפרו לה חברים, משפחה ומכרים, יחד עם פרויד והתיאוריות על התפתחות אנושית, לספר השווה לכל נפש, אובדנים הכרחיים.

זמן רב אחרי שחיברה הספר לירי על הוריה המנוחים (שהיו חיים מאוד וכועסים), ומתישהו בין הסברת נאס"א להסברת האובדנים ההכרחיים, הצליחה ויורסט לפרסם יצירות פרי עטה.

בין 1952 ל־1960 היא ניסתה להתמודד עם המציאות ועם רוח ההתמרדות. היא הגיעה לגריניץ' וילג',

ויורסט: „איך נהייתי בת ארבעים... וזוועות אחרות" (1973).

עדיין משתוקקת לפרסם דברים וחושבת לעצמה, לדבריה, „שאני הולכת להיות מציאה אמיתית. כולם ימהרו לחטוף אותי". אבל היא גילתה, כי „כל חדר ההמתנה של 'טיים־לייף' מלא אנשים כמוני, שנראו מוצלחים כפליים ממני. היה די ברור, שמרגע שעזבתי את ניו ג'רזי לא היית שום דבר מיוחד"

'במקום זה,
אני מחדדת עפרונות מס' 2,
וקונה את הקפה ואת העוגות
בעשר ארבעים־וחמש,
ומקבלת הכתבה מהבוס שלי,
ומחזירה את החולצה של אשת הבוס
להורי בנדל',
מקווה שיום אחד מישהו
יתרשם מכל הידע שלי.'

ויורסט צוחקת, צחוק שנופל איפשהו בין חיבה ללעג לנערה הישנה. „מורדת. כזאת הייתי כשהייתי צעירה יותר", היא אומרת. „מה זה מורדת מניו ג'רזי? מורדת שעוברת לגור בווילג', ישנה בלי ציפה לשמיכה, לא אוכלת ארוחת בוקר חמה, לא מחזיקה מלאי של עשרים גלילי נייר טואלט ועשר קופסאות קלינקס".

זו אהבה אמיתית משום
שכשהוא נסע לסאן פרנסיסקו
בענייני עסקים ואילו אני נאלצתי
להישאר בבית
עם הצבעים ועם
קוטלי החרקים ועם התינוק
שקיבל אבעבועות רוח,
הוא הבין למה שנאתי אותו,
ומשום ש,
כשאמרתי שלישחק
בבורסה זה ילדותי
ובלתי אחראי
ואז המניה שלא נתתי לו
לקנות עלתה בעשרים־ושש נקודות,
הבנתי למה הוא שנא אותי.

(מתוך „קשה להיות בעניינים אחרי גיל שלושים וטרגדיות אחרות של חיי הנישואין (1968)

לפעמים, אוהבת אמת מסתכמת במנה הגונה של שנאה. ויורסט, שמקדמת את ספרה כשיחות עם מאזינים מעל גלי האתר, אומרת שלעתים קרובות היא שומעת את ההשתפכויות האלה – „לפעמים בעלי כל כך מרגיז אותי, שאני באמת שונאת אותו... הנישואים שלנו נטח כובל. זאת אומרת, איך אפשר להיות נשואים ולהרגיש ככה?" זה עניין של הבנה, אומרת ויורסט, "שאנו כולנו יצורים מורכבים – שישנה שנאה וישנה אהבה, ושיש בתוכנו דברים רעים ודברים טובים. לרעתי, זאת הקלה עצומה".

מתוך „כן, נשואה" סאגה על אהבה ותלונה (1972)

שאלו את ויורסט על רומנטיקה ועל נישואים, אותם מושגים שהם נחלתם של הנאיבים, וקרוב לוודאי שהיא תעלה דברים כמו „רקע מוגן" ו„מראם בובארי". אך לאחר שתים־עשרה שנות נישואים ושלושה ילדים, מגדירה ויורסט את ההבדל בין מציאות חיי הנישואים לבין האשליה הרומנטית באופן הבא:

הנישואים עליהם אני כותבת בספר זה
אינם דומים דימיון רב להזיות הרומנטיות,
המפוארות, של ימי עלומי. לא פרחים רענ־
נים, אלא אקדחי מים, נחים על שולחני.
לא נעימות של באך, אלא צרחות 'אותך
לאמא!' לא יין בוז'ולה לארוחת הערב,
אלא גוון דיאטטי. והתשובה ל'מה חדש?'
היא 'נשבר מושב האסלה'.

אלכסנדר והיום הנורא, הזוועתי, הגועלי והגרוע ביותר (1972)

לפני ארבע־עשרה שנה קראה ויורסט את „אלכסנדר והיום הנורא" באוזני בנה הקרוי בשם זה, צעיר בניה. יומו המופרסם של הבן התחיל ברגל שמאל:

הלכתי לישון עם המסטיק בפה ועכשיו יש
לי מסטיק בשערות וכשיצאתי מהמיטה הבנ־
קר החלקתי על הסקייטבורד ובטעות הפלתי
את הסוודר שלי לכיור כשהמים זרמו וידעתי
מיד שזה הולך להיות יום נורא, זוועתי, געלי
ונרוע ביותר.

אלכסנדר האמיתי, שהוא גם אלכסנדר מאלכסנדר *שפעם היה עשיר ביום ראשון שעבר, התלונן:*

ויורסט כותבת על „אנשים ומיטורדים אחרים".

„איך זה שלטוני ולניק (אחיו) אף פעם אין
ימים זוועתיים כאלהז למה דווקא לי קורים
הדברים הנוראיים האלהז" ויורסט זוכרת
שענתה לו: „טוב, חמוד, אשנה את זה ליום
הנורא של סטנלי'. אבל אז, כמובן, השם שלך
לא יתנוסס באותיות גדולות על הכריכה".
„תשאירי את זה 'אלכסנדר'," היתה תגוב־
תו.

איך נהייתי בת ארבעים... וזוועות אחרות (1973)

שלושים ועוד עשר הן ארבעים – כך נהיתה ויורסט סופרת־העשורים בת ארבעים. ועם העשור הנוסף בא משב קל של השלמה:

אני ניצבת מול העובדה ש
לעולם לא אלחין קנטאטות של באך,
אעצב סאן־לורנים,
איעץ לנשיאים, אעמוד בראש קונצרן
ענק,

איישב את הסכסוך במזה"ת,
אנחה תכנית־ראיונות חשובה,
או אגלה את התרופה לנזלת.

אולם הזוועה הנוראית ביותר הכרוכה בהגעה לאמצע החיים, כפי שמסכמת ויורסט בשירה, היא שעל כל הדברים החשובים שעוד נשארו לה לעשות ולחוות – לא יאמר איש „והיא עשתה זאת בגיל כה צעיר".

אהבה, אשמה ומשמעות החיים, וכו' (1979)

ואז, מתוך „אהבה ואשמה" ושלהי שנות ה־70, בא הקובץ ההומוריסטי של פרשנות ופתגמים ויחסים בוריים עם האושר:

מי צריך את זהז הראו לי אדם מאושר,
ואראה לכם יצור אנושי מודאג מאוד, יצור
אנושי שתמיד שואל את עצמו, מה כבר
עשיתי שמגיע לי אושר כזהז ומה, וכמה,
אצטרך לשלם עבורו? ומתי יתברר שהאו־
שר הזה כלל לא נועד לי, אלא לשכנה
ממולז

עכשיו, מתוך סלון ביתה ספון־העץ ומוקף המרפסות, עם המנורות העומדות מהתקופה הויקטוריאנית ומדפי הספרים, עם צילומיהם הממוסגרים של בני המשפחה המקשטים את המדרגות, בוקעת הגדרה של אמצע שנות ה־80, פסיכואנליטית־קמעה, של האושר. הגדרה שנולדה, אולי, כתוצאה מהאובדנים ההכרחיים:

„אני חושבת שהאושר הוא תפיסה מאוד רקת־גוונים ומורכבת", אומרת ויורסט וצוחקת. „חלק מהרגשת האושר הוא אולי באמת להיות נאהבת בגלל כל מה שיש בך – הטוב והרע, הבהיר והאפל – להיות מוכרת מכל הצדדים שלך. זה מין אושר שרבים מאיתנו מעריכים מאוד. זו אהבה שגורמת תחושה טובה מאוד – לקבל את האדם כולו, לא רק חלק ממנו, לא את דמות החלומות הבלתי־מציאותית... אלא את היצור בשר־ודם שאתם מכירים".

★ זכויות התרגום לעברית של הספר Necessary losses נרכשו ע"י הוצאת זמורה־ביתן. בני משפחת ויורסט מרבים לבקר בישראל. ספרו של הבעל, מילטון ויורסט, על אודות בעיית ישראל והפלשתינאים, יראה אור בקרוב בארה"ב.

עמוד זה מוגש ע"י גרין קארד

צרכנות נבונה

זוהי יפו של הדובדבן

מועדון לילה מתקשר באופן טבעי בתודעתו של אדם מן הישוב, כמקום בילוי זול וריק מכל תוכן, המארח מבלים חסרי תרבות וצמאי עינטוזים. קחו למשל את יפו, שהיא אולי המרכז המעניין ביותר של מועדוני לילה בארץ, יש בה מועדונים מכל הסוגים, לתיירים ולישראלים, בעלי אופי שונה, אבל יש בה גם את הדובדבן. שם אולי פחות מוכר מן האחרים אבל מועדון לילה בסגנון אחר. לא המוני עם צפיפות בלתי נסבלת, אלא עם אוירה אינטימית ונעימה. זמרת אדירת קול וסוחפת מחזירה אותך בלווית אורגניסט אל המוסיקה הנוסטלגית של שנות השישים, עם שירי ארץ ישראל היפים שכולנו אוהבים לשיר ביחד. מדי ערב מופיעים במועדון אמנים אחרים הנותנים לך לבלות שעות אחדות של שיכחה מטירדת היום-יום. בימי שישי ושבת יש תכנית הכוללת בדרן, משחקים בינגו ומגרלים פרסים מיוחדים כמו למשל שוברי מתנה של אופנת "דנה" ומכון יופי "יופי עור" ועוד כל מיני. למרות כל רתיעתי הטבעית מן הסוג הזה של בילוי, הצליח ידיד טוב לשכנע אותי להגיע לדובדבן והנה אני כאן עם מסר ההתרשמות שלי שהוא בהחלט שונה ממה שחשבתי. יפו, כך נדמה לי, קיבלה חיזוק איכותי לחיי הלילה שלה. מצאתי במקום קהל "מיושב" ותרבותי שבא להינות מערב נעים. הייתי חלק מאותו קהל ואני שמח לבשר לקוראים שיש ביפו מועדון לילה קצת שונה, באופיו, בגישתו לאורחיו, במאכליו הטעימים. שמעתי שהמקום הזה ערוך גם לקבוצות גדולות, לועדי עובדים ולעריכת מסיבות כערבים סגורים וכדאי לקחת את הדברים לתשומת לב. אגב, לקוחות המועדון משתתפים בהגרלה שבועית של כרטיס טיסה ללונדון וגם זה משהו. הדובדבן, מועדון לילה, רח' יפו 15, יפו, טלפונים: 653596, 954613 (בערב), פתוח מדי ערב מ-22.00 עד השעות הקטנות של הלילה. בילוי נעים.

שעשועים וצעצועים בירושלים

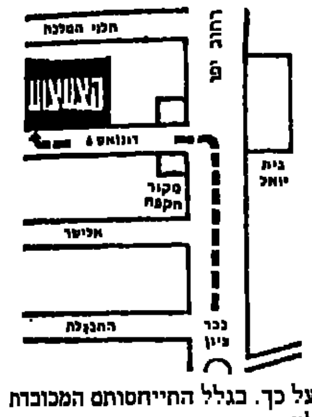

החנות הגדולה והאיכותית ביותר לצעצועים בירושלים היא זו של סודרי ודבי, שנקראת הצעצוע. בחנות, הקיימת משנת 1966, שלוש קומות תצוגה של צעצועים מכל הסוגים ומכל העולם ואפשר למצוא בה כל מה שרק תרצו לילדיכם. אין ספק שהסיסמה שאימצו לעצמם בעל החנות, "מצא לילדך שעשוע בחנות הצעצוע" בהחלט מתאימה למה שקורה כאן. כל ילד בכל גיל יכול להכנס ל"צעצוע" ולמצוא שעשוע כלבבו. בחנות הצעצוע גם מייצרים ומפיצים את משחק הסברס (משחק הרכבה עם אפשרויות רבות) הזוכה להצלחה עצומה אצל הילדים. יש בחנות גם מעט מוצרי ספורט כמו כדורים לכל המשחקים אבל אין דברי לבוש לספורט. מקפידים לשמור על קו מסויים האומר צעצועים ומשחקים בלבד. גם משחקי חוף וים, סירות ואביזרים אחרים לים. החנות מייצגת בלעדית בירושלים כמה יצרנים ידועים בענף כמו שפיר, בוקי, אממא, יצירה, מוזס, אורדע ופוייירברג. העובדים המנוסים יודעים להציע במיומנות רבה את המשחק או הצעצוע המתאים לכל גיל ולכל אחד והם עושים זאת באדיבות ראויה לציון. בכלל, ידועה החנות הזאת כייחודית בענין השרות שהיא מעניקה ללקוחותיה. למשל, כל קונה שמתקלקל לו המשחק מחליפים אותו בלי "לעשות ענין" ואפילו מחזירים את הכסף אם הקונה עומד על כך. בגלל התייחסותם המכובדת לצרכן זכתה חנות הצעצוע זו השנה השביעית ברציפות בתואר הקניה הטובה ביותר. את העסק מנהלים סודרי ודבי, שניהם ותיקים וידועים בענף. המקפידים לשמור על כללי משחק הוגנים המתבטאים גם במחירים הנוחים ובמיוחד, כאמור, בשירותי המכירה בחנות היא בסיטונות וליחידים וגם עורכים מבצעים מיוחדים לועדי עובדים ולקניות מרוכזות. התרשמותי האישית היא שיש כאן עסק עם אנשים הגונים המנהלים חנות שיצאו לה מוניטין בכל הסביבה ואני סבור שקניה כאן כדאית. לירושלמים שעדיין אינם מכירים, אל תהססו. "הצעצוע", סודרי ודבי בע"מ, רח' דונואס 6 פינת יפו 43, ירושלים, טלפונים: 02-234131-2, 02-232876.

בוא ללמוד מקצוע מבוקש ומעניין!

ההרשמה מסתיימת

קורס ליחסי ציבור ופרסום (בימי רביעי)

קורס לעתונאות (בימי שני)

פרטים מלאים והרשמה:

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה

אבן גבירול 26, תל-אביב טל': 265870

כל יום בין השעות 9-1 לפנה"צ

בימים שני, שלישי, רביעי בין 5-7 בערב

מועדון מטיילי מעריב

מסלולים ייחודיים ★ מדריכים מעולים

טיולי קיץ וחגים עם "נאות הככר"

□ סקנדינביה: 18 יום
טיול קלאסי של 18 יום בדנמרק, שוודיה, נורווגיה ופינלנד. היציאה: 12.8; 22.8.

□ ספרד ופורטוגל: 15 יום
• הטיול הקלאסי (כולל גיברלטר, שמורת הבוסאקו ו"הערים הלבנות"). היציאה: 14.8; 4.9; 18.9; 2.10; 16.10; 20.10. מחיר מבצע באוגוסט: 999 $!!
• הטיול הקלאסי – מסלול ב' (כולל ברצלונה). היציאה: 28.9; 17.10.

□ ספרד ופורטוגל: 19 יום (כולל ברצלונה) או 20 יום (כולל ברצלונה והפירינאים).
• טיול מקיף של 19 יום, כולל ברצלונה. היציאה: 2.10; 16.10; 20.10.
• טיול מקיף של 20 יום, כולל ברצלונה והפירינאים. היציאה: 4.9; 18.9.

□ הונגריה ואוסטריה:
• טיול מקיף של 16 יום בהונגריה ואוסטריה. היציאה: 12.8; 7.9; 30.9; 7.10; 14.10.
• 9 ימים בהונגריה חונה. היציאה: 12.8; 16.9; 30.9; 7.10; 14.10.

□ יוון: 16 יום
מסלול הכולל גם את איי הים האגאי (כולל מיקונוס וסנטוריני) • היציאה: 16.10.

□ יוגוסלביה: 16 יום
הטיול הקלאסי בנופים, אתרים ותרבות • היציאה: 15.8; 8.9; 30.9; 14.10.

□ יוגוסלביה והונגריה: 18 יום
היציאה: 7.9; 28.9; 12.10.

□ יוגוסלביה, הונגריה (אוסטריה): 25 יום
היציאה: 3.8; 7.9; 28.9.

פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", רח' קרליבך 2, תל-אביב, טל. 03-439207

בקצרה

היא מלמדת אותם לדוג...

"אני אוהבת לעזור למי שמוכן לעזור לעצמו", אומרת רות ברנד, יהודיה שומרת־מצוות שעלתה ארצה עם משפחתה מארה"ב לפני 13 שנה. "אני גם מאמינה שאם קונים לנזקק דג תהיה לו אולי ארוחה טובה אחת, אבל אם מלמדים אותו לדוג – יהיה לו מה לאכול כל החיים..." עם שתי הנחות יסוד אלה, פלוס אמונה דתית והרבה אמון בעצמה ובמעשיה מפזרת רות ברנד מצוות על כל שעל ועוזרת לנזקקים באשר הם, ובפרט למפגרים.

גם לה בן מפגר, בוגר, שהוא הצעיר בארבעת ילדיה. כשהיה בן חמש יסדה רות בברוקלין בי"ס דתי שכלל 4 תלמידים ו־2 מורות. כיום מונה ביה"ס 600 תלמידים חילוניים ודתיים וזוכה לתמיכה ממשלתית ולכספי תרומות מהקהילה. כיום עובד הבן ב"אלווין ירושלים – על שם מילי שיים" – מרכז עבודה שיקומי, הכפוף לשרות למפגר במשרד הרווחה. המפעל, שהוקם לפני 3 שנים, מעסיק מפגרים בוגרים מעל גיל 18, נשים וגברים העובדים מ־8 בבוקר עד 3 אחה"צ ומשתכרים בין 10 ל־30 שקל לחודש.

רות עובדת שם יום יום כמתנדבת ולאחרונה אף זקפה לזכותה רעיון חדש: ייצור בובות ספוג צבעוניות וחמודות להפליא, לבושות בגדי סריג, שימכרו בארץ ובחו"ל.

תחילת הסיפור בפגישה מקרית בין רות לבין בעל מפעל לבובות בכרמיאל שעמד בפני סגירה. רות,

רות ברנד, אספנית מיצוות.
צילום: סקופ 80

מתוך שהכירה את חניכי "אלווין" ש"עובדים יפה" ומתוך תיסכול על השכר הזעום שהם משתכרים, נפגשה עם מעצב הבובות וביקשה לקנות ממנו את פטנט הייצור וכל הציוד הנלווה. הדבר נתאפשר רק לאחר שמצאה תורם ושותף נלהב לרעיון: הרצל ניבי, שתרם מיד 5000 דולאר להצלחת המפעל החדש. פועל זקן המגיע מדי פעם מכרמיאל לירושלים מלמד את רות, שמלמדת את החניכים, כיצד לתפור את הבובות ושמחת היצירה כבר שורה במעונם. השכר ההוגן יבוא אחר־כך.

אומרת רות, שמספר כחול חרוט על זרועה: "אנחנו הרי לא שרדנו כי היינו יותר טובים מאחרים... אבל אולי אני ניצלתי כדי שאוכל לעזור לאחרים". ■

שיאונה דרור

רעיון

כל מיני

בית בבניה חופשית

שש בערב. שיחת סלון בין זוגות צעירים ועיר בורגנים. זר כי ישמע מהצד יבין כי כולם נמצאים בשלב של לפני, אחרי, או באמצע תהליך בניית ביתם החדש. הראו לי מישהו שיקום ויאמר שטוב לו בדירת השלושה וחצי חדרים, קומה שניה מאחור? או כולנו חולמים לעבור לגור בבית קטן. השאלה רק מתי וכמה זה יעלה לנו.

האדריכלית ודינה קיש־רודי פרסמה ספר הדרכה לבונים החופשיים – "בניה ללא כאבים" (הוצאת מודן). ספר שמטרתו להחזיר לבניה את הבטחון והשלווה הנפשית, להפיג את המיסתורין, הפניקה והעצבים סביב כל שלבי הבניה שמקורם נובע, לדעת המחברת, מבורות מוחלטת. של הזוגות הבונים את ביתם – ולא של הקבלן.

בנאים, שרברבים וגננים לא תהיו לאחר קריאת הספר – אך תקבלו מושג מינימלי על שלבי הבניה ותלמדו מונחי יסוד בשפת הבניה כמו: "שנורגליס", "שטרובות", אף מים, "שלבניה", מפסק מחליף, שוחת ביקורת, "שליכט" ועוד. ואולי תבינו לאיזה מבצע אתם נכנסים.

כל מי שחסר נסיון בבניה ומתכוון לוותר על שכירת שירותי קבלן בניה ראשי – ילמד הרבה מהספר שמחירו 36 ש"ח. כך מבטיחה המחברת. כתיבתה שוטפת וקריאה. בהיותה מכוונת לקוראים צעירים, הסגנון סחב'קי ומתחכם ולא צריכים להיות בוגרי טכניון בכדי להבינו. אפשר לקרוא את הספר בכייף כביבליוגרפיה לקראת שיחות הסלון הבאות. ■

אבי דר

ספר

קטע משער הספר "הריון, לידה והטיפול בתינוק", הוצאת דביר־כצמן

הריון, לידה, תינוק

לפעמים נדמה שכמעט הכל כבר נאמר והוסבר וצולם אודות הריון ולידה. ובכל זאת, כל אשה שחווה הריון ולידה ראשונים, גם אם שמעה־קראה־שוחחה, מרגישה קצת כמו חוה אמנו, כאילו היא הראשונה שזה עובר עליה. במחזוריות כמעט קבועה, יוצאים גם ספרים חדשים, שבאים לפענח את הקוד של התהליך, שהוא כה טבעי וכה מופלא.

התוספת האחרונה למדף ספרי ההריון־לידה הוא ספר במתכונת אלבומית בהוצאת "דביר כצמן" (מופץ ע"י השקם), שנקרא "הריון, לידה והטיפול בתינוק". הספר נולד בבריטניה ותורגם ונערך בעברית ע"י ד"ר סיגל זינגר. בדומה לספרים אחרים שראו אור בשנים האחרונות, גם הוא גדוש צילומי צבע יפהפיים, המתעדים את תהליך יצירת האדם מבדיקות ראשונות בהריון, דרך הלידה, עד השנים הראשונות בחיין. תמצאו שם הסברים "גדולים" על פסיכולוגיה של הורות לצד הסברים "קטנים" על אופן רחצת התינוק; הסברים על צעצועים ומשחקים, חינוך לשימוש בסיר, חיסונים ומחלות, צמיחת שיניים, מעבר מהזנה בחלב בלבד לשאר מיני מזון, התפתחות החושים ואיך להסתגל זה לזה במשפחה. הפרט היחיד שמצאתי קצת תמוה, היה ההסבר על החיתולים, שמתייחס באריכות לחיתולי הבד למיניהם (כולל תמונות המדגימות החתלה בהם), ומקדיש רק פיסקה קצרה ולא כל כך מתלהבת לחיתולים חד־פעמיים. לא ברור. ■

אורית הראל

צופאר

חגיגה לעין בדואר ירושלים.
צילום: סקופ 80

מלה טובה על הדואר

הוראה יצאה מפי שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, הרגיש במיוחד לאסתטיקה, לשפר את פני הדואר, קרי: לא רק שיפור השירות אלא גם עיצוב מחדש של הסניפים. הסניף הראשון שזכה ושופץ הוא בנין הדואר המרכזי בירושלים. המעצב הוא יורם פרידמן והתוצאה ממש חגיגה לעין.

הבנין, שנבנה ב־1934 ע"י האדריכל הבריטי האריסון, הוא יפהפה מבראשית ואולם־הקהל שבו מרשים ומהודר – בשל מידותיו הרחבות, תיקרתו הגבוהה, רצפת השיש הירקרק, הנברשות המסוגננות, דלתות העץ המגולפות מלאכת־מחשבת, וחלונות הפאר שלו. צריך רק להרים את העינים ולהתבונן. אלא שעברו עליו שנים של הזנחה עד לשיפוץ של העת האחרונה, שהאיר את יופיו מחדש: כיסוי הלינוליאום הוסר מרצפת השיש שהוחבאה תחתיו (איזה פשע!); ציור הקיר הנהדר של אברהם אופק משנת 1972 המשך לכל אורך הקיר מאחורי הדלפקים, עבר רענון בידי הצייר, שעבד שוב כמה לילות על פיגומים; תקרת ה"באוהאוס" המרשימה נחשפה ונצבעה מחדש; נקבע שילוט חדיש מעל האשנבים, הדלפקים צופו שיש תואם לרצפה במקום הפורמייקה שהוסרה. שלא לדבר על מאווררים קישוטיים, עציצים גדולים וכיפות אקוסטיות שקופות המכסות את מכשירי הטלפון הציבורי. ■

שיאונה דרור

רותי קינן

טרין - מאפה בשרים וכבד בנוסח צרפתי

בשר קר

בשר קר הוא אולי התשובה המוחצת ביותר לנוהג הנפוץ בקיץ הסוחט שלנו – בשרים על האש. כשמזכירים את המנות האלה, שיכולות להיות התגלמות התחכום או שיא הפשטות הגסטרונומית, קצת קשה להבין אין לא אימצנו אותן כבר מזמן מתחביב לאומי – במקום אותן אסכלות (גריל, מנגל) מהבילות.

למעשה, כמעט כל בשר מבושל יכול לעלות על השולחן כשהוא קר. בדרך כלל, נוהגים להגיש בשרים קרים שנותרו לפליטה מארוחה קודמת, אבל יש מתכונים המייעדים את הבשר להיות מוגש קר.

בשרים קרים אפשר לקנות גם מוכנים. הם מאכליסים לתפארת כריכים למיניהם ואפשר לפאר באמצעותם מגש נאה במזנון קר. מחיריהם של הבשרים המיועשנים והמבושלים המוכנים נראים במבט ראשון גבוהים למדי. אבל חישוב מהיר, המביא בחשבון נה ושאר מנתח בשר שהושקעו בו גם שעות בישול וחומרים נוספים מקטין את ההפרש, אם לא מבטל אותו לחלוטין. ולכן, אפשר בהחלט לרכוש נתח בשר מעושן, לפרוס ממנו פרוסות נדיבות יותר מהרגיל ולהגישו במקום מנת הבשר הרגילה. קשה לחשוב על דרך נעימה יותר להאכיל בה משפחה מורעבת החוזרת מבילוי על שפת הים או הבריכה בסוף שבוע חם.

המתכונים המובאים כאן יכולים בהחלט לשרת את המטרה המקודשת הזאת. חלק מהם, יוכלו לשמש, כשמגישים מנות קטנות יותר, כמנות ראשונות מפוארות לארוחות מחייבות. כולם ישלימו אירוח בסגנון המזנון הקר לארוחה מלאה.

טרין/ צרפת

לפני מספר שבועות הבאנו כאן את גירסתו המעודנת של השף כריסטיאן למעדן הצרפתי. הגירסה המובאת כאן מערבת פחות שומן וכבד ויותר בשר מולארד, שאותו ניתן לרכוש בימים אלה במחיר לא גבוה.

3 שוקי אווז או מולארד, במשקל ק"ג בערך
½ ק"ג כבדי עוף
בצל קטן
200 ג' בשר בקר, טחון
2 ביצים
2 כפות ברנדי או גראנד מארניה
מלח, פלפל
קורט פלפל אנגלי
½ כפית קורנית (טימין) יבשה
½ כפית עשבי תיבול מעורבים (פין הרבס)
3 עלי דפנה

מסירים מבשר שוקי האווז או המולארד את העור והשומן שמתחתיו, בעזרת סכין חדה מאוד. שוטפים את העור ומניחים ◄

וילינגר
מה שהופך כל ארוחה דיאטטית למעדן
דיאטה מומלצת לחודשי הקיץ
מצרכים: (כמות ליום אחד)
בכל מקרה של התחלת דיאטה יש להתייעץ עם רופא המשפחה
שימורי טונה · פטריות · אספרגוס · אננס · קוקטייל פירות
דובדבנים ומבחר גדול של שימורים

הבשורה לפי קריצה, מילנו: העקבים נפלו.

אופנה

תהילה עופר

נעליים נורמליות ותחתוני־צמר

חליפת צמר אפורה, כתפיים רחבות, חצאית צרה ארוכה ונעליים שטוחות־עקב, כמעט גבריות, בעלות חרטום מעוגל, כמעט מרובע. שמלת ערב הדורה, בגוני כחול ואפור, נוצצת, חגורת עור רחבה מעל צעיף עוד יותר רחב כרוך סביב המותניים ונעליים – כנ"ל. בגד אחר בגד, לעבודה, לנופש, לנשף והנעליים תמיד, חסרות עקב, בלי "שפיץ", דמויות נעלי גברים. הרגל יושבת בפנים כאילו יחופה על הרצפה. הנוחיות חוגגת. האורטופדים יכולים לנשום לרווחה. גם הנשים.

זאת הבשורה של בית קריציה, מן המובילים באופנה האיטלקית שהיא מן המובילים באופנה העולמית, לסתו ולחורף הקרובים. אפור, כחול ושחור, רחב ונוח, די ארוך, צמוד במותן, ונוח ברגליים. גם בחלונות הראווה של הנעליים האיטלקיות יש כבר רמז לכך שהעקב יורד והשפיץ מתעגל. בארץ עדיין קשה למצוא נעל "מוקאסין". באיטליה הן ממלאות את חלונות הראווה. לא רק קריציה דואגת לרגלינו.

קריציה. בית אופנה במילאנו, של אשה קטנה וג'ינג'ית, עם תספורת "פוני" ובגדים זרוקים. במכנסי כותנה ותולצת טריקו הנושאת את סמלה, האות K, היא מקבלת את אורחיה בבית אופנה שמבחוץ הוא ארמון ישן ובפנים חוגגת המודרניות בצבע השחור האהוב עליה, ומנורות "ספוט" זורקות אלומות אור מכל עבר. קריציה הגישה ארוחת צהריים עם אופנה למשתתפי הקונגרס הבינלאומי של עתונות לבית ולמשפחה שהתקיים במילאנו.

הארוחה היתה מעולה. התצוגה היתה - סרט וידיאו, מוקרן על מסך ענק. באיכות טכנית לא מי־יודע־מה, רחוק מלהידמות לתצוגת בשר־ודם.

אחת הכוהנות הגדולות של אופנת איטליה, שהבוטיקים שלה מכסים פני עולם. מטוקיו עד דאלאס ומפרנקפורט עד הונג־קונג, אינה מבזבזת היכן שלא צריך. תצוגות אופנה, להצגת הקו החדש – כן. אחר־כך, לתיירים ולקניינים – סרט. חוסך שכר לדוגמניות, למוסיקה, למלבישות.

קריציה היא סיפור הצלחה. שמה האמיתי הוא מאריוצ'יה מאנדלי, פרובינציאלית קטנה שלמדה בסמינר למורות ולימדה בעממי. חלומה הנועז ביותר היה להיות מנהלת בית־ספר. ולפתע אחז בה טירוף האופנה, טירוף שממנה גם נגזר השם המסחרי: Crazy – Krizia. עם קריצה לשוק האמריקני. ב־1964, עשר שנים לאחר שיתוש האופנה עקץ אותה, כבר הציגה במפה של האופנה, ארמון פיטי של פלורנץ. מאז היא בעלת מוניטין עולמי, אשת עסקים עתירת נכסים ואחת היוצרות המעטות בהוט־קוטיור לנשים, ענף המוחזק לרוב בידי גברים.

את האופנה לסתיו־חורף '87 היא רואה „גשומה, קרה, ניאו־אקזוטית ו...אקולוגית". מה זה אקולוגית? צמר כבשים ופרוות דובים. מוטב מעט פרווה אמיתית מאשר הרבה פרווה מלאכותית. אריגים גסים, מעוטרים פסי לורקס וקטיפה, בתוספות מבד דמוי ריפוד בדוגמת גובלן. שחור, אפור וכחול כבר אמרנו. פה ושם כתם סגול. ורק כאשר מדובר ב'דנים', האריג שממנו עושים ג'ינס, חוגגים צבעים עזים, צהוב, ירוק־ברקת וגם לבן.

קריציה יודעת מה הולך היום ולכן הבשורה שלה היא גם פמיניסטית: „אני יוצרת למען האשה שרוצה בגד לפי האופי שלה. נשי ופונקציונלי, מפתה ונוח. אשה שהיא ה'בוס' של עצמה, של גופה. שלא רוצה כי יכתיבו לה קו נוקשה אחד". היא מוכרת גם שורה ארוכה של מוצרים הנושאים את שמה: גרביים, בושם, תגורוקים, בגדי ספורט ובגדים תחתונים. שלא כמו האפור השולט הבגדים העליונים, בתחתונים ובחזיות שלה משתולל הדמיון הפרוע: אדום־ליפסטיק, כתום־אפרסק, צהוב־מימוזה. אבל תשכחו ממשי רך ומתחרה. מה שיילך בחורף זה תחתוני כותנה. ולחורף האירופי גם תחתוני־צמר... ■

טושים
קריאולה Crayola
לציור ולצביעה
בקריאולה חושבים על ילדים!
• טושים איכותיים על בסיס מים!
• ניתנים לרחיצה
• 8 גוונים בסיסיים - או
• 8 גווני פסטל מיוחדים! [Light & Bright]
• אפשרות לערבוב צבעים!
• חסכוני ובאיכות גבוהה!!
היבואן:
טכנומרק בע"מ
קבוץ גלויות 71, ת"א, טל. 03-839141
BINNEY & SMITH
ניתן להשיג בחנויות המובחרות למכשירי כתיבה

איורים: שאול צמח

ליבוש על מגבות נייר. מסירים מבשר האווז או המולארד את השומן הצמוד אליו ומניחים במחבת בינונית. ממיסים את השומן ומטגנים בו את כבדי העוף (לאחר שהוכשרו בצליה קלה), טיגון קצר מאוד. הכבדים צריכים להחליף את צבעם האדום כהה – לחום בהיר, אך על תוכם להשאר וורוד. משך תהליך הטיגון, משני הצדדים, כ־3 דקות.

מוציאים את הכבדים מהמחבת ומניחים על מגבות נייר.

בינתיים, מסירים את בשר האווז או המולארד מעל העצמות. טוחנים פעמיים במטחנת בשר או מועכים היטב במעבד מזון.

מועכים או טוחנים גם את הבצל.

קוצצים את כבדי העוף המטוגנים לחתיכות קטנות מאוד. מעבירים לקערה. מוסיפים את בשר האווז ואת בשר הבקר הטחון. מוסיפים את הביצים, הברנדי והתבלינים (מלבד עלי הדפנה) ומערבבים היטב.

מרפדים את קרקעיתו של כלי החרס (הכמויות מתאימות לכלי שתכולתו 1 - 1.2 ליטרים בערך), בפיסת עור אווז או מולארד. מכסים במחצית מכמות תערובת הבשר ומניחים פיסת עור נוספת. מכסים ביתר תערובת הבשר ומכסים למעלה בפיסת העור האחרונה.

מניחים על העור את עלי הדפנה. מכסים את הכלי בנייר אפייה או רדיד אלומיניום ואם יש – גם במכסה החרס של הכלי.

מחממים את התנור לחום בינוני (180 מעלות). מניחים בו תבנית רחבה מלאה במים רותחים ובתוכה מציבים את כלי החרס. אופים כשעתיים.

מוציאים את הטרין מהתנור, מניחים על רשת ומצננים כ־20 דקות. מסירים את הנייר או רדיד האלומיניום ומצננים עוד 10 דקות. מניחים על הטרין צלחת כבדה (או כלי שטוח ועליו – את מכסה החרס כך שלא ישען על הדפנות וישמש כמשקולת). מצננים במקרר 48 שעות לפני ההגשה.

להגשה: פורסים פרוסות דקות, מניחים על צלחת ומקשטים בירקות טריים.

גלילה (רולאדה) הודו

המאכל הזה מוכר וחביב כשהוא מוגש חם או קר. אפשר לרכוש נתח בשר מתובל, קשור ומוכן לצליה – ואז נחסך שלב ההכנה של הגלילה עצמה. אפשר גם להכין לבד.

שוק תרנגול הודו, במשקל 1־1½ ק"ג
5 שיני שום, כתושות
פלפל שחור
מלח
פלפל אנגלי טחון
חרדל טחון
בצל בינוני, קצוץ

נתחי לשון בקריש קריר ומרענן

מנקים את שוק ההודו, מוציאים את העצמות אך משאירים את העור. מניחים על משטח עבודה כשהעור כלפי מטה ומשטחים מעט. מורחים בתבלינים וכורכים לגלילה. קושרים היטב בחוט משיכה ומשהים במקרר למשך הלילה.

מטגנים את הבצל במעט שמן עד שמזהיב. מוסיפים את הבשר הקשור ומשחימים אותו היטב מכל הצדדים. מוסיפים מעט מאוד מים, מכסים את הסיר ומעבירים ללהבה נמוכה מאוד. צולים כשעה וחצי, או עד שהבשר רך. אפשר להוסיף מעט מים, במידת הצורך, בזמן הצליה.

מוציאים את הגלילה מנוזלי הצליה ומצננים היטב. פורסים לפרוסות בעובי ½ ס"מ ומגישים בתוספת סלט ירקות חי.

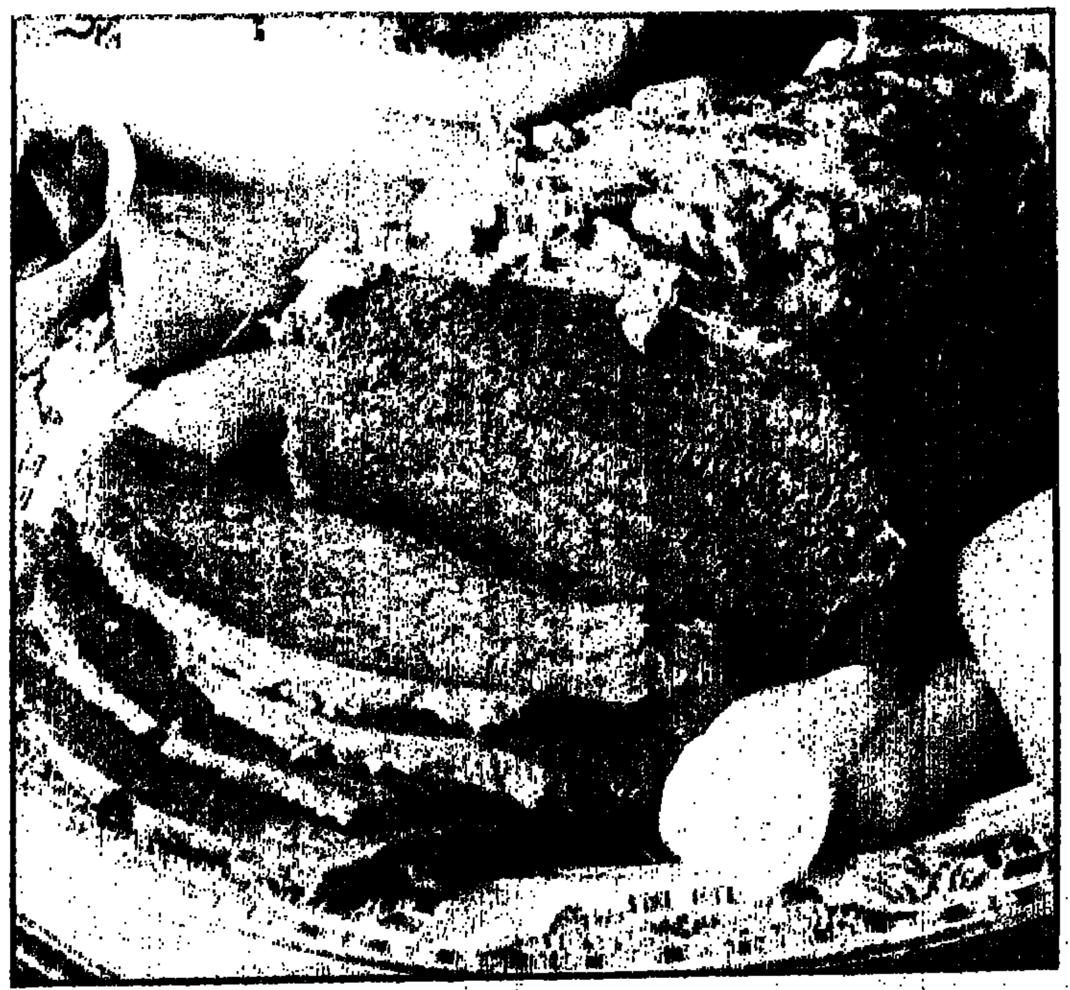

קורנד־ביף אמריקאי, נפלא עם רוטב חזרת

בשר כבוש (קורנד־ביף) ארצות־הברית

כבישת הבשר במשך זמן ארוך בתמיסה של מלח ותבלינים היא דרך בדוקה לשבח את טעמו של נתח בשר יבש. חזה הבקר, שהוא נתח סיבי, הופך עסיסי ביותר לאחר שנכבש ובושל כהלכה. כבישת הבשר היא תהליך לא מסובך – אך ממושך. לאחרונה, ניתן להשיג נתחים כבושים מוכנים לבישול, אמנם יקר מעט – אך לאחר שמצננים ניתן לפרוס לפרוסות דקיקות ויפות. חולך נפלא עם רוטב חזרת וכמילוי לכריכים.

נתח בשר כבוש במשקל 2 ק"ג בערך
3 בצלים
8 גרגרי ציפורן
כפית גרגרי פלפל שחור
2 עלי דפנה
2 גזרים
כרשה
גבעולי סלרי

מניחים את הבשר הכבוש בסיר רחב ומכסים במים. נועצים את גרגרי הציפורן בבצלים ומניחים לצד הבשר. מוסיפים את גרגרי הפלפל ועלי הדפנה ומביאים לרתיחה. מסירים את הקצף ומבשלים על להבה נמוכה, בסיר סגור, כשעתיים. מוסיפים את יתר הירקות כשהם קלופים וחתוכים לפיסות לא גדולות, למי הבישול וממשיכים לבשל עוד כ־45 דקות, או עד שהבשר רך – אך לא רך מדי. מוציאים ממי הבישול ומצננים. פורסים לפרוסות דקות ומגישים עם סלט חי ועם רוטב חזרת לבן, חריף.

גלילי לשון בקריש

מתכון השייך למטבח הבינלאומי של אשפי המזנונים הקרים. בשר הלשון מצויין להגשה כשהוא קר, פרוס לפרוסות דקות. אפשר לרכוש את הלשון גם כשהיא כבושה (ראה בשר כבוש, לעיל).

לשון (עגל או בן בקר) במשקל 1־½1 ק"ג
3 שיני שום, כתושות
תערובת פלפל שחור, פלפלת אדומה מתוקה ומלח
2 עלי דפנה
בצל גדול
3 גרגרי ציפורן
כפית גרגרי פלפל אנגלי
6 גזרים
שקית (14 גרם) ג'לטין
2 כפות יין
6 מלפפונים כבושים

שוטפים את הלשון במים חמים, מנגבים היטב ומורחים בתערובת של שום, מלח, פלפל שחור ופלפלת. מניחים בסיר סגור ומשהים למשך מספר שעות במקרר. נועצים את גרגרי הציפורן בבצל ומניחים בסיר רחב. מניחים לצידו את הלשון המתובלת, עלי הדפנה וגרגרי הפלפל האנגלי. מכסים במים ומבשלים על להבה נמוכה כ־3 שעות או עד שהלשון רכה מאוד (הדבר תלוי בגודלה ובגיל הבקר). קולפים את הגזרים ומכניסים בשלמותם למי הבישול. ממשיכים לבשל עוד כ־15 דקות, עד שהגזרים רכים.

מוציאים את הלשון והגזרים מהציר ומצננים מעט. מסירים את הקרום העליון מהלשון ומצננים לחלוטין. מסננים את הציר ושומרים לחוד.

פורסים את הלשון לפרוסות דקות. חותכים שניים מהגזרים לאורכם ואת היתר – לפרוסות. חותכים שניים מהמלפפונים הכבושים לרצועות ואת היתר פורסים לפרוסות.

מודדים ¾ 2 כוסות מהציר המסונן (אם חסר – מוסיפים מים או מרק בשר), מרתיחים וממיסים בו את הג'לטין. מוסיפים את היין ומצננים לחלוטין. מניחים את רצועות הגזר והמלפפונים על פרוסות הלשון וכורכים לגלילות. מסדרים את טבעות הגזר והמלפפונים סביב צלחת הגשה נאה.

כשתערובת הג'לטין סמיכה ודביקה (כמו סירופ), יוצקים אותה בזהירות על פני הירקות וגלילי הלשון. מצננים לחלוטין.■

עצת השף
איך לחשב?

אם החלטתם ללכת על מנת בשרים קרים כמרכיב עיקרי בארוחה או במזנון, המהווה אירוח של ארוחה מלאה, יש לחשב את כמות הבשר לנפש שעליכם להכין.

נועצנו בשף הוותיק סנדר גולדשטיין מ"דן פנורמה" והוא מסר לנו את החישוב הבא:

מנת בשרים קרים לנפש – כ־120 ג' (הכוונה לבשר ללא עצמות, מוכן). למנה חמה – 180־200 ג' – כשמדובר בבישול קצר (אומצות) ו־200־250 ג' כשמדובר במנות צלי (שיש בהן אובדן במהלך הבישול). לבשר עוף (או אחר) עם עצמות – יש להוסיף את משקל העצמות.■

פסלי קמח האורז של היו קין – לאכול אותם (צילום: גאמא)

אמנות באורז

לאחרונה רואים אצלנו יותר ויותר ממתקי מרצפן מעוצבים, ושמענו שרבים וטובים נתפשים לתחביב הטעים והמרהיב הזה, ואפילו על חוגי בית המתקיימים סביבו.

מעניין לדעת, שבסין שימש בצק המבוסס על קמח אורז, לפיסול קישוטי מזון, ואומנות הזאת, שנשארה בצל מאות בשנים, זוכה לאחרונה לעדנה. ופסל סיני זהיז, היו קין, עושה קריירה בינלאומית באמצעות המומחיות העתיקה של פיסול אכיל.

פסלי קמח האורז של קין ססגוניים ומיוחדים והם ניצבים לתפארת מול התבשילים שהוא מציג.

הפסלים עצמם, שהכנתם בידי מומחה כקין גוזלת מדקות ספורות לקטנים שבהם ועד לשעה ארוכה – למסובכים והגדולים, מחזיקים מעמד עד שלושה חודשים, לאחר שנטבלו בשמן.

קין מסתובב בעולם ומנחיל בהצלחה רבה את אומנותו החדשה־ישנה. לאחרונה ביקר בארצות הברית ובריטניה. אם חשקה נפשכם בצפרדע מתיכת, שפן חורץ לשון או תוכי ססגוני על הצלחת, לצד מנת העוף או הירק, רק המתינו לו עד שיבוא גם לכאן.■

שבוע 64

מועדון צרכנים לקוראי מעריב — מושג חדש בעסקים

30.7.86

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "שגנון" בחסות "גורין קארד"

אלדין דרגסטור — ומוטו לונדון בקיץ!

פתוח כל יום עד חצות.

אלדין דרגסטור
מכריזה על מבצע הכרות חסר תקדים! בימי שלישי בשעה 21.00 יוגרל הזוג המאושר שיזכה מידית בארוחה חינם!
10% הנחה בדרגסטור הצמוד למסעדה (על משקאות ופרפומריה).
בית קפה-מסעדה, ברמה בינלאומית ובמחירים עממיים. בת ים, בן גוריון 81, טל. 582528 (מול חוף לדוגמא).

גני אחווה
★ חתונות ★ מסיבות בר מצוה
★ ברית מילה ★ אירועים שונים

חובות אשדוד 055-24910

האולמות המפוארים ביותר בדרום ובסביבה לעריכת
חתונות, בר־מצווה, בריתות ואירועים שונים
עם שירות אדיב ומעולה
מיזוג אויר מלא.
055-32267 טל׳

מגוון של כורסאות טלוויזיה ומערכות ישיבה
תצוגה ומכירות: נחלת בנימין 132 תל־אביב טל. 827230
המפעל: רח׳ הסדנא 21 חולון, טל. 803701

מימון — מוצרי חשמל
• מוצרי חשמל ביתיים
• חוורי נרכס
• עד חשמל בתשלומים

סל מרקט·מיניקן
מכבדים ויזה, ישראכרט וגרין קארד
הדרור 16 יבנה

חלי אלקטרוניקה
הסלון מס׳ 1
למוצרי חשמל ביתיים באיזור רחובות והדרום
מקפיא, מזגנים, מערכות סטריאו.
המחירים הזולים ביותר
אספקה מיידית לכל הארץ
2% הנחה על וידיאו, תנור, מעוכות ומזגן
רח׳ בית הפועלים 4, רחובות, טל. 453994 -08
עד 10 תשלומים.

בס״ד
רהיטי צמרת
מערכות סלון ומזנונים, חדרי שינה
פינות אוכל, חדרי נוער
לשירותך 30 שנות ותק ואמינות
מנחם ויעקב קרייזמן — יפו 19 — ירושלים טל׳ 232638, 245196

כשר!
מזון טבעי צבר
רועי העמק
מרכז הדיאטה בירושלים
★ מגוון גבינות טרעיות ★ חדש דיאטת אננס ואשכוליות ★ מוצרי אימפלן - תכשיר למניעת נשירת שיער.
רח׳ בן יהודה, 34, מרתף העיר ליד המשביר טל: 02-241629

גזית
רחובות, בילו 23 (מול אגד)

ירושלים 02-226514

הנסיך הקטן

טל׳ 051-24431

כשר
Alumah אלומה
ירושלים
מסעדה למזון טבעי
רח׳ יעבץ 8 — טל׳ 02-225014

פוטו סקופ
★ מבחר ציוד צילום
★ אלקטרוניקה
★ שעונים
★ מחשבי כיס
י־ם — ההגנה 21, גבעה צרפתית.
טל׳ 02-817007

מצא לילדך שעשוע בחנות ה ע צ ע

סודרי ודבי בע״מ:
יבואנים וסיטונאים
מפיצים מורשים של: ☆ אמקור ☆ יצירה ☆ בוקי ☆ שפיר ☆ מוזס ☆ אורדע ☆ צעצועי פוירברג
• מבחר מגוון של משחקים וצעצועי איכות
• יצרנים ומפיצים של משחק הסברס
• מבחר עשיר של, סירות בריכות, גלגלי ים, משקפי שחיה, כדורי ים ועוד פריטים רבים.
סברס
רח׳ דואנס 6 (פינת יפו 38), טל: 232876, 02-234331-2

״יקינטון״ • כלי נגינה • בית ספר לנגינה • תזמורת
בהנהלת ג׳ו אבן־חיים
★ פסנתרים לעולים חדשים
★ אורגנים דיגיטלים מתקדמים מכל הסוגים (כולל Technics בלבן, שחור וורוד)
★ אקורדיונים, מערכות תופים
★ וכל שאר כלי הנגינה
Orla CASIO KAWAI
נתניה, שד׳ ויצמן 13 ·טל. 053-28935

נתניה 053-42462

המרתף סמבירא בע״מ
כלי בית מתנות
במבחר עשיר
נתניה, רח׳ רמז 29
טל. 053-23276

אפנת שורש
בבעלות חדשה
אופנה צעירה לנשים, גברים ונוער
מבצעים מדהימים לרגל הפתיחה
ירושלים — שטראוס 1 02-234021

רדקס—שמואל יגב
מהיבואן לצרכן:
מבחר מקומים לפטיפון, טרנזיסטורים, רקורדרים, רדיו טייפ ומערכות סטריאו, יעוץ ומעבדות שירות במקום
מרדכי בן הלל 10, ירושלים טל. 02-234662

מגן שורק
המגלות בירושלים
טל׳ 02-764062

שבוע 65

מועדון צרכנים לקוראי מעריב — מושג חדש בעסקים

6.8.86

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "שגנון" בחסות "גורין קארד"

מועדון לילה הזוביבון

יפו, רח׳ יפת 15, טל. משרד: 653596, טל. ערב: 594613
פתוח מ־22.00 עד השעות הקטנות של הלילה.
★ כל ערב תכנית אמנותית עשירה ★ אוירה נעימה ואינטימית
★ ערבים סגורים בתאום מראש
★ הנחות לקבוצות גדולות וועדי עובדים
★ הגרלת שוברי מתנה של אפנת "דנה" ומכון יופי "יופי עור", פרטים במקום!
לקוחות המועדון משתתפים בהגרלה של כרטיס טיסה ללונדון

ISRAFRAME
rolling
המשחק שכבש את אירופה!
להורדת משקל ובריאות הגוף
בזמן הפנוי ובכייף.

את המשחק ניתן להשיג בכל בו שלום ובחנויות ספורט וצעצועים מובחרות — בכל רחבי הארץ.
לפרטים נא לפנות ליבואן וליצרן: ישראפריים בע״מ
רח׳ דרובין 14, ראשל״צ — טל׳ 03-997422.

פיפי - מרקט חזן
כל בו ענק לתינוק ולילד
רהיטי הדר לילד ולנוער.
רחובות, בני משה 23

מוזיאות גבס - בלוק לגג טרפציות
מחסן מכירות
עושה זאת נוטעה

אנשים שאוהבים רהיטים שאוהבים
אנשים שאוהבים
אנשים שאוהבים

רהיטים שאוהבים

לנוחיות הקהל פתוח במוצ״ש

חופש

אבי דר

איגלו על החוף

בחוף דור פגשתי מושבניקים מאושרים. מושבניקים שאינם שקועים בתובות, שארגון הקניות שלהם אינו בתהליך פירוק, ממושב שלא קפץ מעבר ליכולתו בימי השפע. "לכן אנחנו לא צריכים לעבוד עד ארוחת בוקר עבור הבנקים".

המושבניקים בדור, 42 משפחות, המייסדים יוצאי עירק ויוון, זנחו מזמן את ענף הדייג והחליטו להתפרנס מענף יותר רווחי. לא כולם להוטים אחרי דגים, אבל נופש משפחתי עממי הינו מצרך מבוקש מאד, בייחוד בחודשי יולי־אוגוסט.

בחוף דור, טנטורה כמקור הערבי, לרגלי זכרון יעקב – מקיימות משפחות רבות מסורת ארוכת שנים. בקיץ נוטלים את הפקלאות, הילדים והנכדים ומגיעים לשם. מה שהיה הוא שיהיה – אבא נהג לקחת את המשפחה לשבוע נופש וכיום הבן עם דור ההמשך ממשיך במסורת, רק ביותר לוקסוס. חניון קמפינג, בונגלוס, בתי איגלו ממוזגים, קוטג'ים מפוארים. בית הארחה בקיבוץ נחשולים – תעשיית תיירות מקומית המבוססת על ה"בריכה" הגדולה ביותר בארץ: מפרץ טנטורה החסום בסלעים ויוצר בריכה טבעית רדודה שמאפשרות לאמהות לשחרר את הילדים במים ללא חשש. כמעט.

יש מי שאוהב נופש בסגנון בית הארחה קיבוצי, בתנאי פנסיון. הרבה מעדיפים לעשות את הפנסיון בעצמם – עם כל החמולה המשפחתית. עם הרבה בשר על האש, בירות ופיצוחים, ילדים שמתרוצצים בשטח בין הביתנים. שבוע של רילקס. בדור גיליתי שבעצם אני לא אוהב ילדים. לדוגמה ילדי השכן שמרעישים כל היום במשחקי כדור ומשפריצים מים על עתוני השבת – לא כמו הילדים שלנו ששיחקו בצורה תרבותית. השכן שלנו חושב אותו דבר, רק הפוך.

מי זה – שמנמן, מכנסים קצרים מספר 46 שנרכסים בקושי בשיפולי הכרס, גוון עור אדמדם עד כהה, מכור לכרבקיו וספיחיו? אסקימוסי. בחוף דור ניצבים 45 בתי איגלו (בתי כיפה הנבנים ביציקת בטון על כיפת גומי מתנפחת), ויהיה זה רק טבעי שנחשוב כי באיגלו גרים אסקימוסים. יואל צירסינציניק – מנהל מפעלי־הנופש של מושב דור אומר: "יש לנו נופשים שרוצים לשכור רק את האיגלו, קוטג' יש להם בבית. יש המכורים לבונגלוס – ואחרים מעדיפים קוטג'־נופש חדש" סוויטה במונחי המושב. זה לא תלוי רק בהעדפות – יש גם הבדל מחירים משמעותי: קוטג' עולה 75 דולר ליום ובונגלו כ־20 דולר.

נופש עם הילדים בחוף דור: אפשר לגור גם כמו אסקימוסים *צילום: ניסים לב.*

משפחה מאורגנת שבאה לנופש צריכה להזמין חברת הובלה או, לפחות, לארגן גגון הובלה למכונית. בביתן מקבלים מיטות וסדינים, מטבחון עם כיריים ומקרר, מקלחת ומזגן. את השאר מביאים מהבית: בגדים, כלי אוכל, כלי בישול, משחקים לים, סירה מתנפחת, אופניים לילד, כיריים לגחלים, שתיה, פירות ופיצוחים, אורנג'דה למוישה ואוכל. הרבה אוכל. סירים עם תבשילים לשבוע ימים של סעודת הקיץ האחרונה. האויר מהים פותח את התיאבון יותר טוב מכל מתאבן.

לא מוותרים על הטלוויזיה, צבעונית כמובן. את הוידאו חבל להשאיר לפורצים בבית. ועוד כמה כסאות – אולי יבואו אורחים. מה זה אולי – אתם צריכים לראות את גודל השולחנות שפותחים בחוף דור בליל שישי. מפות שבת, סרוויסים, מאכלים לתפארת – כמו ליל הסדר במכנסיים קצרים והרבה בשר על האש.

אהרון צעירי מרור המייסדים של מושב דור. נתנו לו חצי דונם ואמרו לו שיהיה דייג ובהצלחה. מה יש – כיוון זה מצליח, פה זה אותו ים תיכון. כיום צעירי אמנם שווף, אך לא מדייג. אולי מחקלאות, כי במשרדו והוא משמש כיום כמנכ"ל תנובה־צפון בשליחות תנועת המושבים) אפשר להשתזף רק מאור הנאון. "הייחוד בנופש בחוף דור הוא הנופש המשפחתי. החברותא שבמשפחה. הרבה משפחות מעדיפות את הנופש העממי עם כל המשפחה ולהרגיש חופשי על הדשא מול מפרץ טנטורה. יש אנשים שאינם יכולים לנוח בשקט. צריכים קצת רעש מסביב. יש לנו לקוחות הנוהגים כבר בזמן העונה להזמין לעצמם מקומות בעונה הבאה. ה"ספציאליטה" של מושב דור הוא הנופש בבית המורבניק. הוספנו בכמה משקים במושב דירות־נופש, למי שמעוניין לתפוס שלווה אמיתית. הרחק מן ההמון ומריח השיפורים, אך עדיין במרחק הליכה מחוף דור. בתוספת הנופש הממוסד בחוף מקבל הנופש בבית המורבניק יחס אישי, הכרות עם סגנון חיים חדש, הזדמנות להראות לילדים שהחלב אינו גדל על העצים בשקיות פלסטיק ומהיכן צומחות העגבניות."

הכי IN כיום זה להשיג מקום נופש בחוף דור בחודש אוגוסט. בקיבוץ נחשולים ובמושב דור כבר אמרו לנו "אין וגם לא יהיו ביטולים" חבל על הטלפונים. אפשר היום להזמין מקומות לאוגוסט בשנה הבאה. בחודשים ספטמבר ואוקטובר – כשהילדים חוזרים להציק למורות, יהיו הכתים בחוף דור ריקים וכחצי מחיר.

את הספר שאני מתכנן אכתוב על חוף דור בספטמבר. בלי ילדים על הראש, תחיכות בביקיני מולי ועשן סטייקים בעיני. אך בית בחוף דור נועד לא רק לסופרים. וזאה חסכון שצריך השראה לסיים את המאזן, סטודנט הרוצה לכתוב סוף־סוף את התיזה לתואר שני, או מי שמתאווה להתחיל רומן הרחק מהציביליזציה והציבור. ■

הורים וילדים גילאי 8–13

אנו שמחים להגיש לכם סדרת ספרים עוזבה ע"י מיטב הסופרים העבריים ומותוכננת לרתק את הילד לעיון ולקריאה מרתקת בשעות הפנאי.

מבצע לחופש

איפה טמונות המטמונות	– אוריאל אופק
גם הגדר דיקה	– יוסף חנני
שפודי בני	– ישראל חנני
פרחים מן הכותל	– יוסף חנני
צמד המגד	– חמר בורנשטיין־לור
פוגיק והרפתקות גשר הזהב	– א. גדות
מסתורי האוצר במעמקי המצולות	– רפאל סהר
כל בני צוותך	– א. גדות
מגומי האגדה העולמית	– מ. מורג
חבורות פופיק והעלמות היהלומים	– א. גדות
חבורת פופיק באלסקה	– א. גדות
ויזלי ובמחתרת העלמים	– ת. אוריאל
חמישה חלוים במבצע והשיש האמיק	– ת. אוריאל
ארבעה רעים במבצע גושן עציון	– ת. אוריאל
עלומצי הנוק פודים בעיות	– ת. אוריאל

לכבוד הוצאת עופר
שביל עכו 7 (טל' 375467) תל־אביב 66050
רצ"ב המחאה על סך 80 ש"ח (כולל משלוח) עבור 15 הספרים הגדולים שברשימה מעלה.
השם:
כתובת:

על תאוותו הקטלנית של החתול רול לכבד.

הארוחה (שלנו, לא של החתול) היתה יכולה להסתיים בהתרוורות של נחת על הכורסא. אלמלא בני הרעתן הגניב אל מתחת לשולחן את צלי כבד העוף ביין. ואלמלא רול החתול, היה שם "במקרה", לרגליו של בני, לחכות לרגע המיוחל עוד לא הספקתי לברר כיצד באה אל פיו הקטן של כמי כמות כל כך נדיבה ב־5 דקות, ואז השובב שבחתולים (סיאמי, פראי והרסני) הפסיק לזוז. ניטע במקומו ו... טלפון לוטרינר. לא בבית. עוד אחד לא בבית. הגיינגי מתקומה הראשונה, מומחה בלתי מוכתר לחתולים, כן בבית. "נתתם לו לאכול כבד?" "כן" פלט פיו מלא האשם של בני. "זהו זה. מגור – חלב עם חרדל – שיקיא.

אסור לו בגיל קטן כזה לאכול כבד" הפעם זה עבר בשלום. בפעמים האחרות ריסנו את תאוותו לכבד במזונות "פורינה". אלה הקופסאות הנהדרות והצבעוניות שקרצו לי מזמן מן המדף. "פורינה" בטעמים שונים, בקופסאות לחות ובקוביות יבשות, באריזות מנה אסטטיות. בטעם בשר, טונה, בטעם מעדן אבל מזון אפילו יותר מכבד. שלא לדבר על תוספת הויטמינים והאיזון התזונתי המבטיחים לחתול את כל מרכיבי התזונה ואבות המזון הדרושים לו; בצלחת של ארוחה אחת. ובלי תוצאות לוואי קטלניות. אם הוא רק היה יודע לדבר, המילה היחידה שלו היתה "פורינה". בפעם הבאה – אביא לכם קטע על ביל, זה בנו של רול.

רופא משפחה

ד"ר פנחס ירדן

חום – ולא ממחלה

לאחרונה הובא למרפאה תינוק בן שנתיים וחודשיים עם סיפור של חום ושלשולים שנמשכו למעלה משבועיים. זאת למרות שהילד מקבל אנטיביוטיקה כל הזמן. להורים נאמר שהסיבה לחום ולשלשולים במקרה זה היא דלקת אוזנים.

בבדיקת הילד, אכן, פרט לחום הגבוה נראתה גם דלקת אוזנים. כידוע, דלקת אוזנים היא גורם שכיח לחום ולשלשולים בתינוקות ובילדים קטנים. מה שחרג מהשכיח במקרים אלה בתינוק שנבדק, היה החום הממושך תוך קבלת תרופות אנטיביוטיקה והיות דלקת האוזנים לא חמורה. נתונים אלה ואחרים, עוררו חשד שמא מדובר בחום שנגרם ע"י תרופות. ואכן, עם הפסקת מתן התרופות האנטיביוטיות ירד חום התינוק לנרמלי תוך מספר שעות והשלשולים פסקו למחרת. דלקת האוזנים חלפה תוך שלושה ימים.

העובדה שתרופות יכולות לגרום לתופעות לוואי ידוע היטב לכולנו. אבל, לרוב, מתקשר ענין זה בעיני הציבור הרחב בפריחות כאלה או אחרות המופיעות על פני העור, בפצעים או כפטריות בפה ואצל נשים גם בנרתיק.

מסתבר, שלתרופות יש מגוון רב של תופעות לוואי. המגוון הוא כה רחב, שעל מנת להתמצא בו דרושה מערכת שלמה של סווג. למערכת כזו מצטרפים נתונים מצטברים של השפעת תרופות הנמצאות בשימוש על מחלות ועל תופעות הלוואי שלהן וכן נתונים על תרופות חדשות הנכנסות לשימוש. למעשה, כדי לטפל בעזרת תרופות באופן נכון, נדרש המטפל לעקוב, באופן שוטף, אחרי מאגר המידע המתעדכן והדינמי לגבי אותן התרופות בהן הוא משתמש.

ראשית חוכמה, אם כן, היא לזכור שלתרופות מגוון רחב של תופעות לוואי ולא רק כאלה הקשורות לתופעות בעור ובפה. תרופות יכולות לשבש פעילות מערכת זו או אחרת בגופנו. למשל, לגרום לכאבי שרירים ופרקים, לגרום להפרעות קצב פעולת הלב, לגרום לנדודי־שינה ועוד.

שנית, צריך לדעת שכאשר לתרופה יש מספר תופעות לוואי אפשריות, אין אלה חייבים להופיע ביחד או בצרוף קבוע. יכולה להופיע רק אחת מהן. כמו כן בחולה מסויים תיתכן תופעת לוואי תרופתית מסוג אחד ובחולה אחר – תופעה מסוג אחר. גם לגבי אותו החולה אין לצפות לחוקיות מחייבת לגבי תופעת לוואי תרופתית, גם אם היא כבר הופיעה אצלו בעבר.

אחדות מהתרופות הגורמות לתופעת לוואי אפשרית של חום נמצאות בשימוש נרחב ויומיומי. לכמה מהן גם תופעות לוואי של פריחות על העור וגם של שלשולים. למשל, הפניצילינים למיניהם, התרופות השונות המכילות סולפה והתרופות נגד עצירות המכילות פנולפטאלאין.

כאשר מופיע בחולה חום הנגרם ע"י תרופה, הטיפול הנדרש הוא הפסקת מתן התרופה בה מדובר. תוך שעות ספורות יחלוף החום שנגרם על ידה. ■

יש לך "פאר"? מגיע לך תנור

רוצה תנור טורבו חדש? O.K. אך אין צורך לקנות תנור חדש! חברת או־קיי תתקין מערכת טורבו בתנור "פאר" שלך ובביתך. (תלוי בדגם התנור), וכן ניתן לאפות ולבשל בשלוש תבניות שונות – ביחד. זהו חסכון גדול של זמן וחשמל.

והמחיר? כשליש ממחיר תנור "טורבו" חדש!

או־קיי שרותים בע"מ

•שרות מוסמך לתנורי "פאר"• שרות בלעדי למדיחי כלים "קינג".
בני־ברק, רח' ז'בוטינסקי 118, טל' 03-707191-4

חיים מעתונאות לטבעונות

בילי מוסקונה־לרמן

צביה גרנות. החנות היא רק סמל לדרך הארוכה שעברה. צילום: שמואל רחמני

בעל חנות פותח בקריירה של עתונאי/סופר – זה לא „חדשות". עתונאי פותח חנות – ולא חנות ספרים – זה כבר כן „חדשות". כמו אדם־נשך־כלב. וזה מה שעשתה בימים אלה העתונאית צביה גרנות. המעבר הוא מ„מעריב" של רחוב קרליבך ל„טבע'לה" ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב.

הכל התחיל מהערה קטנה של רופא. היא שאלה שאלה, כמו כל השאלות השגרתיות שאנשים שואלים רופא: למה כואב לי הראש, הצד, למה אני עייפה? ועוד שאלות מהסוג הזה. הוא ענה תשובה כמו תשובות של רופא משפחה, תתרגלי הוא אמר לה, המכונה מתיישנת ומתפקדת פחות טוב. התשובה שלו הקפיצה אצלה משהו. לא מסכימה היא אמרה בפנים. בפנים לא בחוץ.

מי שמסתכל עליה מבין מיד. אין עליה שום עקבות של גיל. כשגומרים להסתכל ונכנסים לה קצת למחשבות מגלים שגם בפנים יש איזושהי רעננות שמנותקת משנים. האשה שונה במובן הזה שהיא בן אדם מעז. ההתחלה היתה רגילה עם נישואים ולידות. אחר כך התפתח איזה חוש עצמאות שהפריע לצד השני וגרם לגירושין, נישואים שניים ונדידה לשומרון. יישום של אידיאולוגיה. שוב לא מסתדר ושוב גירושין. אחר כך, ובאמצע, ולפני, ואחרי – עיתונאות וכתיבת ספרים. לפני שבע שמונה שנים תחושות פיזיות לא טובות. שיחה עם רופא. מעבר לטבעונות.

עכשיו עוד צער קרימה ומעבר מעתונאות, וצביה נחשבת לעתונאית מצליחה, לעיסוק בטבעונות. „טבע'לה" עם בובה ערומה בחלון. צביה מרכרת כמעט בלהיטות, להיטות עם המון הגיון, על שמן שקרים לפנים, אבקת חרובים במקום קפה, בורגול במקום אורז. כל כך פשוט, היא אומרת. מעבר כל כך קטן, כל כך לא מיגע ולא מצריך המון אנרגיה וכל כך בריא.

היום היא לבד. דירה בתל אביב, עצמאות כלכלית, שלושה ילדים (קרן, בת שכבר נשואה ובאה לנהל איתה את החנות) ודעות לא קונבנציונליות כמעט על כל נושא. היא עברה דרך ארוכה, היא מודה, עד שהגיע לנקודה שהיא נמצאת בה היום, היכולת לעשות מה שבדיוק רוצה. בלי רגשי אשמה, בלי התחשבות באף אחד, כולל הילדים, בלי תלות בבן זוג. עם הרגשה של נקיון פנימי וחיצוני. היא אומרת משפט בקול רם: „לא מקרישה חיי לילדים. העיקר זה לא המשפחה. אני אמא, לא רק, אלא גם". כמה אימהות זזות עכשיו כאי נוחות בכיסא שלהן, גם אני זזתי כששמעתי. צביה יושבת דווקא מאד נינוחה.

הילדים שלה מצלצלים לפני שהם באים אליה הביתה. הם גם לא ניגשים סתם ככה ופותחים את המקרר. היא הנהיגה כללים אחרים. מאחוריהם יש כבוד, הערכה, הכרה בקיומו של הזולת. לא תלות ולא ניצול. לא משתמשת אף פעם במשפטים כמו: תלמדי מהנסיון שלי. על כל דבר, היא אומרת, משלמים שכר לימוד. אסור לפחד מכישלונות או מנסיונות.

הכתיבה בעיתון, היא אומרת היום, היתה סיפוק מהיר מדי וחולף מדי. קמה, עשתה צער, העזה. מכתיבה עיתונאית, דלת שתור ארוך של אנשים ניצב לפיתחה, היא יצאה. לא מפחדת להתלבט. גם לא כפייתית. עם כל הטבעונות אפשר למצוא אותה שותה קפה עם סוכר לבן ולא חום. היא גם לא מאלה שסרטן או דרמות אחרות הביאו אותה לנושא. סתם כאב ראש, שבשנים האחרונות, אגב, חלף לגמרי. לא מאמינה בדרמטיזציה. לא בשינויים דרסטיים. מאמינה בצעדים קטנים, בחוזות, בראש פתוח לכל דבר חדש, בשינויים. זה הסוד. החנות היא רק סמל לאיזושהי דרך ארוכה שעברה עם עצמה בראש. אולי בגלל זה היא גם נראית כמו שהיא נראית. אין עליה שום סימן קל לעייפות. ■

לא שגעון חולף

אשה ערומה בחלון הראווה? באמצע רחוב אבן גבירול בתל־אביב? לא יתכן. עוצרים. מתקרבים. עכשיו מבינים. זאת בובה בלבוש חווה שניצבת לה שם, תפוח לידה, ליד עץ־עץ שנחש מתפתל עליו.

בסדר, גן עדן. אבל מה הרעיון? מציצים פנימה: צנצנות צמחי־מרפא, דגנים וקטניות, שומשום וחיטה. זה הרעיון. חזרה לטבע. לא בשביל מי שמכור לסטייקים, לא בשביל מי שלא יכול לוותר על עוגות וקצפת. כן בשביל מי שרוצה לשנות הרגלי תזונה, כדי להפטר אולי מכאבי ראש וצרבת.

ואם לשפוט לפי העניין שמגלה הסביבה בחנות החדשה למוצרי מזון טבעי של צביה גרנות והשותפה־הבת קרן, זה כבר לא נראה שגעון חולף של כמה יוצאי דופן.

(את הבובה יצרה ועיצבה ותפרה חסידה פעיל, רעיתו של מאיר פעיל, אמנית תיאטרון הבובות) ■

מאווררי „היוצר"

לחדרי מגורים, חדרי ילדים, חדרי שינה, אולמות ומשרדים

מאווררי תקרה

דקורטיביים + מאור "60, "50, "48

דגמי MASTERPIECE עם ווסת מהירויות אלקטרוני משוכלל בתוך המנוע

פירוק וניצור – כחול לבן – יחיד מסוגו בעולם

אין סוף מהירויות – אין צורך בהתקנת ווסת בקיר

לבחירתך: מבחר כנפיים מהודרות, בצבעים ודגמים שונים: עץ, פרספקס או מתכת, הכל לפי דרישתך וטעמך

צריכת חשמל W 100 (נורה חשמלית) הפעלה נפרדת למאוורר ולמאור

להשיג: סוכנות ראשית לאזור ת"א: הוואנה פאנס גורדון 45 ת"א, טל. 03-245137

ירושלים: שטוץ, רח' שטראוס 16, טל. 03-245560

חיפה: עמית בית התעשיה, הרצל 92, טל. 04-660521

סיפור מהחיים

אתי רוזנברג־ניצן

חזיה חדשה

בשעה תשע ושלושים בדיוק נעצה חיה קראנק את מסתחות החנות במנעול הדלת, ופתחה אותה לרווחה. היא בקרה את החנות במבט קל. אחר התיישבה על כסא העץ העגול, מלוא כובד משקלה. בשעה תשע ושלושים היה רחוב דניאל ריק להלוטין. רחוב צדדי של עיר הומה, גם את שנתו. סה ויש יכולת לשמוע יבבת תינוק או מכונת כביסה תורקת.

חיה קראנק ידעה כי לפניה שעה שלימה של שקט לעשיית חשבונות, בטרם תחל תנועת קונים לחנות לבני הנשים שבבעלותה. בחנות הקטנה, היא מכרה תחתונים, מחוכים, חזיות. בעיקר, חזיות. חיה לא הבינה מה מצאו בנות־העשרה בתחתונים נטולי הבד הללו. היא עצמה העדיפה תחתונים עבים וגבוהים, שהכילו בתוכם בטן מוצקה ורחבה, כמו שלה.

חזיות היו לב החנות. חלק מהן תפרה בעצמה במכונת תפירה שחורה וישנה שעמדה בפינת החנות, מכוסה במפת תחרה. חזיות עם רפידה, בעלות תמיכה רחבה שהעניקו מראה מוצק לשדיים. חזיות רציניות. ניכר בן שהשקיעו בתוכן ספוג ומאמץ. החזיות החדישות מבד הסטרץ הדקיק, היו מעין תשלום מס לסביבה הצעירה. חיה היא הניחה כמה מהן בחלון הראווה של החנות. חיה קראנק מעולם לא הזמינה מעצב מקצועי, לחלון הראווה שלה. מדי פעם, על פי הכח והחשק היתה מחליפה בעצמה את הדגמים שפיזרה בקרקעית החלון.

עשרים שנה היא בעלת חנות. עשרים שנים של פרנסה רוגעת. קבועה. יציבה־משהו בעולם אכזרי של עסקים. אולי מפני שלמרות עשרים שנה, עדיין אהבה למכור חזיות. אנטואן, בעלה של חיה, היה מנסה לשכנעה בכל הזדמנות למכור את החנות. הנסיעות הטורדות באוטובוס, פרנסתם מהעסק בבעלותו, הצורך לשמור על הכוחות. אך היא אף לא הקשיבה לו כשדיבר. ידעה שאנטואן מתבייש. מתבייש בלבני הנשים שאשתו מוכרת. גם בנותיה הבוגרות היו ממלמלות משהו בלתי ברור כשנשאלו על עיסוקה של אמן. איכשהו זה הצחיק אותה. פעם אמר לה אנטואן שהחנות נטולת חשיבות. „אילו היית מוכרת תכשיטים בחנות. אבל, חזיות?"

„חנות נטולת חשיבות..." לו רק היה יודע איזו מידה של עדינות נדרשת במכירת חזיות. כאלו מחזות היא חווה, כאשר מגיעה ילדונת לקנות חזייה ראשונה. והרי אם בלתי־מנוסה יכולה לקלקל קניה ראשונה כהצצה אחת לתא ההלבשה של הילדה. היא, חיה, מוצאת זמן להסביר לאם הנרגשת שאסור ללחוץ, להציץ. צריך לתת לילדה לבחור לבד. הכל לבד.

היא אינה מציצה, גם אם צריך תיקון. יודעת להכחין בתיקון מבעד לחולצה שנלבשת מעל בחופזה. בוחרת עבורן תא הלבשה עם וילון סמיך. נותנת חזייה עדינה שנראית כגופיה. בשביל התחלה.

מהלך העניינים היה קצר באותו שבוע: היא נזכרה שגם לה מגיעה חזייה חדשה. במדידה הראשונה, גילתה גוש לא מסודר. זר. לא שייך לגופה. צמרמורת עברה בגוף המוצק. הדרך לאשפוז היתה קצרה. כששכבה במיטה הלבנה של בית־החולים, אנטואן לידה, ניסתה חיה קראנק להיפרד מהשד שלה, שורות אחזה בו.

לפתע נראה אנטואן קטן. תמיד היה קטן. בחיוכו המאומץ נראה מצומק יותר. בסדר האופייני לה, היו כל חפציה האישיים מוכנסים לארונית הלילה, כחיילים כמסדר. אך את החזייה החדשה, חזייה לבנה עם קידמת תחרה ופרח במרכזו תלתה על מעמד עירוי הנוזלים ליד המיטה. אנטואן שתק. הרופאים והאחיות העבירו מבט תמה על החזייה המתנוססת כדגל מדינה. לא אמרו דבר.

למחרת הניתוח, הניח אנטואן ידו על לחיה והרגיע אותה קלות: „את תחזרי לחנות, חיה שלי, בתוך מספר ימים. שוחחתי עם הרופא".

חיה קראנק השיבה לו בקול שקט וצלול: „השכרתי את החנות לאיש אחר, לפני יומיים. אני לא חוזרת לשם." השתררה דממה.

„ומה עם החזייה הזו, התלויה?" – לא התאפק אנטואן. „אני אלבש אותה" – השיבה קצרות.

והיא לבשה אותה בדרך הביתה. ■

פנויים,
פנויות

רפי יעקובי
פסיכולוג

הדיפה מגושמת

היא חלפה לא מכבר אל מעבר לשנתה ה־40. כשהיא מגיעה אלי אני מתבונן בפניה חלומי הקמטים, מהם קימטי מרירות. היא רווקה כרונית. מרוצה בעבודתה. אי־שם טעמה אהבות, גם למודת אכזבות. זה ימים רבים שחדלה מלקוות. גבר בחייה – נושא זנוח. כבול בעבותות, ויתור וייאוש.

דברים רבים ניתן לעשות בגיל ה־40. גם לשנות וליצור – אם יש תשתית קודמת ואם ממשיכים בהתמדה בתהליכי הצמיחה. אלא מה, אם מישהו היה שרוי בהזנחה כה יסודית וממושכת, למה לקוות שמה שלא אירע עד גיל 40 – יתרחש לאחר מכן?

רק לעתים רחוקות אני נתקל במישהו המתארגן במהירות הבזק, משקיע הרבה ומצליח ליצור כמעט יש מאין – גם אחרי גיל 40. כאמור, זה לא כל כך שכיח. וכשהיא מגיעה אלי, ליבי שוקע. צר לי. כל כך מאוחר התעוררה. האם תספיק ללמוד להיות ידידה נעימה במהירות מספקת, ועוד להצליח?

ואז באה ההפתעה הממשית. היא לא רוצה גבר. זה נושא אבוד. היא רוצה ילד. ולא סתם ילד, אלא ילד שלה. „אם לא יהיה לי ילד אני אמות". לא ברור עדיין אם מצער או מפעולת התאכזרות.

אני רוחש לה כבוד רב. אמנם, כמו כולנו, גם אני סבור שהצלחה בקשר עם בן זוג הינה תנאי קודם להצלחה ביצירת תא משפחתי שיצמחו בו גם ילדים. אך אם אשה לא הצליחה בטריטוריה הזו, והיא עומדת גם על סף אבדן ההזדמנות – מבחינה ביולוגית – להפוך לאם, אני שמח בשבילה אם היא מסכימה להשקיע לפחות בגיזרה הזו. מסכימה לגדל תינוק. לפעמים, בעקבות הצלחת פרוייקט כזה, נוצרת הזדמנות מחודשת לקשר עם גבר. תינוק מהווה הזדמנות רחבת ידיים להתבטאות, ולפעמים האשה כאילו עוברת באמצעותו קורס מזורז בהתבגרות, ובעקבותיו היא הופכת ממרירה ועויינת לידידותית יותר, נדיבה ונעימה. ונא לא להוציא מכך מסקנת שטות כאילו במה שנאמר כאן יש המלצה כללית למי שלא הצליחה בקשר עם גבר – לקום וללדת ילדים. אני מדבר על צירוף נסיבות כדוק ומיוחד במינו.

ובחזרה לסיפורנו: מדוע היא המתינה עד כה? ובכן, לדעתה היא לא המתינה. היא פשוט עסקה „בחיפוש" אחר אובייקט מתאים. ומתברר – עד כמה שזה צובט את הלב – שבאמצעות אותה דלת שטרקה עד כה בפניה את האפשרות לקשר עם גבר, טרקה גם את האפשרות לבן־זוג להריון.

היא הרגישה שהיא רוצה גברים, אשר אינם נגישים ואינם אפשריים. ומי שרצה אותה והיה אפשרי – חשה שאינה רוצה אותו והרפה אותו על הסף. הסתבר עוד, כי מי שיכול לעמוד לרשותה באופן אמין וסביר, מכוער לה מדי כדי להיכנס ממנו להריון. ואילו היא היתה מסכימה לפרטנר לעיסקה כזו דווקא עם מישהו שכקושי יורע על קיומה. דהיינו, בלתי אפשרי. עתה צאו וראו מה זו הדיפה מגושמת

עלמה צעירה ופר בן־בקר בשנות העשרים שלהם רוצים להפוך להורים. כה הרבה גורמים צריכים לחבור יחד בשילוב מותאם ומופלא כדי להצליח בהריון. הוד מעלתה הביצית ממתינה לזרעון אי־שם בסבך האינטלציה המסובכת והמורכבת שבגוף האשה. זה לא ברגרשוב פינת בן־יהודה – שכל נהג מונית יכול למצוא. והיא עוד ממתינה לו כפרק זמן מוגבל, המפונקת.

מנת הזרע, על־מנת שתהיה משובחת באופן אופטימלי, תובעת מאות מליוני זרעים. אם הם לא הספיקו להבשיל מספיק, או אם נשלקו ימים רבים בחום מכנסיו ועוד הרבה „אימים" כאלו – כולל מצב רוחו של הגבר, אם הוא מודאג מדי או חרד או עויין מדי, אולי הרבר משפיע גם כן על איכות הזרע שלו. ואצל האשה – אם היא אלרגית לגבר, סולדת ממנו, אם המעברים סתומים בקרומים דלקתיים ועוד הרבה מכשולים, ואם הזרעונים לא נכחדו כולם על הסף והצליחו לעבור את כל המסלול בחיפוש אחר הביצית ומצאו אותה ואחד מהם בקע את קרומה וחדר פנימה, עדיין מוקדם מלצהול „הידד". שני תאי המין של הזכר ושל הנקבה, נפגשו ויצרו את גרגר העובר התופח וגדל במהירות. גרגר זה עלול לשכוח את עצמו במבוי סתום – להישאר בחצוצרה – כהריון אבוד מחוץ לרחם. ועד שהוא מגיע לרחם הרוחמה והחסודה, עליו עוד להידבק במקום כלשהוא בדפנותיה. וגם כאן לא הגענו עדיין אל סופו של התהליך.

ולא מניתי בזאת אלא מעט מן הגורמים המרכיבים יחדיו את הדבר המופלא הזה הקרוי „הריון מוצלח".

אז אמרי לי, את בת ארבעים פלוס, שסיכוייך להרות לראשונה בלאו־הכי שואפים כמעט לאפס, מדוע את עומדת לחסל גם את מעט זיק התקווה שלך להצליח? ישנה אצלך סתירה קוטבית בין מה שפיך אומר, שאת מאוד להוטה ללדת תינוק, לבין מעשייך בשטח. כל ימייך אמרת דבר אחד, ופעלת באופן לא ידידותי, נגד מה שהיית סבורה שאת רוצה. אז מספיק עם השטויות. הגבר האפשרי לא „מספיק יפה" לך. אז נו, באמת, רק זה חסר לך להעמיד כינך לבין הסיכוי, במסלול מלא מהמורות, נוסף לכך, עוד וערת קבלה למכרו התחרות למר עולם. מה העניינים איתך. היבואו נסיכים מכל קצוות תבל, לשחר על פתחך?

קשה לקנא בך ובוודאי שלא קל להיות בנעלייך. לא רק על הזרעון לחלוף מסלול מכשולים בפלטו דרך במעלה הזרם. כאותו דג סלמון הדבק במטרה. גם את חייבת לחבר את כל כוחותייך ולכוונם לנקודה אחת ויחידה זו עם דבקות עזה במטרה, כדי להצליח. ■

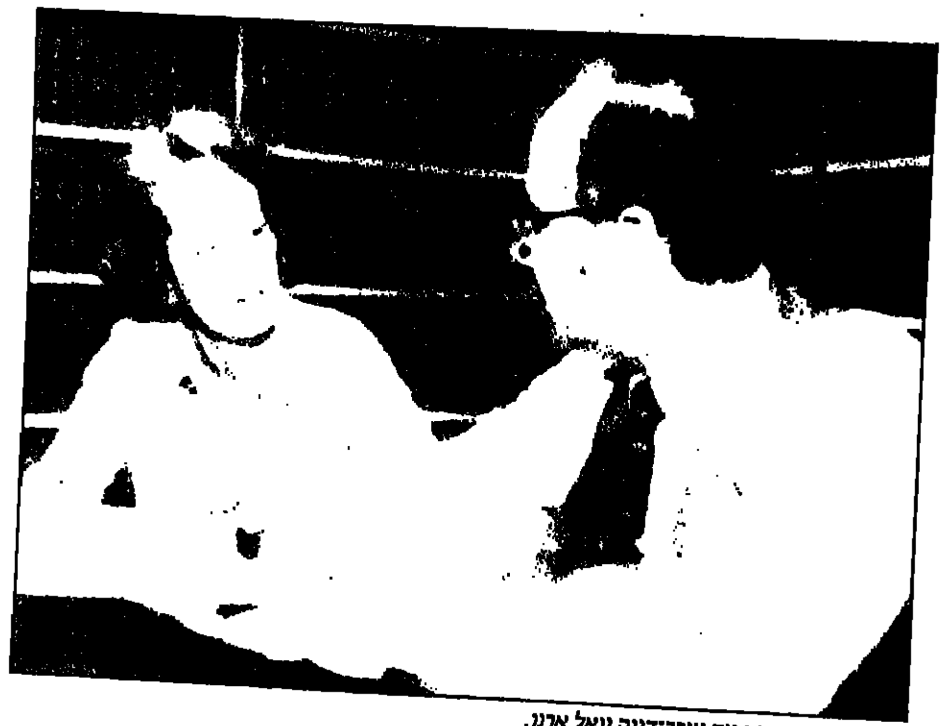

ג'ין האריס בשיחה עם עורך־דינה יואל ארנו.

כלא

מיכאלה איתן

מן העבר האחר של הגדר

שערוריות שיש בהן גיבורים מפורסמים, אנשי חברה ידועים ובעלי ממון תמיד מעוררות עניין רב. לכן כשרצחה ג'ין האריס, מנהלת מיכללה יוקרתית לבנות בוירג'יניה את מאהבה, ד"ר הרמן טרנובר, ממציא דיאטת סקרסדייל, זכה האירוע והמשפט שבעקבותיו לסיקור ממושך ותסטני באמצעי התקשורת האמריקניים והעולמיים.

ג'ין האריס נדונה למאסר עולם בפברואר 1981. מאז הגישה כבר חמישה ערעורים על פסק הדין. כמו במשפט גם בערעורים המשיכה לטעון כי התכוונה להתאבד וכי הכדור נפלט מאקרתה. הערעורים שלה נדחו. לבד מהגשת ערעורים עסקה ג'ין האריס גם בכתיבת ספר על חייה מאחורי הסורגים. ב„זרה בשני עולמות" היא מתארת את המהפך בחייה מאז מאסרה. הספר היה כצפוי לרב־מכר. ג'ין האריס מעוררת עתה את החיטוט מחייה – זה מורים לכיסה לא מעט כסף.

חלק מן התיאורים צפויים: כבואה לכלא, במארס 1981, נדרשה להתפשט, להתקלח ולעבור ריסוס נגד כינמת. התא שלה, כמידות של 2¼ על 3½ מ"ר, כלל דרגש שינה, כיור, אסלה וארונית. לאורך המסדרונות אמרה לעצמה כי הדרך היחידה לשרוד היא מחיקת זכרונות האושר שלה. את התקופה הראשונה היא מתארת כחיים בערפל. גם מפני שניתנו לה תרופות מדכאות בכמויות גדולות, וגם בגלל האבל שחשה על אובדנו של אהובה, הנרצח.

„רע אותי למאסר עולם. אך החיים מדי יום בידיעה כי אני אחראית למותו של הי, היו העונש החמור מכל. זה היה האקדח שלי. אני הבאתי אותו טעון לחדר השינה של הי... איש אינו יכול להרגיש את אובדנו כמוני. לא עבר יום בו לא ביכיתי אותו..."

היא פחדה שתחושת ההסגר תהיה החלק המפחיד ביותר של החיים בכלא, אך לא כך היה. היא למדה לשמוח על טריקת הדלת המפרידה בינה לבין הכיעור שבמסדרונות. בעיניה גרועים מכל הם קציני המיבחן. למיפגש עמם לא היתה מוכנה. האחראית לקומה שלה ממש „רדפה" אותה על עניינים קטנוניים והיא החליטה ללמוד לשלוט בכעסה, כדי לא להיכנע.

איך מעבירים את הזמן בכלא לנשים? האפשרויות מוגבלות למדי, אף שיש מיבחר. מספר המשתתפות בכל קבוצת עיסוק הוא קטן ביותר. ג'ין בחרה תחילה בעבודות מטבח, אליה נהוג להתנדב בגלל ההזדמנות לזכות בתוספת מזון וכמיגוון רחב יותר של מאכלים. הכזבון הנורא שורר במטבח גרם לה לפרוש בלא צער.

אחר־כך הפכה לעוזרת־מורה בכיתת לימודים תיכוניים לאסירות. לתלמידות לא היה דבר משותף מלבד היותן כלואות. היו כאלה שסיימו תיכון אך חסרו תעודה ואחרות שלמדו רק שנה. היו שרצו באמת ללמוד ואחרות שחשבו כי לימודים עושים רושם טוב על ועדות החנינה.

מאוחר יותר החליטה ג'ין האריס כי תביא תועלת רבה יותר אם תטפל בילדי אסירות במרכז המיוחד שבו ניתן לאמהות שבין האסירות – ול־70% מהן היו ילדים – לבלות עם ילדיהן. שם למדה ג'ין להכיר את הסבל העובר על ילד שאמו נשלחת לכלא. ולבסוף החלה לעסוק גם בטיפול „בילד שבכל אחד מאתנו" – באסירות עצמן. היא מכנה זאת „אחת החוויות המעשירות ביותר בחיי".

לא חסרה נימה מתנשאת ברבריה של ג'ין האריס, ואין בספרה בכיינות ועודף רחמים עצמיים. היא מציגה עצמה כתורמת משהו חיובי וחשוב לחייהן של הכלואות איתה, ממש כאילו היתה עובדת מקצועית מן החוץ. האסירות אינן נשים מסוגה. היא ניצבת ממעל, בתיאוריה את האסירות כתלמידות, כאמהות הזקוקות להדרכה וכנשים שחלקן נבערות, מטורפות־למחצה, אומללות ותלותיות. היא כותבת כאילו היא עדיין מנהלת את הפנימיה לבנות העורצת גורלות ומחלקת ציונים. אולי בצדק – אין נשים רבות מסוגה בבתי הסוהר. וזו אולי תכונתו המיוחדת ביותר של הספר, שעושה אותו לקריא. לקורא קל יותר להזדהות עם משקיף מן הצד. קל לו לראות את התמונה „מבחוץ". ג'ין האריס בסיפורה נשארת במידה רבה „בחוץ", גם כשהיא מתארת את עצמה „בפנים". ■

חבר מאותו כוכב

מילכה למרן

פתוחים להצעות

מי הם האנשים המבקשים להשתתף כאורחים בתכנית ההכרויות הרדיופונית? האם הם טפוסים המוגדרים כבעלי תכונות מקיימות? האם יש להם איפיונים משותפים? מה מיוחד בהם? ומה הקריטריונים שלפיהם נבחרים אורחי „חבר מאותו כוכב"? היש נתונים „מתאימים" במיוחד כדי להיות אורח בתכנית דווקא מי הם האנשים שאינם מופיעים בשידור?

מרוז זה מביא בפניכם, קוראי „סגנון", מידי שבוע ספור קצר על אנשים פנויים המתארחים באולפן „חבר מאותו כוכב" ועונים לפניותיכם הטלפוניות. מהשבוע הבא ננסה לתאר כאן כמה אנשים אשר מסיבות שונות לא הופיעו בשידור החי, אך בכל זאת ישמחו מאוד ליצור אתכם קשר. השבוע אנו עוסקים עדיין באורחים אשר יופיעו בתכנית, והיום – כמו בכל יום רביעי החל בתחילת כל חודש – מוזמנים כל קוראי „סגנון" להיות אורחים בשידור.

תכנית ההכרויות הרדיופונית „חבר מאותו כוכב" משודרת הערב במתכונת הפתוחה, מתכונת המאפשרת לכל מי שמעוניינים בכך להציג את עצמם בשידור חי. צוות התכנית מוכן לקבל פניות טלפוניות כבר מהשעה תשע בערב (שעה לפני תחילת השידור) ומזמין את קוראי „סגנון" להתקשר לרדיו (טלפון 03-210111), למסור בטלפון כרטיס ביקור אישי קצר שבו מעט פרטים אישיים, כמה מלים על בן/בת הזוג המבוקשים ומידע בסיסי המסייע להגדיר את המטלפן. מכאן ואילך – העבודה היא שלנו. אנו נעלה אתכם לשידור, נזמין אתכם להציג את עצמכם מעל גלי האתר וברגע שישמעו אתכם מאזינים אחרים הנמצאים בביתם ודיבורכם עשו להם „קליק" בלב – אנו נעלה גם אותם לשידור ונאפשר לכם ליצור קשר.

הערב, אם כן, תכנית במתכונת פתוחה, הטלפון לרשותכם כבר מהשעה תשע בערב (03-210111) ואתם מוזמנים להתקשר ולהאזין אחרי חדשות 22.00 ברשת א' של קול־ישראל. ■

מידע לצרכן

חיפה על המפה העסקית

מועדון הצרכנים של מעריב, בשיתוף עם חב' גרין קארד בע"מ, החליט לסייע לחיפנים למצוא את מבוקשם ביתר קלות, בתוך עירם. החל מגליון זה מתפרסם עמוד מידע מיוחד שייקרא "חיפה עם סגנון" ובוא משתתפים עסקים נבחרים שכדאי להעזר בשרותיהם. במסגרת המועדון יחולקו פרסים לכל לקוח, בהתאם להשקעתו בקניה, וכן יוגרל כרטיס טיסה חודשי ללונדון. מומלץ לשים לב. כתבה ראשונה בסדרה.

מאת: יואב עופר.

נגרים לאורך כל הדרך

כתבה זו באה לשמש מורה־נבוכים לתושבי חיפה והצפון כולו, ובעצם לכל מי שאינו חוסך מעצמו את טירחת־המציאה, המבקשים לחדש את מראה ביתם עם ריהוט איכותי ויפה. בדרך כלל נחשבת קנית ריהוט לבית כהוצאה די משמעותית שרבים מתלבטים בה לפני שמקבלים את החלטתם הסופית. פרט לענין הכספי, שהוא המרכיב העיקרי כאן, יש אלמנט נוסף שראוי להתייחס אליו במלוא כובד הראש. זוהי התחרות הפרועה, תרתי משמע, הקיימת בין יצרני הרהיטים השונים, כאשר כל אחד טוען בבטחון שהוא הגדול מכולם. הדבר מתבטא לעיתים בקרב הכמעט נואש על גבו של הצרכן, שמהר מאד צריך, על פי כללי ההגיון האנושי הפשוט, להתבלבל ויקשה עליו להחליט למי להאמין. צרכן הנכנס לחנות רהיטים או לנגריה בכל סדר גודל, שומע בדרך כלל הצעות מהצעות שונות, כולן משכנעות בפני עצמן, כאשר עיקר דברי הסוחר או היצרן מופנים לטיב התוצרת, איכותה ויוקרתה. אבל מה עושים כאשר בכל זאת יש החלטה לקנות רהיטים, איך מתמודדים עם כושר השכנוע "המרהיב בכנוחו" של כל יצרן? בענין הזה, כאמור, ננסה להואיל לקוראינו הצפוניים וגם האחרים עם עצה צרכנית מן הסוג שאנו בדרך כלל נזהרים לתת כלי בדיקה מעמיקה. במקרה דנן עצחנו כאה בבטחון נוחלט שהפעם "קלענו בול". המדובר בנגריה אחים חיון, הנמצאת באזור התעשיה בחל־חנן. נגריה זו קיימת ככר כ-20 שנה ומבצעת את כל סוגי עבודות הריהוט לפי הזמנת הלקוח. מנהלים אותה יעקב ודוד חיון, ותיקים במקצועם ובעלי מיומנות גבוהה במיוחד. עיקר התמחותה של הנגריה בעבודות עין לפי הזמנה, כולל דרישות "שגעוניות" של מיטב הארכיטקטים בארץ. החומרים והפרזול שלהם נדירים באיכותם ובהחלט אפשר לומר שגם המחיר בהתאם, אם כי חוג לקוחותיהם הרחב מעיד שאין הדבר מרתיע. ההיפך הוא הנכון. רובם ככולם יודעים להעריך את טיבה של העבודה והדבר צריך להתבטא, הגיונית גם במחיר. המאפיין את נגריית אחים חיון היא העובדה שכל הייצור מתבצע במקום. אין קבלני מישנה ואין הוצאת עבודה החוצה. הם מקפידים על רמת גימור מושלמת ומדייקים מאד בזמן האספקה. לאחרונה הכניסו לנגריה ציוד חדיש ומשוכלל. גם מחלקת הצבע מעולה כאשר הצבעים החדישים מיובאים מגרמניה ומארצות אחרות. האחים חיון עובדים הרבה עם מוסדות ציבוריים ורק לאחרונה השלימו עבורה גדולה למלון דן פנורמה בין לקוחותיהם הגדולים רשת מלונות דן, בנק המזרחי בצפון, רשת ויצ"ו, המשכיר לצרכן ועוד ועוד. כאמור, מצאנו לנכון להפנות את תשומת לבכם לנגריה זו שכן גילינו בה התייחסות מכובדת לצרכן, אמינות רבה ויכולת מקצועית ראויה. אחים חיון, אזור התעשיה חל־חנן, ליד חיפה, טלפון: 04-210555, 04-222491.

כרמליה עם אירוח נאה

ותיקי חיפה בודאי עוד זוכרים את ימי ההתחלה של רח' הרצליה בעירם, כאשר בין הבתים הראשונים שהוקמו בו היה גם בית מלון לא גדול, שנועד לשרת את אורחי העיר שנטו ללון בה. זה היה לפני כ-50 שנה ולמלון ניתן השם כרמליה. הוא היה שייך להסתדרות העובדים שגם הפעילה אותו. לימים עבר המלון לבעלות פרטית שגם שינתה את אופיו והכניסה בו שיפוצים מן המסד ועד הטפחות. היום כרמליה הוא מלון נעים לשהיה, מדורג אמנם ב-3 כוכבים אך השרותים המוענקים בו אינם מביישים גם דרגות גבוהות יותר. אורח מקבל כאן את המקסימום האפשרי. שרות אישי עם הרבה סימפטיה, אוכל ברמה מעולה, חדר יפה עם ריהוט אירופאי חדש, מיזוג וטלפון. למעשה, למעט מבדיכה ימצא המתארח בכרמליה את כל מה שירצה... רוב אורחי המלון הם תיירים עממיים. עתה מצפה המלון לארח גם את הישראלי הנופש. עד עכשיו הישראלים באו לכאן במסגרת מאורגנת של מקומות עבודה. מועדון הריקודים אדום־עתיק הפך, עם שינוי האופי הכללי לאולם האירועים של המלון ומתקיימים בו אירועים רבים שונים. באירועים עצמם, האוכל הוא של המלון, כאשר מביאים אמנים מחו"ל ומקומיים והמלון דואג לריקודים, להנחיה, למשקאות וכל מה שצריך להיות באירוע. גם תנאי התשלום נוחים מאד. למלון 51 חדרים. מנהל אותו בני טימור, ותיק ומוכר בענף. על האירועים מופקד יואב פרם, בעל רקע מוסיקלי. אני מציע לכם להמר על המקום הזה כבחירה מוצלחת אל השקט והשלווה הנפשית. לדעתי, לא תתאכזבו. מלון כרמליה, רח' הרצליה 35, חיפה, טלפון: 04-521278-9.

בחיפה יש שאוורמה טובה

השבוע הגעתי עד חיפה כדי לאכול שוארמה טובה. שוארמה של ממש. בלי החכמות שרק גורעות. זה קרה לי ברח' יפו 140, אצל שוארמה חזן. כך נקרא המקום. מסעדה הבנויה רק על שוארמה, אבל איזה שוארמה!!! עשויה מבשר עגל אמיתי עם צנוברים. טעם שפשוט קשה להפסיק אותו. כאשר פתח נביל חזן, בעל המסעדה, את בית האוכל הזה, היה רחוב יפו עדיין בבחינת מדבר שומם בתוך העיר. נביל, איש סימפטי ונעים הליכות, החליט להמר על הרחוב הזה והיה הראשון שהביא את השוארמה אליו. לפני כ-6 שנים עשה זאת, אפילו לא טרח אז לתלות שלט ראוי. העדיף להשליך אל כל מומחיותו בנושא לשיפוט הקהל. גם כאן לא טעה. שמועת השוארמה הטעימה והמיוחדת שלו עברה מהר מאד מפה לאוזן והביאה אליו סועדים רבים. הוא גם היה הראשון, כך לפי ההיסטוריה המקומית, שנתן ל"בוחריו" שוארמה של עגל וכבש, שלא היתה עוד ידועה: מסתבר, שגם החעסקות עם שוארמה מחייבת הקפדה על עקרונות חשובים. נביל חזן יודע זאת. כך למשל הנקיון במסעדה שלו, הוא לדעתי, ממש תופעה. אפילו המעבדה בה מעבדים את הבשר לקראת עלייתו על השיפוד, מבהיקה אולי אף יותר ממטבחנו הפרטי. הפילוסופיה שלו אומרת בפשטות שעליו לתת ללקוח הרגשה נכונה של פינוק וזה יכול להתבטא רק באוכל עצמו ובשרות. סקר של אוניברסיטת חיפה העניק לו השנה את התואר בית עסק מצטיין בתחומו. נביל בהחלט רואה בכך מחמאה והכרה בגישתו הייחודית אל הלקוח. הוא אינו מוכר רק שוארמה אלא בפירוש מוכר גם הנאה. (אגב, על החמוצים העצמיים ובמיוחד הפלפלים הכבושים אסור לוותר, משהו נפלא). נביל חזן גם תורם את חלקו ביד נדיבה כאזרח המדינה. במלחמת של"ג, למשל, אירח מר חזן, על חשבונו, את פצועי צה"ל שהיו בבי"ח רמב"ם. מכתבי התודה הרבים מעידים על רגישותו כאדם וכאזרח. יפה יפה. עכשיו לכו לאכול את השוארמה של חזן ומי שלא יהנה כמוני — שיקום. שוארמה חזן, (סורר), רח' יפו 140 חיפה, טלפון: 04-538075.

צרכנות נבונה

באיזה מסעדה כדאי לאכול?

"מועדון האוכל הטוב — 86" נועד לסייע לישראלי שאוהב לאכול בחוץ למצוא את המסעדה שבה יהנה. בשבועות אלה מתפרסמים בחוברת זו במסגרת המועדון, עמודי מידע מיוחדים שיספקו את כל מה שרציתם לדעת על בתי האוכל המובחרים. המבצע כולל הגרלה דו־שבועית של כרטיס טיסה להוליווד. מורה־נבוכים למחפשים שילוב של הנאה עם מילוי הקרביים. כתבה רביעית בסדרה.

מאת: יואב עופר

פינה חמודה בבית גבור

בית גבור אשר בדרום תל־אביב יש משרדים רבים וסוכנויות שונות וגם מתי אוכל של כל המינים והסוגים לא חסר. אפשר לאכול בבנין הזה כל מה שרק תרצו, אבל בכל זאת הייתי רוצה להאיר משפטים אחדים על פינה חמודה אחת, שאמנם אינה מציעה "מאכלים כבדים" אבל בהחלט יכולה להשביע את המזמינים לסביבה. אני מתכוון לבורקס סמי, סניף מקומי של המקור, המשמש גם כבית קפה וקונדיטוריה עם דברי מאפה טעימים במיוחד. על הבורקסים של סמי אין צורך להרבות במילים, כולנו מכירים את טעמם הנפלא ויודעים את סיפור ההצלחה הזה. כמובן שיש בורקסים בטעמים שונים, גבינה, תרד, תפוחי־אדמה ואחרים ואם אתה מתיישב לאכילת הבורקס העגלגל בתוספת הביצה הקשה בצבע חום תישבע ותהנה כמכה אחת. עתה נוסף שרות חדיש וייחודי למקום הזה - - אספקת בורקס הביתה וגם למסיבות ואירועים באמצעות שליחים. מסתבר שרבים כבר מנצלים את השרות הזה להנאתם. אפשר לקבל בבית הקפה הזה גם פיצה טעימה או סנדויץ מכל סוג שתרצה, גם כאלה שהבסיס שלהם קרואסון וכמובן עוגה טריה וטובה בתוספת לקפה. יש מבחר של עוגות ועוגיות שונות יבשות ואחרות וכולן ראויות למאכל מהנה של בני־אדם. הפינה החמה הזאת משרתת את רוב המשרדים בבנין והם זוכים למחירים מיוחדים. מתוך נסיוני כסועד־נודד אני יכול להעיד כי נשמרת כאן ומה איכותית רצינית של דברי המאכל המוצעים. גם השרות וההגשה נעימים ואדיבים. אני בכל אופן כבר החלטתי לאמץ את בית הקפה הזה במסגרת ביקורי באזור ואשתדל בכל הזדמנות, להשקיט את נפשי וקרביי בישיבה רגועה ולו אפילו חטופה, במקום הזה. הייתי מייעץ גם לכם לעשות זאת. בורקס סמי, בית קפה וקונדיטוריה, רח' קויפמן 6, בית גבור, תל־אביב, טלפון: 652215.

סינגינג במבו מספר אחד

אחרי הפסקה די ארוכה חזרתי בשמחה אל הסינית שלי, כדי לקבל פעם נוספת תזכורת לקביעתי משכבר הימים, שאין כמוה בארצנו. הסינית שלי, למי שאולי מרים גבותיו בתמיהה, היא מסעדה ידועה שקוראים לה סינגינג במבו, או אם תרצו הבמבוק המזמר, והיא זו שעשתה לנו, הישראלים השמרנים, את המהפך הסיני לפני כ-18 שנה. היא היתה החלוצה לעורר את תאבוננו בכיוון הסיני ובעצם מאז ועד היום היא עושה זאת בהצלחה יוצאת מן הכלל. למרות שקמו לה מתחרים לא מעטים, היתה הסינגניג שלי תמיד מספר אחת וכזו נשארה עד עצם היום הזה. נדמה לי שזו גם דעתם של רבים וטובים שהתאהבו במאכלים הסיניים ויודעים להעריך ולהינות מטעמם. כאוירה נינוחה ותרבותית ועם הרבה חיוך וסימפטיה המאפיינים, אולי, רק את בני העם הזה, מקבלים אותך במסעדה צוות מלצרים מלוכסן־עיניים היודע להעניק לך את תחושת החברות הקרובה, כאשר אתה כבר סיני למחצה. תקבל תפריט הכולל סוגים שונים של אוכל סיני כמו למשל הפקינים, קנטונים, סצ'ואני ואפילו מטעמים תאילנדיים. וילי טיימג, מבעלי המסעדה, איש נעים הליכות היודע היטב נפש סועדיו יספר לך בגאוה טבעית שאפילו האטריות הן מתוצרת בית וכולנו הרי כבר יודעים שהן מהוות מרכיב בסיסי באוכל הסיני. אני למשל, ככר מנוסה מאד במעדני סין וממליץ להרכיב ארוחה טעימה מפתיחה בפלטה של מאפיינים כמו השרימפס, הצלעות, הצ'יפס המיוחד, הסלט הנפלא וסלחו לי אם שכחתי משהו. רק מן הפלטה הזו שבאה עם כל הלב אפשר לשבוע. מתוך הבשרים שכולם מצויינים אזכיר במיוחד את העוף החמוץ־מתוק שבא עם חתיכות אננס, את הבשר בקר ברוטב חריף בתבשילו הייחודי ואת האורז המתובל עם ההמצאות הסיניות. כולם ממש נפלאים. והכי תשוב: אפשר לאכול ארוחה סינית מלאה ומהנה במחיר 15 ש"ח לאדם. לארוחות עיסקיות בצהרים יש גם הנחה של 25% ממחיר התפריט. הסינגינג במבו עושה גם שרותי קייטרינג, כאן המחיר יכול להיות מ-5 דולר ועד 15 דולר למנה. המסעדה נמצאת ברח' הירקון 317 בתל־אביב, טלפונים: 451282, 458785.

לה ולי ולכולנו בשכונת התקוה

אנחנו בשכונה בשעות הערב המוקדמות, עוברים לאיטנו ברחוב המסעדות, הוא אצ"ל הידוע, ומתקשים להחליט איפה לעגון כדי להשביע את רעבוננו. כל כך הרבה מסעדות יש בה, בשכונת התקוה וכולן עם שלטים זועקים לסועד. למען האמת, אתה צריך להיות מהמר גדול ומנוסה כדי להחליט: זו המסעדה שבחרתי. גם אנו חשנו כמהמרים כאשר "נחתנו" בסופו של דבר במסעדה שבמבט ראשון דוקא נראתה לנו די צנועה. שם המסעדה: "לה ולי" ואולי דוקא הוא היה מקור המשיכה שלנו. "לה ולי" פירושו במקור נחמד, טעים. נראה אם נוכל לאשר את הפירוש, אמרנו לעצמנו בחשדנות מאפיינת מצבים כאלה. עכשיו, אחרי כל ההקדמה הזאת, אנחנו כבר בפנים. מתיישבים באחת הפינות היותר אינטימיות של המסעדה ומצפים לבאות. מהר מאד הגיע ההמשך. מלצר אדיב וחייכן קיבל את פנינו במאור פנים מלווה בתפריט במקובל. אבל עוד בטרם צדה עינינו את שורות התפריט ככר נערמו על השולחן כשישה סוגי סלטים שונים, למשל סלט כרוב, סלט יוני, סלט ירקות, חמוצים וגם סלט פטריות חם. מסתבר שזה מנהג הבית להעמיס על השולחן את הסלטים האלה אפילו מבלי שתזמין. כל הסלטים אגב, טריים וטוכים ועשויים במקום, מדי יום. כך הבנו. המנות העיקריות שלנו הורכבו מצלעות כבש יוצאות מן הכלל ושיפורי כבש עשויים היטב שבאו עם צלחת נפרדת של בצל ועגבניה שרופים על האש ובתוספת צ'יפס פריך ואכילי נהנינו מאד. הקינוח יכול להיות מוס שוקולד או בווריה מצויינים ופירות העונה, כל 6 איש מקבלים בקבוק יין וגם הקפה לסיום ע"ח הבית. המסעדה כשרה. בעליה, אלברט, איש סימפטי וחייכן, מוכר כמסעדן עם עקרונות של הקפדה על נקיון מירבי, שרות מעולה ובעיקר מאכלים טריים בלי ה"בלופים" המקובלים. מאד שמחנו שההימור שלנו הצליח. עכשיו "לה ולי" כבר תהיה של כולנו. ביקור בשכונה יהיה חייב מבחינתי להיות עם ארוחה טובה ב"לה ולי". תראו מה שאוכל טוב עושה לבנאדם. אגב, המסעדה פתוחה מ-12 בצהרים עד שלוש לפנות בוקר. לא כדאי לכם לוותר. "לה ולי", רח' אצ"ל 31, שכונת התקוה, ת"א, טלפון: 372439.

הסינית של רחובות

האוכל הסיני הגיע גם לרחובות. הגיע ובגדול. אפילו כשר. מאז בא המהפך הסיני לארצנו, לפני שנים רבות התאהבו ישראלים רבים במאכלים הסיניים המיוחדים. מסתבר, שגם חושבי עיר המדע וסביבתה אינם שונים. עובדה היא שהמסעדה הסינית של רחובות היא שם דבר באזור כולו. באים לשם כדי להינות ממעדני השף הסיני. גם כדי להינות מאוירה נעימה ורגועה ומשרות מלוכסן־עיניים כפי שרק הסינים יודעים. המסעדה ממוקמת במרכז העיר ויש בה גם שרות ללקוחות מאכלים הביתה. המסעדה, כאמור, כשרה למהדרין. רח' הרצל 202, רחובות, טלפון: 08-471616.

לא צריך לרוץ רחוק

הכותרת, בעצם כבר אומרת הכל. מספיק שתגיעו עד רח' יהודה המכבי 89 בתל־אביב. שם קיימת מסעדה בשם מפגשון. אינטימית, נעימה לישיבה ומאכליה משהו משהו. כאקראי לגמרי נזדמנתי למקום כשכולי רעב ונהניתי מארוחה טובה. יש כאן מבחר בשרים מבושלים ועל האש, ממולאים, שווארמה, סלטים ביתיים, שיפודים בלאפה, וכמובן מנות אחרונות. הכל איכותי ומעולה, ואתה הסועד יכול לחוש מיד שיד מקצועית מאד מכוונת את המטבח. המסעדה נקייה והשרות מצויין. יש אפשרות גם לקחת הביתה ממטעמי המקום. גיליתי עוד מסעדה טובה ואני שמח להעביר את המסר לקוראים שהם בענין האכילה בחוץ ומחפשים מקום איכותי וטעים. מפגשון פתוחה מ-10 בבוקר עד חצות ברציפות. רח' יהודה המכבי 89, תל־אביב, טלפון: 446016.

בּרידג'

אדריאן שוורץ

בחודש הבא תיערך אליפות העולם לזוגות

אליפות העולם לזוגות ומשחקי גביע רוזנבלום לקבוצות, המתקיימים אחת לארבע שנים, ייערכו בחודש הבא במיאמי ביץ'. גם השנה תייצג את ישראל נציגות נכבדה: מנצחי הסגל, שעיה לויט ורני כהן, יזדקקו גם למזל כדי להצליח ולהמשיך בהישגיהם מאשתקד. ככלות הכל המזל עוזר גם בברידג' והדוגמה שלהלן, מאליפות העולם בשטוקהולם 1970, הוכיחה את הדבר הודות ליציאה נכונה:

צפון
♠K Q 8 4 2
♥J 9 7
♦— —
♣A 10 6 4 2

מערב
♠J 7 5
♥6 5 2
♦Q 5
♣K Q J 5 3

מזרח
♠A 10 9 6 3
♥4
♦A K 10 9 4
♣9 8

דרום
♠— —
♥A K J 10 8 3
♦J 8 7 6 3 2
♣7

צפון – דרום פגיעים, מחלק מערב.

דרום	מערב	צפון	מזרח
– –	פאס	1 קלאב	1 ספייד
2 הארט	2 ספייד	3 הארט	4 ספייד
5 הארט	פאס	פאס	דאבל
רה־דאבל	פאס	פאס	פאס

הכרזה זו נעשתה בשולחנות אחרים וברובם יצא מערב במלך קלאב והחוזה בוצע בקלות: אלוף קלאב מהרומם ומלך ספייד שכוסה באלוף של מזרח ונטרף בדרום. לאחר מכן המשיך הכרוז בחיתוך של דיאמונדים (שלוש פעמים ברומם) ועל המלכה ספייד הגבוהה השליך דיאמונד נוסף. לבסוף מסר הכרוז שתי לקיחות בדיאמונד והחוזה בוצע.

באחר השולחנות ניחש מערב את החלוקה והוביל בהארט, כך שהכרוז, על אף מאמציו, נכשל בנסיונו לבצע את החוזה. עלה בידיו לטרוף שני דיאמונדים בלבד ברומם. במקרה זה הצליח הניחוש – או אולי ההגיון? – של מערב וקבע הפרש של 1550 נקודות.

לויט וכהן נוסעים למיאמי ביץ' כשהתאחדות הברידג' מכסה את הוצאותיהם. כמו כן משתתפת ההתאחדות בהוצאות המתמודדים על המקומות השני והשלישי בסגל הפתוח ובהוצאות הזוכות בסגל הנשים. נקווה שעורה זו תוכיח את עצמה ושהישראלים ימשיכו בהצלחותיהם מן העבר.
אדריאן שוורץ

בּולים

אליעזר בן

יפן: פסגת ההר לציון ועידת פסגה

בול צבעוני יפה, בערך של 60 ין, המציג פסגת ההר פוג'י באשמורת בוקר, הוקדש לפסגת ששת ראשי המדינות שנערכה ביוני בטוקיו.

בולי יפן נוספים הוקדשו לנושאים הבאים:

100 שנה לארכיטקטורה יפנית מופיע על בול (60 ין) המציג סמלי זהב, ומפתח סגלי, לקראת הארועים שייערכו באוגוסט, מטעם האגודה הארכיטקטונית. כן הופיע בול בסיסמה „למען יעור" במסגרת תכנון ממלכתי להרחבת היערות ביפן.

60 שנה לקיסרות יפן צוינו על 2 בולים (כ"א 60 ין) המציגים את ארמון הקיסרות ושני עופות „אגדתיים" הפניקס בעל לארמון.

מבצרים ושערים בברלין

שלושה בולים שהונפקו בברלין המערבית בערך של 50, 60, 80 פניג מציגים את שער „שרלוטנבורג" שנבנה ב־1907, שער הכניסה למבצר גליניצקי משנת 1860 ושער „הפיל" בכניסה לגן החיות, שנבנה מחדש לאחר שהוא נהרס ע"י בנות ברית במלחמת העולם השניה.

שחמט

שאול הון

אתגר חדש לשחקנים

משחקי סוף שבוע כבר הפכו אצלנו לדבר של שגרה ומועדונים רבים הולכים בדרך סלולה זו ונותנים בכך הזדמנויות טובות לשחקנים ממקומות שונים בארץ. אולם עתה מתארגנת והולכת פעולה רחבת-ממדים ורבת-מעוף, הבנויה על בסיס הדומה לתוכנית מנויים.

לתכלית זו הוקם גוף חדש, הקרוי „מועדון משחקי השחמט", שהכין תוכנית עשירה לשחקנים. התוכנית אינה מצטמצמת באירוע חד-פעמי של תחרות סוף שבוע, כמקובל עד כה, אלא בנויה על סדרות, בדומה לסדרות הקונצרטים של התזמורת, למשל. בכל שנה ייערכו שני מחזורים – אחת באביב ואחת לקראת הסתיו. כל מחזור יקיף 4 סדרות, שמשחקי סוף השבוע יתפרשו על פני ארבעה חודשים. נקבעה גם קרן פרסים בת 12,000 שקל, כדי למשוך את השחקנים. להעלאת הרמה הוחלט לפטור מתשלום את רבי האמנים, האמנים הבינלאומיים והעולים החדשים (שנה בארץ).

המארגנים הודיעו שכבר הובטחה השתתפותם של אלוף הארץ נתן בירנבוים, יאיר קריידמן ושמעון כגן. המשחקים ייערכו בכפר המכביה, מנהל התחרויות יהיה אהרן איסרס ואליו יש לפנות בקבלת פרטים נוספים.

★ גדי רכלים ניצח באליפות צה"ל, צבר 9 מ־9. אחריו מ. קוטליאר 7. באליפות הקבוצתית ניצחה נבחרת חיל האויר, שצברה 24 מ־32 נקודות. אחריה מפקדת כוחות השדה 21 ופיקוד המרכז 20.

★ רב אמן מיהאי שובה ניצח באליפות רומניה, צבר 8 מ־11.

★ לידס: נייג'ל שורט ניצח באליפות אנגליה במשחק מהיר (חצי שעה לכל אחד), צבר 11 מ־11 ו־1000 ליש"ט.

הצלחה ראשונה לגולקו

הופעתו הראשונה של גולקו בשם ישראל הוכתרה בהצלחה מלאה: מקום ראשון ב„פסטיבל הים התיכון" במארסיי – 6 מ־9. הוא השאיר אחריו ארבעה רבי אמנים מהגוש הקומוניסטי. דוגמה מאלפת ליכולתו הטקטית נביא מאחד ממשחקיו בתחרות האחרונה שהשתתף בה בברה"מ: אשתקד בפרונזה לאליפות מרכז אסיה. הוא כבש מקום שני וצבר 9 נקודות, לאחר מאקאריצ'ב 10. הוא הקדים את רומנישין, קופרייצ'יק (מנצח אשתקד) ומאיה צ'יבורדאנידזה צברו פחות מ־50%.

אגזמוב	גולקו

1. ד4 פ"ו6, 2. ג4 ז6, 3. פ"ג3 ד5, 4. ר"ו4 ר"ז7, 5. ה3 ג5! (המשך חריף הנותן יוזמה לשחור, על 0־0 בא 6. ג:ד פ:ד5, 7. פ:פ מה:פ, 8. ר:ג7), 6. ד:ג מה־א5, 7. צ"ג1 פ"ה4, 8. ג:ד פ:פ, 9. מה־ד2 מ:הא2, 10. ב:פ מה־א5, 11. ר"ג4 פ"ד7, 12. פ"ו3 (הקרב דורטמן–גולקו, אליפות ברה"מ 1978, נמשך 12. פ"ה2 פ:ג5, 13. 0־0 כ5, 14. צ"א1 מה־ג6 ולשחור משחק אקטיבי. לא יצלח 12. ג6 בגלל פ"כ6, 13. ג:ב ר:ב7 ויפול ד5) פ:ג5, 13. ר"ה5 ר"ז (הכרח להחליף, כי לבן ימשיך ר"ד4 עם ה4), 14. פ"ר6, 15. פ"ז3 0־0, 16. פ"ד4 (עדיף מה־ד4 עם ה4. לא יצלח ד6+ בגלל ה6) פ"ה4, 17. מה־כ2 פ"ר6 (נבלם האלכסון א2–ז8), 18. ר"א2 ר"ד7, 19. 0־0 צא"ג8, 20. ה4 מה־ג5 (לא פ:ה4? בגלל ד6+), 21. צר־ה1 כ5 (מונע 22. ה5 בגלל ו:ה), 23. צ:ה5 כ4, 24. ג4 צ"ו4, 25. פ"ב3 פ:ג4!), 22. ח4 (לבן משנה תוכנית אך שחור מגביר לחצו באגף המלכה) א5, 23. מה־ה2 פ"ג4, 24. ח5 מה־ד6, 25. צג־ד1 מה־ה5, 26. ח:ז ח:ז, 27. ז3 ו5! (מונע ו4!), 28. מה־ח5 צ"ז7, 29. פ"ו5 צ"ח7! (לא ר:פ בגלל 30. ה:ו) מה־ה5, 31. ר"כ1 וללבן משחק נגרר), 30. מה־ז5 פ"ד6, 31. צ"ה3 מ"ו7, 32. מ"ז1 כ4, 33. ג:כ א:כ, 34. פ"ד4 ו4!, 35. מה־ו4? (משגה, דרוש מה־ז2) צ"ח1+, 36. מ"ה2 צ:צ, 37. מה־ח6 (מה:ה5 מפסיד כלי, לא יצלח גם מ:צ בגלל מה:פ+) ר"כ5+!, 38. פר מה־כ2+ לבן נכנע. ■

מוסף פרסומי

מוסף פרסומי
רעיון: נוה שילון, הלכה קסטי, רחל זלמנשטיין
עריכה: רוזיטל זהבי
פרטום: שוביה חדד
גרפיקה: וולי פיטון
הפקה: „ארטל פרסומאים" 03-622703
צילום השער – המגהשב התאונתי של מ.ע.ה. TANDY P.C.-1000. פותח במיוחד עבור בתי ספר ומערכות החינוך.

מישלב הזדמנות נוספת להשכלה תיכונית

רשת בתי הספר מישלב מעניקה הזדמנות חוזרת לכל אותם תלמידים שעזבו את בית הספר העיוני האינטרני, לחזור לספסל הלימודים ולגשת לבחינות הבגרות.

מישלב – מכון ישראלי להשכלה – קנה לו במשך שנות קיומו מקום מיוחד בין המוסדות להשכלה והחינוך בארץ. המטרה – לאפשר לציבור הרחב בני נוער ומבוגרים להשתלב במערכת לימודית מסודרת בשיטה האקסטרנית, המעניקה אפשרות נוספת להמשיך לימודים מקצועיים או גבוהים.

המכון הישראלי להשכלה החל את דרכו בעצם ימי מלחמת השחרור כמכון להשכלה בכתב. במרוצת השנים התרחבה המערכת ולימוד בכתב שולב עם לימוד פרונטלי. כך נולדו בתי ספר לנוער בוקר, למבוגרים בוקר ובתי ספר בערב. במערכת חינוכית, מקיפה התוכנית של רשת מישלב הנמצאת כולה בפיקוח משרד החינוך והתרבות מכלול אפשרויות לימוד בתחומים שונים. "הרעיון המרכזי", אומר מר נוסטן מנכ"ל מישלב, "הוא להעמיק את תודעת הלימוד במקומות העבודה, להדריך ולכוון את הנוער המנותק ולהחזירו לספסל הלימודים".

אקסטרני לנוער

בית ספר מישל"ב בוקר נמצא בפיקוח משרד החינוך והתרבות. הוא מאפשר לבני נוער אשר מסיבות שלהם לא מצאו את מקומם בביה"ס האינטרני להמשיך בלימודיהם התיכוניים ולהתכונן לקראת הבחינות המוקדמות ובחינות הבגרות. כל תלמיד מקבל הוראת סיכום תדריכים משוכפלים, וכן מערכת מבחנים לדוגמא, המאפשרת חזרה יסודית על החומר הלימודים. במקביל עפ"י חוק לימוד חובה [illegible] תלמידי ביה"ס משלימים שנות לימוד.

למישלב שני בתי ספר לנוער – ב[illegible] ת"א ובראשל"צ.

מלבד למורים אקסטרניים בוקר [illegible] מקיימת מערכת מישלב שורת [illegible] פעילויות לקידום הנוער [illegible] מישלב מקיימת [illegible] ולמתגברים בשיתוף משרד העבודה והרווחה [illegible] העשייה [illegible] תוך [illegible] גם את [illegible] תלמידים [illegible] תעודות ע"י משרד העבודה [illegible] האומנות והאמנות

מקיים מישלב קורסים להקניית תחביבים לשעות הפנאי החל מאריגת שטיחי קיר, ציור, ועד הדפסת טקסטיל.

★ בית ספר לנוער עובדים – מכין את תלמידיו לבחינות בגרות. הנערים יכולים ללמוד בשעות הערב בתנאי שהם עובדים לפחות חצי משרה.

★ ההוצאה לאור – משלימה את מערך החינוך של מישלב. מגמתה הוצאת ספרי עזר והדרכה לתלמידים. ספרי העזר מסייעים לתלמידי תיכון בארץ, אקסטרנים ואינטרנים כאחד. כמו כן עורכת ההוצאה ספרי עזר בהנהלת חשבונות המכשירים את הלומד לבחינות הנערכות על ידי משרד העבודה והרווחה.

אנשי החינוך של מישלב רואים חשיבות מיוחדת בקידום העובד והרחבת השכלתו המקצועית. לשם כך מתקיימים ימי עיון והשתלמויות, קורסים מקצועיים לתקשורת המונית, פסיכולוגיה, גרפולוגיה ועוד. לפורשים מגיש ביה"ס תוכנית מיוחדת להכנה לקראת פרישה מן העבודה. התוכניות עם הפרישה מחיבקים חברתיים ופסיכולוגיים ובודקת אפשרויות לפעילויות מתוכננות בעתיד אשר יקלו את ההתערות של הפורש במסגרת חיים החדשה.

הזדמנות שנייה – ספור הצלחה

מערכת הלימודים למבוגרים היא ללא ספק "ספור הצלחה", ומטרה אשר עמדה לנגד עינינו", אומר מר גרוסמן. "הוא לתת אפשרות לכל [illegible]

אלה שאירע מזלם ולא יכלו לסיים את לימודיהם. משום כך אנו משקיעים מאמצים רבים לסייע לאותם אנשים מבוגרים אשר מגלים מוטיבציה גבוהה ורצון עז לסיים את לימודיהם". התלמידים המבוגרים רואים בלימודים האקסטרניים במישלב הזדמנות אחרונה לסיים את הלימודים ולגשת לבחינות בגרות. הקושי – הלימודים מתבצעים בדרך כלל לאחר יום עבודה. במישלב משתדלים לצמצם את הוצאות הלימוד (שכר הלימוד זול ב־50% משכר הלימוד בבתי ספר אחרים) ויחד עם זאת לשמור על רמה גבוהה. מיטב המורים מלמדים במסגרת בית הספר האקסטרני למבוגרים. שיטת הלימוד אינטנסיבית יותר. הלימודים בכל קורס נמשכים כ־6 חודשים ומכוונים לקראת מועד הבחינות של משרד החינוך והתרבות.

שיטת הלימוד מושתתת על קורסים בודדים: כל תלמיד יכול לבחור את המקצועות בהם יבחן. התלמידים, ביניהם קציני צבא ואנשי משטרה רבים, מקבלים בתקופת לימודיהם הדרכה אישית. כל תלמיד מקבל חוברות סיכום ותדריכים במקצועות הלימוד וכן מערכת מבחנים לדוגמא המאפשרת חזרה יסודית על חומר הלימודים. מערכת הלימודים גמישה. למשל בתחא יכול התלמיד לבחור בין לימודי בוקר לערב. הוא רשאי לעבור מביתות בוקר לכיתות ערב או להיפך לפי בחירתו.

מר גרוסמן מונה הסיבות להצלחת הלימודים האקסטרניים למבוגרים: בתוספת למבוגרים של מישלב [illegible]

מתבססים על עבודה קשה ומאומצת של המורים והתלמידים. היתרון הגדול של מישלב הוא ביכולת להעמיד מערכת של מורים טובים ומיומנים ללא פשרות, האמונים על שיטת הלימוד המיוחדת, שנועדה להכין לבגרות בחצי שנה. התלמידים חייבים להשקיע רבות על מנת להצליח. והתוצאות – מישלב זוקף לזכותו הישגים מרשימים במסגרת הלימודים למבוגרים – במקצועות הבעייתיים יותר אנגלית ומתמטיקה. למעלה מ־78 אחוזי הצלחה. כמו כן קיימת אפשרות להבחן במתמטיקה ובפיזיקה 4 ו־5 יחידות. העובדות מדברות בעד עצמן.

שיעור פרטי בכתב

השכלה בכתב היא הפתרון ההולם לתלמידים המרוחקים מסניפי מישלב, והוא עונה בעיקר על צרכי חיילים.

השנה יוצא המכון במבצע חדש: מערכת שיעורים פרטיים לתלמידי תיכון באמצעות ערכה של שיעור פרטי במקצועות הנחשבים ליותר בעייתיים כמו אנגלית ומתמטיקה. ויוכלו התלמידים להתגבר על קשייהם. ערכת הלימוד תכלול קטעים מתוך חומר הלימוד של השכלה בכתב בהתאם לצורך עלות הקורס מחיר של שני שיעורים פרטיים. התלמיד מקבל שיעור בתוספת הנחיה, עונה על השאלות, ובהמשך יקבל שיעור מתוקן בתוספת שיעור חדש.

יעדי החינוך בימינו

מה הם יעדי החינוך בימינו ? אילו הם היעדים הקבועים ועומדים ואילו הם המשתנים על־פי חליפות הזמן ?

בהופיעי בפני ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, בראשית כהונתי כשר החינוך והתרבות, הגדרתי את שני סוגי היעדים הללו, ומערכת החינוך כולה מודעת להם ועושה להגשמתם. שני יעדים קבועים ועומדים יש בעיני: עיצוב התלמיד כאדם בעל ערכים וחינוכו כאדם עצמאי ועומד ברשות עצמו.

בעיני, קודמים ערכים לכמויות החומר. "דרך ארץ קדמה לתורה". חינוך לאמת, למוסר, לנקיון ושמירת חוק, דאגה לזולת, לאהבת העבודה ולצדק חברתי וכיוצא בהם. אילו היה צורך לוותר על כמויות חומר למען השג ערכים אלה, הייתי מקבל זאת, אך לאשרנו אין שני הדברים סותרים זה את זה. מחנכים יודעים כיצד להפוך שיעור בחשבון, בגיאוגרפיה או בהיסטוריה – לחוויה מחנכת.

היעד השני, משמעו שיידע התלמיד לשאול ולחקור פשר כל דבר וללמוד בעצמו ולהגיע באופן עצמאי אל המקורות הנחוצים לקבלת התשובה לשאלותיו. לא תלמיד מכני אלא חושב, שהרי לא כל חייו יהיה לידו מורה צמוד.

יחד עם יעדים אלה יש אתגרים שהזמן גרמם שכן כל תקופה וצרכיה המיוחדים לה. נראה לי, איפוא, כי בשנים הקרובות על מערכת החינוך לשים את הדגש בכמה תחומים. ברשותכם אסקור בקצרה תחומים אלה, מה נעשה בהם בשנה האחרונה ומה עוד עלינו לעשות בשנה או בשנים הקרובות.

החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום

מערכת החינוך פיתחה תכניות להתנסות בפועל באורח חיים דמוקרטי בבית־הספר, כדי שיהא התלמיד מעורב בחיי הקהילה, מסוגל להגיע להכרעות רציונליות, להתגבר על דעות קדומות ולהתיחס אל הזולת כאל שווה ערך לך. נאסרה כל פעילות שיש בה הסתה, הטפה לאפליה או קריאה לפעולה אלימה.

בשנה האחרונה הושם דגש מיוחד על הדו־קיום בין יהודים וערבים, בגלל היותו הנושא הפרובלמטי ביותר במערכת הקיטובים בחברתנו. למעלה מאחד עשר אלף מורים, יהודים וערבים, עברו השתלמויות בנושא זה, ועוד אלפים עברו השתלמויות דומות בקיץ. נערכו פעולות למאות והופעלו פרוייקטים רבים, וכן הוכנסו השנה נושאים חדשים, קבצים ותכניות לימוד מגוונות.

התחום שעורר מחלוקת בחוגים שונים הוא נושא המפגשים בין תלמידים יהודים וערבים. יהודים, דתיים ולא דתיים, התנגדו למפגשים כאלה מחשש של התבוללות או נשואי תערובת או טשטוש הזהות הלאומית.

מה חלקתים שלי בנושא זה?

ראשית, אין שום עדות או ראיה שאירעה תקלה מסוג התקלות שהוזהרנו בפניהן: לא התבוללות ולא נישואי־תערובת. לא זו בלבד, הסתבר שגם תודעת הזהות הלאומית מתגברת ומתחדדת עם המפגש עם הזהות השניה.

כל מפגש שהיתה לו הכנה מוקדמת מתאימה הצליח, ומפגש שנערך ללא הכנה נאותה – נכשל.

המפגש אינו מטרת הכל ולא תכלית הכל. הוא סיום טבעי של תהליך הכרת הזולת. לנוכח התגברות המתח בין יהודים דתיים ללא־דתיים בשבועות האחרונים, נעשה מאמצים במערכת החינוך, להסיר מחיצות של חשדנות ועוינות, ככל שהדבר תלוי בנו, שכן אין מערכת החינוך חיה בחלל הריק ועליה להתמודד עם המציאות הנכפית עליה ברחוב.

קידום החינוך המדעי והטכנולוגי

למרות הקיצוצים הכבדים שנגזרו עלינו, בהכירי את חשיבות הנושא וחומרת המצב, הכפלנו את תקציב ההצטיידות לבתי הספר מ־0.9 ל־1.8 מליון דולר. הגדלנו תמיכתנו ברשתות המקצועיות של "אורט", "עמל" ו"אמית", והוספנו כמליון דולר לפיתוח מערכת החינוך הטכנולוגי־המדעי בארץ.

הוכנה תכנית שנתית להצטיידות מעבדות למדעים וסדנאות טכנולוגיות. ניתנו תמריצים חשובים לסטודנטים ולסמינריונים הפונים להוראת המדעים והטכנולוגיה, כי – כידוע – בעיית המורים בתחומים אלה היא קריטית, ובלי פתרונה, לא נוכל לקדם תכניותינו באופן משמעותי.

מניתי רק חלק מן הסעיפים בתכניתנו. ברור לי לחלוטין, שאנו עוסקים בסוגיה חיונית ביותר לעתידנו, וכן ברור לי כי לצערי הרב – אין בידי הממשלה בשלב זה להעמיד לרשותנו את הסכומים הנדרשים. משום כך, פניתי למספר אישים יהודים בארה"ב בתקות כי יראו בפרוייקט זה יעד חשוב למגבית היהודית המאוחדת. אם אמנם נצליח בכך, נוכל לומר לעצמנו כי אנו מציידים את חברתנו, מגן־הילדים ועד האוניברסיטה, בכלים הנחוצים לעמוד באתגרים של שנות האלפיים.

(דברים בדיון על מערכת החינוך במליאת הכנסת)

עתודת המדינה – הכשרה טכנולוגית ומקצועית

באגף להכשרה מקצועית ופיתוח משאבי אדם – עוסקים בקידום לימודי הרצף. התמדה בהכשרה מקצועית טכנולוגית הם עתודת מדינת ישראל, דגש מיוחד על חיילים משוחררים ומובטלים.

מאת נגה שילון

האגף להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם, שם דגש מיוחד על פיתוח וקידום פרוייקטים של לימודי רצף. הפילוסופיה המנחה את מנכ"ל משרד העבודה, צבי צילקר, היא כי לימודי רצף הידועים בעולם היהודי כלימודי התמדה הוא חלק הכרחי ואינטגרלי לקיומה של חברה טכנולוגית. משום כך עוסק האגף להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם – בפיתוח משאבי האדם – קידומו המקצועי המתמיד והשתלמויות מקצועיות בלתי פוסקות. חיום לדברי מר צילקר לימודי בסיס במסגרות הפורמליות אינן מספיקות לביסוס וקידום בחיים המקצועיים. התחום השני המקבל פיתוח ודגש מיוחד הוא הסיוע למובטלים משוחררים. לא סוד הוא שמובטלים רבים, ביניהם אקדמאיים, זקוקים לתסבה מקצועית. כמו־כן לא מעט חיילים משוחררים מוצאים עצמם בתום השרות, מחוסרי מקצוע ומשום כך מחוסרי עבודה. לשם כך שקד שר העבודה והרווחה, מר משה קצב, לתת דגש [illegible]

השכלה מקבילה במסגרות הפורמליות, ע"י הכשרה מקצועית וע"י קורסים לטכנאות והנדסאות – המקבילים לי"ב שנות לימוד רגילות. מנכ"ל המשרד, מר צילקר, הוא היוזם והוגה הרעיון של המכינות הטכנולוגיות המעניקות לימודים מקבילים ללימודים הפורמליים.

לאחרונה על פי החלטת השר והמנכ"ל הוקם מרכז לחסבת קציני צבא – המיועד לסגני אלופים ומעלה. פרט לקורסי הסבה מקבלים במרכז שרותי ייעוץ ושרותים הנועדים להקל על המעבר לחיים אזרחיים. בימים אלה ביקשו גם גימלאי המשטרה, ומורים להצטרף לפרוייקט הנ"ל.

אקדמאים מובטלים אלה שלא מצאו עבודה במקצועם יוכלו לעבור אף הם הכשרה מקצועית במסגרת משרד העבודה והרווחה. בתוך הקורסים מובטחת להם עבודה. בין הקורסים ניתן למצוא הכשרה בתחום עיבוד נתונים, חשבונאות ומיסוי, יעוץ משרדי וקורסים להוראה במסגרות הטכנולוגיות.

השנה, אומר שר העבודה והרווחה מר משה קצב, גדל היקף פעילות האגף וזאת למרות הקיצוצים הרבים. לשם המחשה – השנה סיימו כ־45,000 [illegible]

האגף להכשרה ופיתוח כח אדם עונה לצרכיהם של כמעט כל הגילים מ־14 ועד גיל הפנסיה – חוקי אימוץ הפילוסופיה שאין אדם מבוגר מדי כדי ללמוד.

משום כך ניתן למצוא במסגרת המשרד קורסי בוקר וערב, קורסים מרוכזים, קורסים מודולריים והשתלמויות שונות.

טיפוח ודגש מיוחד ניתן לילדים שאינם מסוגלים ללמוד במסגרות הקונבנציונליות. לאוכלוסיה זו מציעים מסגרות השכלה אחרות המקבילות למערכות הפורמליות, תוך כדי שילוב לימודים ועבודה, ותחום עיסוקו האחר של האגף הוא טיפוח אוכלוסיית חיילים למני גיוס, מגייסים שלומדים במדים וטיפוח החיילים המשוחררים, התחום השלישי בו עוסק המשרד הוא קורסים למבוגרים. מרכזי משרד העבודה פרושים בין אילת וקרית שמונה, בסניפים עצמאיים או דרך הרשויות השונות. כן אפשר למצוא בבאר־שבע את המכללה הטכנולוגית של משרד העבודה, שלוחת במכללת אילת ושלוחות בעיירות הפיתוח. חלק מהמורים הם מורי המשרד וחלק הם מורי הרשויות. [illegible]

לימודי תעודה לאקדמאים
במסגרת המדור ללימודי חוץ של הטכניון

המדור ללימודי חוץ של הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל בשיתוף עם הסתדרות האקדמאים למדעי החברה (המח"ר), הסתדרות המהנדסים ונציבות שירות המדינה ממשיכים לפתוח מחזורים נוספים של למודים דו־שנתיים המותאמים לרקע ולצרכים של האקדמאים אשר עיסוקם מצריך הכשרה במינהל עסקים, ביקורת פנימית, ניהול ויחסי עבודה או ניהול ותכנון מיסים.

בהתאם להסכם השכר על המעסיקים הצבוריים, יהיו זכאים בוגרי לימודי התעודה להטבות, כגון: קיצור שנות הוותק, קיצור פז"ם לצורך עליה בדרגה ועליה לדרגה אישית מעל הדרגה העליונה במתח הדרגות הקבוע למשרתו בתקן.

המשתתפים בלימודי יום יוכלו להשתלם על חשבון חופשת הלימודים המוקנית להם בהתאם להסכמי השכר.

לתשלום שכר הלימוד ניתן להשתמש בכל עת בכספים הנחסכים בקרנות ההשתלמות.

הקורסים יפתחו בלימודי יום וערב בהתאם למספר הנרשמים בערים הגדולות בישראל.

"לתלמיד"

20 שנים אנו לשרות התלמיד עם מבחר חולצות בי"ס, חולצות טריקו, סווטשרים וטרנינגים

מבחר ג'ינסים והלבשה ספורטיבית, חולצות דמוי "לקוסט" ואל־על, סמלים ותלבושת אחידה לבתי ספר

אנו מקבלים הזמנות מרוכזות למוסדות במחירים זולים

איכות מעולה ואחריות

"לתלמיד" עובדים עם בי"ס עממי גבריאלי, גרץ, היובל, אהבת ציון, ובי"ס דיזנגוף, בתי"ס תיכוניים – עירוני א', עירוני ח', עירוני ד', גימנסיה הרצליה, ט"ז וויצו צרפת.

"לתלמיד" מאחלים שנת הצלחה בלימודים לכל התלמידים.

החנות תהיה פתוחה במוצ"ש בתאריכים 22.8 ו־29.8 מ־19.30–23.00

"לתלמיד" – אבן גבירול 59 ת"א (קרוב לעירית ת"א)

לגמר/י מקצוע בבי"ט מוכר

★ עיבוד תמלילים ומחשוב – גם למורים מקצועיים
★ מזכירות בכירה וארכיב
★ הנה"ח – למתחילים ומתקדמים ג. 1+2
★ כתבנות – למתחילים ומתקדמים
★ קורסים – למורים בשנת השתלמות
★ לימודים שנתיים לתלמידים שנשרו מבי"ס

רמת־גן

אנו נכין אותך לבחינות של משרד העבודה

הנחה של 10% לחיילים וסטודנטים

למסיימי בית ספרנו תנתן עזרה במציאת מקום עבודה

לפרטים נוספים: רמת־גן
רח' הרכסים 38, 03-774931

שגיא הבי"ס המוביל בלימוד מקצועות הפקידות

משרד העבודה והרווחה · הוועד הזמני העובד והלומד

מרכז תורני טכנולוגי
נחלים
תנאי פנימיה מלאים

לבני 16½-17
בפיקות צה"ל
המגמות:
* מכונאות רכב
* חשמל רכב
* חש"מ - חשמל מערכות מטוסים
המוגרים יועסקו במקצועם בשירותם הצבאי

הלימודים באמצעות מחשבים

בשיתוף עם חיל האויר והתעשיה האוירית
לבוגרי ח'-ט'-י'
המגמות:
* חמ"מ - חשמל חירמור מטוסים
* ממ"ס - מכונאות מטוסים
* חש"מ - חשמל מערכות מטוסים
מגמות נוספות:
* מכונאות רכב
* עיבוד שבבי
המסיימים מקבלים תעודה מקצוע ממשלתית ותעודת גמר

פרטים והרשמה: במזכירות בית הספר, מושב נחלים, טל' 03-919847
ובמרכז הסתדרות הוועד הזמני העובד והלומד רח' אחד העם 49, תל־אביב טל' 03-785036/203308

הובי HOBBY HOBBY
מרכז לתחביב ויצירה
HOBBYCENTER
רח' יפו 63. כניסה מהסמטה. טל. 221192. 227106
אנו שמחים להודיע לציבור לקוחותינו על פתיחת המרכז בירושלים ברח' יפו 63
במרכז יימכרו:
● ציוד, כלים וחומר לעבודות תחביב ומלאכת־יד.
● תכנון ויצור מסגרות לתמונות ולעבודות שונות.
● גלריה - תצוגה ומכירה של עבודות אמנות.
● סדנת אמנות בתחומי היצירה.
● העברת חוגי אומנות ומלאכת־יד.
הדרכה מקצועית לכל לקוח
החלה ההרשמה לקורסים שונים
נשמח לראותכם

הרשמה מאוחרת
לשנת הלימודים תשמ"ז
מורות חיילות / בעלות נסיון בהדרכה ופיקוד בצה"ל – לגננות חבקוש הצפוי במורות בשנים הקרובות – הרשמו עכשיו
מדריכת עשות אישית אישה
מכללת שאנן
לימודים לפי דרישת המבנה האקדמי

בית ברל – בתנופת התרחבות

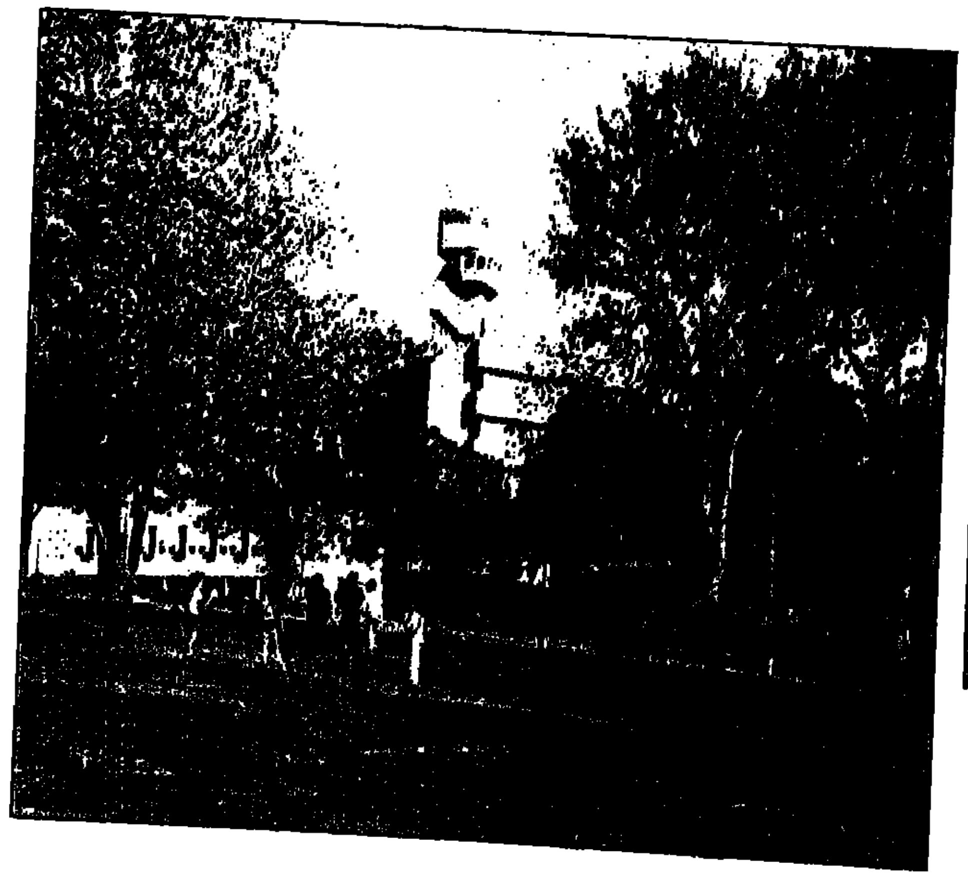

השנה תהפוך בית ברל למכללה הגדולה ביותר לחינוך. שני סימינרים חשובים יעברו אליה. תנופת הפיתוח – ... עמותה לנושא ... שבים, מכון לחנוך ... ערבי והתרחבות ... יהודי ערבי

מאת נגה שילון

המכללה לחינוך בית ברל נמצאת השנה בתהליך התרחבות מואץ בעיקר בשל קליטתם של שני סמינרים שעברו מגבעתיים לבית ברל – המרכז להכשרת אקדמאים להוראה, וסמינר למלאכה ואמנויות.

עם המעבר תהיה בית ברל המכללה לחינוך הגדולה ביותר בארץ שתקיף למעלה מ־3,000 סטודנטים ותהיה היחידה שתכשיר להוראה בכל התפקידים – החל מגננות, מורים בבית ספר יסודיים, חטיבת הביניים, בית ספר תיכון וחינוך מיוחד. כמו כן מעניקה המכללה B.E.D. לבוגריה (ב.א. בחינוך).

בית ברל היא המכללה היחידה בארץ המכשירה מורים לחקלאות ובה נמצא אחד מתוך שני סמינרים המכשירים מורים להוראה במגזר הערבי. פרט לכך, בבית ברל מצוי החוג לידיעת הארץ – שהוא היחיד המעניק לבוגריו, תעודת הוראה, ב.א. בחינוך, ותואר מדריך מוסמך לתיירות.

פרט לסמינר מקיים בית ברל השתלמויות למורים הנמצאים בשנת שבתון, חופשות או השתלמויות למורים המוקדמים לקבלת תואר או תעודת הוראה.

ליד המכללה קיים מרכז ללימודים קדם אקדמאים (תעודת בגרות) למשוחררי צה"ל בתנאי פנימיה.

פעילויות חדשות

השנה עם ההתרחבות, הוקמו בבית ברל מספר דברים חדשים: הוקמה עמותה מיוחדת בתמיכת משרד החינוך העוסקת בפיתוח המחשבים. העמותה עוסקת הן בהכנת לומדות בבתי ספר בתחומים השונים והן בהדרכת בתי הספר בשימוש והפעלת הלומדות. ליד אותה עמותה פותחה מחלקה מיוחדת שתעסוק בהכנת תכניות למורים בנושאים שונים. הוקם מכון לחינוך לדמוקרטיה, העוסק בהכנת תכניות לימודים בתחום, בהפעלת תכניות למועצות התלמידים, הכנת חומר לתנועות הנוער, ימי עיון למורים, הפעלת תכנית מיוחדת הרואה בבית הספר יחידה דמוקרטית עצמאית. השנה מתרחבת המכללה גם לתחומים שמעבר להוראה, כמו קורסים לאחיות, ולימודי תעודה בתרגום. החל מהשנה תפתחנה כיתות בשיתוף עם אוניברסיטת ת"א ללימודי ב.א. במדעי החברה – עם דגש על לימודי יחסי עבודה וכלכלה.

מדרשת ערב והכשרת חיילים

במכללה קיימת מדרשת ערב לעובדים, המעוניינים ללמוד אחרי שעות העבודה – לתעודת בגרות, או למקצועות שונים שאינם מותאמים לקבלת תואר כגון: תקשורת, פסיכולוגיה וכו'.

כמו כן, בשיתוף עם משרד העבודה וצה"ל – מתקיימות פעילויות להכשרת חיילים וחיילות במקצועות שונים כמו טבחות, קלדנות, מזכירות והשכלת יסוד כללית.

מרכז יהודי ערבי

בבית ברל קיים מרכז יהודי ערבי שהוקם בשיתוף עם ההסתדרות ועוסק בפיתוח פעילות משותפת בין יהודים וערבים, תלמידים ומורים. המרכז מוציא בטאון בשם "מפגש" בעריכת א.ב. יהושע, מחמוד עבאסי ומוחמד ע'נאים. זהו הבטאון היחיד בו מופיעות כתבות בשתי השפות – עברית וערבית. בימים אלה החליט משרד החינוך להעביר לבית ברל את כל המרכז של לימודי הערבית בבתי ספר. במרכז יפתחו גם את תכניות לימודי הערבית למגזר היהודי, יאורגנו השתלמויות מורים ויוכן חומר לימודים חדש בתחום.

מה שמייחד את בית ברל הוא מגוון האפשרויות הרחב המאפשר לכל סטודנט לבחור תחום התעניינות המעניין אותו. פרט לכך מצטיינת המכללה באווירה מיוחדת – כפרית, בנוף של בתים קטנים, עצים ודשאים. לתלמידים הזקוקים למגורים מציעה המכללה תנאי פנימיה. כמו כן ניתנות לתלמידים מלגות לימודים על פי קריטריונים מיוחדים שנקבעו במכללה.

הרשמה מאוחרת לשנת הלימודים תשמ"ז
לקראת תואר ראשון בוגר בהוראה (B.Ed)
לחטיבת הביניים

חוגי ההתמחות הם:

★ לשון עברית
★ מקרא
★ ספרות
★ לימודי יהדות ותולדות ישראל
★ מתמטיקה
★ מדעי הטבע
★ אנגלית
★ גיאוגרפיה

כמו כן **נמשכת ההרשמה** למסלולים הבאים:
חינוך יסודי, חינוך מיוחד, אומנויות־טכניות, מדעי־התזונה והבית, הגיל הרך, חינוך ערבי, וכן למסלולי הסבה, השתלמות, מכינה לעולים ומכינה קדם אקדמית.

תדריך וטופסי רישום ניתן לרכוש תמורת 7 ש"ח.

המעוניינים יפנו בכתב למזכירות המכללה, ת"ד 3578 בית־הכרם, ירושלים, מיקוד 91035 ויצרפו המחאת דואר.
המזכירות פתוחה בימים א'–ה', בשעות 8.00–12.00.

חשבונאות ומינהל
הדרך שלך לעצמאות כלכלית

בוא ללמוד ברצינות, באמינות ובמהירות
והבטח לעצמך דרך מוצלחת לעצמאות כלכלית

גינות

בי"ס ציבורי עם מיטב המרצים והמורים

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז

הנהלת חשבונות

בפיקוח משרד העבודה
★ סוגים 1, 2, 3
★ קורסי בוקר וערב
★ מבחני הסיווג המקצועי במסגרת הקורס

הנה"ח מתוכננים (?)

★ הנה"ח ★ מיסים ★ חישובים מסחריים ★ תמחיר ★ תורת המשק
★ חוקים ופקודות
לימודים דו שנתיים. למסיימים תינתן תעודה נועם לשכת רואי החשבון והסתדרות הפקידים.

הנה"ח ממוחשבת

★ הכרת מערכת המחשב ומרכיביה
★ עקרונות הנה"ח ממוחשבת
★ עבודה מעשית וסדנא

קורסי מחשב ישומיים

★ כתבנות עברית/אנגלית - באמצעות מחשב
★ עיבוד תמלילים

תל אביב, רח' בן זכאי 6 טל' 03-290775 03-295977

דוד רייכגולד ושות'
חברה בע"מ
הוצאה והפצת ספרים

★ ספרי לימוד לבי"ס עממי ותיכון
★ ספרי עזר ★ ספרי קריאה

המכירה בסיטונאות לחנויות ולמוסדות
תל־אביב, רח' אחד העם 55
טל. 621581, 613170 — ת.ד. 14199 מיקוד 65206

נמשכת ההרשמה לקורסים המקצועיים
של מועדון לאשה

עיצוב חלונות ראווה
חלון הראווה הוא כרטיס הביקור של החנות, לכן אם את(ה) בעל(ת) חנות או צעיר(ה) המעוניין(ת) במקצוע מכניס – קורס זה מיועד לך.
במסגרת הקורס תלמד(י): תולדות הפרסום. סוגים שונים של חלונות ראווה. צורות שונות של קישוט. עבודה מעשית ועוד.
– תעודות למסיימים –

דוגמנות
השתלבי בעולם האופנה הזוהר!
אם את צעירה, נאה, גבוהה ורזה – חניתה, דוגמנית הצמרת תלמדך את רזי המקצוע.
במסגרת הקורס תלמדי: הליכות ★ טיפוח חן ★ יחסי ציבור ★ הליכה ★ יציבה ★ איפור ★ צילום ועוד.
בחסות הלנה רובינשטיין
– תעודות למסיימות –

קוסמטיקה
רכשי לך מקצוע שכולו יופי!
הקורס בפקוח משרד העבודה ובחסות הלנה רובינשטיין ונמשך 8 חודשים. ניתנות הרצאות ע"י רופאים, כימאים, וטובי המורים בשטח.
מכשירים ותכשירים החדשים ביותר
– תעודות למסיימות –

מניקור פדיקור
קורס מקיף בן 5 חודשים בו תלמד(י) לטפל בידים וברגלים, מחלות עור, פטריות, תולדות הצפרניים, העור, הסטרת שיער בשעווה וכו'.
מקצוע מלא סיפוק ומכניס
– תעודות למסיימים –

מספר המקומות מוגבל

הורדוי והרשמה ב"מועדון לאשה" אהבת ציון 7, מאחורי בית החייל בת"א טל. 453253/4 בין השעות 9.00–13.00, 16.00–19.00.

משרד החינוך והתרבות

פרסומים חדשים בשנת הלימודים תשמ"ז

הפרסומים הבאים של האגף לתכניות לימודים ובהוצאת "מעלות" יתפרסמו במהלך שליש א' של שנה"ל תשמ"ז:

★ "סברס" – קובץ סיפורים שעניינם יחסים בין יהודים לערבים. לכיתות ד'-ו' (מ"מ).
★ "קורא בעניין ומשיב כהלכה" – הבנת הנקרא לכיתה ב' (ממ"ד).
★ "כדור הארץ במסלולו" – נושא רשות בגיאוגרפיה לכיתה ח' (ספר ה"ע ומדריך).
★ "תולדות ישראל והעמים חלק ב'" – מהדורה חדשה מורחבת לכיתה ז' (מ"מ).

פרטים נוספים על פרסומים חדשים בקטלוג הפרסומים, שאותו ניתן לקבל על־ידי פנייה בכתב לפי המען: משרד החינוך והתרבות, האגף לתכניות לימודים, ירושלים 91911

בית הספר לרכיבה ב"כנות"

נעמת מיישמים את האידאולוגיה של נשים לקידום הנשים. בתי ספר להכשרה מקצועית ומעונות לאמהות עובדות הם רק נדבך אחד במיגוון הפעילויות. הכל נעשה בהמון אהבה וסימפטיה.

מאת: רויטל הכט

המוסדות להכשרה מקצועית מיישמים אידאולוגיה שיש בה אולי מן הנאיביות – השאיפה לצדק חברתי ושוויון הזדמנויות. הכונתן של הכנות להתמודדות עם חיי היום־יום אמנם אינה קלה, אך בנעמת רואים בכך אתגר. נערים ונערות ברמת הישגים נמוכה זקוקים לשיטות לימוד והכוונה מיוחדות. במרכזי החינוך של נעמת נהנים התלמידים ממסגרת אינטימית בכיתות לימוד קטנות, עם תוכניות טיפוח והזדמנויות מגוונות במסגרת החינוך המקצועי. בעיקר הודות לצוות המנהלים והמורים המסורים מוצאות התלמידות בבתי־הספר בית חם ומגיעות להישגים חינוכיים בצד מעורבות חברתית.

ציוות של שנות ה־80

האגף להכשרה מקצועית מופקד על רשת בתי־הספר התיכוניים־מקצועיים לנערות, בתי־ספר חקלאיים, מרכזים להכשרה מקצועית לנשים, כיתות מקצועיות לנערות ערביות ודרוזיות, מרכזי הכשרה מקצועית בשיתוף עם משרד העבודה, השתלמויות ועוד. המשותף לכולם – תלמידים אלה, בגלל קשיים שונים, לא נקלטו במסגרות הרגילות. עבורם בתי־הספר של נעמת הם הזדמנות אחרונה. משום כך האתגר החינוכי והחברתי גדול ומחייב השקעה ומחשבה חינוכית אינטנסיבית. המטרה – לסייע לאוכלוסיות חלשות של נערות ונשים בחברה בישראל לרכוש השכלה ומקצוע, מתוך אמונה שהקניית מקצוע תתרום לקידום מעמדן בקהילה.

סממני הקידמה והמודרניזציה במערכת החינוך של נעמת ניכרים במיוחד במגמות הלימוד. "היום", אומרת שולה שחר, יו"ר האגף להכשרה מקצועית בנעמת, "אנו משתדלות ללמד מכלול של מקצועות ורק בכיתה י"א להתמקד במגמות. התלמידה מקבלת ידע בסיסי שמגדיל את יכולת הבחירה אחר־כך. גיוונו את מבחר המגמות – נוספו מגמות קדם־מקצועיים כמו אומנות שימושית. בכל בתי־הספר פתחנו "סדנא פוליטכנית" להתנסות ב"תפקודים גבריים". ב־4 בתי־ספר יש מגמות חייטות לתלמידות מצטיינות.

לנעמת 3 בתי־ספר חקלאיים, לכל אחד פרוייקט ייחודי משלו. בבית־הספר "כנות" הוקם בית־ס"ר לרכיבה ותלמידיו ניגשים לבחינת בגרות בנושא. לבית־ספר "עיינות" פרוייקט של בני נוער מברזיל הבאים לשנת לימודים תיכונית, רבים מהם נשארים או חוזרים לישראל לאחר מכן (לעיתים עם המשפחות). לבית־ספר "עירון" תוכנית מיוחדת לעולות מאתיופיה.

המסגרת החקלאית היא מקור לגאווה בנעמת. המסגרת הפנימייתית אופפת את התלמיד 24 שעות ביממה ומאפשרת למעשה חינוכי, על כל צדדיו, לבוא לידי ביטוי. מטבעו מעורר בית־הספר למעורבות חברתית ומקנה הרגלי עבודה. משאבים גדולים הושקעו בתשתית בית־הספר. "הערובה להשקעה חינוכית", אומרת שולה שחר, "היא רק השקעה ושוב השקעה עם סבלנות ויכולת התמודדות רבה ביותר".

היום יש גם במגזר הערבי הורחבה הפעילות. היום יש לנעמת 22 כיתות, בכל כפר כיתה אחת. ההכשרה המקצועית לנערות במגזר הערבי, נמצאת היום בשלב של מעבר מכיתות בודדות למסגרות של בתי־ספר עם מספר קטן של כיתות. בנצרת נפתחה שנת לימודים שלישית והשנה תיפתח שנת לימודים שלישית גם בעכו.

יחס אישי במעונות

במעונות היום של נעמת מתחנכים כ־22,000 ילדים המתחלקים בין 800 כיתות מעון המפוזרות בכל רחבי הארץ. בשיטות מתודיות ייחודיות אשר פותחו על־ידי נשות נעמת, הצליחו להתגבר על בעיית הקבוצות הגדולות ולהעניק לכל ילד את הייחוד שלו. על־פי השיטה החדשנית מחלקים את ילדי המעון לתת־קבוצות. על־ידי ניצול מירבי של חדר, חצר ומבואה, מצליחים לחלק את הקבוצה, כך שהילד נמצא רוב היום בחלל שיש בו 3 עד 4 ילדים שעובדים בשקט. השיטה מנצלת את האקלים הישראלי המאפשר ניצול מירבי של החצר. כל מטפלת אחראית לקבוצת ילדים קטנה או לסוג פעילות. אין מסגרת כופה ומחייבת מיידית. בחלק מהמעונות הונהג גם "מזנון ארוחת בוקר", הילד אוכל עם הגיעו לגן, על־פי בחירתו ורצונו.

חידוש נוסף – במעונות נעמ"ת מפתחים שימוש בגרוטאות למשחקים וייצור אביזרי משחק וצעצועים אשר נבנים על־ידי המטפלת בהתאם לשלב ההתפתחות של הילד.

"התורה החינוכית של נעמת", אומרת ריטה גור, יו"ר האגף למעונות היום בנעמת, "זכתה להדים חיוביים ביותר. נשות נעמת משתתפות בכנסים בינ"ל ומציגות את השיטה החדשנית".

המעונות לפני סגירה

כיצד משתלבת נעמ"ת במערך החינוך בישראל?
העשייה בתחום החינוך ומוסדות היום ממחישה בצורה הטובה ביותר את האידאולוגיה של נעמ"ת לעודד עבודת נשים ולתרום לקידומן. אנו מאמינות שיש לגשר על הפערים ולתת שוויון הזדמנויות. בעניין זה איננו מסתפקות בנקיטת עמדה בלבד. נעמ"ת מסייעת על־ידי הקמת מעונות לילדים מחד ובניית מערכת להכשרה מקצועית לבנות, שלא מצאו את מקומן בבתי הספר המקיפים מאידך. גורמים אלה מדרבנים את האשה לממש את עצמה ולהתקדם.

מה קורה היום במעונות נעמ"ת?
מצב המעונות בכלל הוא בכי רע. נעמ"ת כארגון לקחה על עצמה לשאת בנטל והקימה מערך גדול של מעונות בכל רחבי הארץ. לצערנו, בשל הקשיים הכלכליים, מתקשה משרד העבודה להשתתף בסיוע לארגוני הנשים במידה הנחוצה. נעמ"ת מתקשה לעמוד בנטל אחזקת המעונות שלה ללא תמיכה ממשלתית. עלות האחזקה איננה מכוסה על־ידי תשלומי ההורים. חסרים מקומות לכ־10,000 ילדים, וגם מעונות שכבר הצלחנו לסיים את בנייתם בשארית התקציב (בבת־ים ובזכרון־יעקב) עומדים ריקים בגלל המחסור בתקציב למימון הציוד ההכרחי. לצערנו, בשל קשיי התקציב, קיים סיכוי סביר שמעונות היום לא יפתחו בתחילת שנת הלימודים הקרובה.

עתידך טמון בטכנולוגיה

באגף להכשרה ולפיתוח כח אדם של משרד העבודה והרווחה מציעים לכם מסגרות לימוד הכשרה והשתלמות, בהן ניתן להשתלב בכל גיל ובכל רמת השכלה.
תוכל להשתלב באחת מהמסגרות הבאות:
נוער, מתבגרים, חיילים במדים, חיילים משוחררים, מובטלים, משתלמים, טכנאים והנדסאים, אקדמאים, קציני צבא.

שילוב לימודים ועבודה

רשת הקורסים וההשתלמויות פרושה בכל אזורי הארץ, הלימודים מתקיימים במוסדות ההכשרה הממשלתיים, בתי ספר של רשתות ההכשרה המקצועית ובמכללות טכנולוגיות, ניתן ללמוד במסלול בוקר או ערב. תוכנית הלימודים משלבת לימוד בכיתה, במעבדות וסדנאות, והתנסות בעבודה מעשית, כל התוכניות ניתנות במסגרת של שילוב לימודים ועבודה.

נוער

לאלו המבקשים לשלב עבודה עם לימודים, מציע האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם ללמוד במסגרות החניכות ובבתי ספר תעשייתיים. ניתן לשלב במערך זה לימודים כלליים, מקצועיים ועבודה בשכר במסגרות הנמשכות 3 עד 4 שנים, השנה הראשונה תוקדש ללימודים כלליים ולהכרת המקצוע. בשנים הבאות יתחלק הזמן בין לימודים לעבודה בשכר במפעל. במסגרות החניכות ניתן ללמוד מיום עד 3 ימים בשבוע, יתרת הזמן מוקדשת לעבודה. הלימודים מתבצעים בשילוב עם מפעלי תעשיה כמו תעשיה אוירית, מפעלי ים המלח, תעשיה צבאית. הבוגרים מקבלים סיוע מקצועי ותעודה המעידה על השכלה כללית טכנולוגית.

מתבגרים

נערים עם 10 או 11 שנות לימוד אשר מבקשים לרכוש מקצוע טרם גיוסם לצה"ל, יכולים ללמוד גם במסגרת פנימיתית חד שנתית ולרכוש מקצוע מבוקש כמו: מכונאות, חשמל רכב, אלקטרוניקה או מקצוע תעופתי. הקורסים הקדם צבאיים מתואמים עם צה"ל ובוגרי הקורסים משרתים במקצועם בצבא.

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם

השקעה ברכישת ידע היא ההשקעה הטובה ביותר בעצמך וסיכוי לקידום אישי, חברתי וכלכלי. הטכנולוגיה המתקדמת של שנות ה"80 מעמידה בפנינו אתגרים חדשים המחייבים לימוד, הכשרה והשתלמות מתמידים.

חיילים משוחררים

לחיילים משוחררים יש אפשרות להשתלב בתנאים מועדפים בכל אחת ממסגרות הלימוד וההכשרה המקצועית.
לעובדים לא מקצועיים ומובטלים המבקשים לעשות הסבה למקצוע מציע אגף ההכשרה מגוון קורסי הכשרה מקצועיים שיעמידו בפניהם אפשרויות נוספות לקיקלט בעבודה מתאימה. הלימודים מתקיימים במסלולי בוקר וערב ומקנים תעודות מקצוע. העדיפות ניתנת בראש ובראשונה לאזורי הפיתוח וקו העימות. הלימודים מתבצעים בקבוצות קטנות המאפשרות לימוד במעט אינדיוידואלי הכולל ייעוץ והכוונה. תעודה של האגף היא תעודה ממלכתית הפותחת צוהר לאופקים טכנולוגיים חדשים.

השלמת השכלה טכנולוגית

לפי החלטת שר העבודה והרווחה נפתחו מכינות טכנולוגיות עבור חיילים משוחררים בעלי השכלה של 8-12 שנות לימוד המאפשרות הן הכנה לקראת הכשרה מקצועית, והן סיוע בקליטה בתעסוקה ולבעלי השכלה של 11-12 שנות לימוד הכנה לכניסה ללמודי טכנאות והנדסאות.

אקדמאים מובטלים

אקדמאי, אם אינך מוצא תעסוקה מתאימה במקצוע, תוכל להשתלב בקורס להסבה מקצועית במרכזים להסבת אקדמאים. במקצועות מבוקשים במקצועות כגון: עיבוד נתונים אוטומטי, תיעוד תוכנה, מערכות משובצות מחשב CAM, CAE.
פרטים:
במרכז להסבת אקדמאים
ברמת־גן – רחוב מעלה הצופים 14, רמת גן
03-729561
חיפה – רחוב העצמאות 82,
04-665957
ירושלים – רחוב מסריק 20,
02-668383

קצינים משוחררים

קציני צה"ל בדרגת רס"ן ומעלה העומדים לפני שחרור ואינם מוצאים תעסוקה מתאימה יפנו למרכזים להסבת אקדמאים. המרכז מסייע בתקופת המעבר וההכנה לאזרחות.

משרד העבודה והרווחה
האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם
מחוז ירושלים, מגרש הרוסים, 02-249941
מחוז תל אביב, רח' יונה הנביא 13,
03-650231
מחוז חיפה, רח' העצמאות 82, 04-666141
מחוז באר שבע, בנין מרכז הנגב, 057-34961

חייל משוחרר

משרד העבודה והרווחה מאפשר לך להשלים את השכלתך הטכנולוגית לקראת השתלבותך בלימודים טכנולוגיים מתקדמים, טכנאות, הנדסאות והכשרה מקצועית.
בתנאים מועדפים

• לפרטים נוספים:
מחוז ירושלים – מגרש הרוסים – 02-249941
מחוז תל־אביב – רח' יונה הנביא 13 – 03-650231
מחוז חיפה – רח' העצמאות 82 – 04-666141
מחוז באר־שבע – בנין מרכז הנגב – 057-34961
היחידה להכוונת חיילים משוחררים
– רח' מנדלר 17, הקריה, תל־אביב – 03-205993
בלשכות התעסוקה בכל רחבי הארץ
ובמכללות הטכנולוגיות בכל רחבי הארץ

משרד העבודה והרווחה
אגף להכשרה ולפיתוח כ"א
היחידה לחשמל ואלקטרוניקה
מגרש הרוסים – יפו 30, ירושלים

היחידה נותנת שרותי רשוי לחשמלאים וייעוץ באשר לקורסים והשתלמויות מקצועיות בנושאי חשמל ואלקטרוניקה.

קבלת קהל במשרדנו בירושלים
בימים א', ג', ה' – 8.00 עד 12.00
בימים ב', ד' – 12.00 עד 15.00.

קבלת קהל במחוזות
תל־אביב – רח' יונה הנביא 13 – 03-650231
חיפה – דרך העצמאות 82 – 04-666141
באר־שבע – מרכז הנגב – 057-39857

משרד העבודה והרווחה
האגף להכשרה ולפיתוח כח אדם

עתידך בטכנולוגיה למד/י לתואר הנדסאי, טכנאי מוסמך

בשנת הלימודים תשמ"ז מוסדות להכשרה טכנולוגית הפועלים במסגרת המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
הלימודים מתקיימים במגמות הבאות: **מחשבים. אלקטרוניקה. חשמל. מכשור ובקרה. תעשיה וניהול. מכונות. בנין. חקלאות. כימיה. אלקטרו־אופטיקה. אדריכלות. הכשרת עובדי הוראה במקצועות הטכנולוגיים וכן בכיתות קדם טכנאים.**

מ.ה.ט

להלן רשימת המוסדות להכשרה טכנולוגית וכתובותיהם:

אזור הצפון
ביה"ס הארצי להנדסאים מכונרים
קרית הטכניון חיפה
טל' 04-229111 ושלוחתו
בנצרת טל' 065-54831

מכללת תל־חי
מועצה אזורית הגליל העליון
טל' 069-43731

אורט קרית ביאליק
רח' ניר־עם 3, ת.ד. 137
טל' 04-720141/2

מכללת נצרת עלית
רחוב דרך העמק
טל' 065-72025

מכללה טכנולוגית עמל חדרה
במגמת חשמל, תעשיה וניהול
רחוב האלון 45, חדרה
טל' 063-33991

מכללה טכנולוגית עמל טבריה
רחוב רבי עקיבא שכון ב'
טל' 067-94803

מכללה טכנולוגית עמל נהריה
מדרשת הגליל המערבי
טל' 04-910922

אזור המרכז
ביה"ס להנדסאים, אורט ת"א
רח' האוניברסיטה 30, רמת־אביב
טל' 03-428231

מכללת אורט יד־סינגלובסקי
דרך הטייסים 28, ת.ד. 25066
טל' 03-396171

אורט טכניקום גבעתיים
רח' גולומב 15, גבעתיים
טל' 03-316555

מכללת תל־אביב
רח' גבורי ישראל 30, ת"א
טל' 03-390081

ביה"ס אורט טכני ע"ש ליין
רח' גבורי ישראל 2, רחובות
טל' 08-453696

מכללת אתגר
רח' החרושת 15, ת"א
ת.ד. 37681
טל' 03-370681

מדרשת רופין
ד.נ. עמק חפר
טל' 053-85131

אורט נתניה
אזור התעשיה החדש, נתניה
טל' 053-33744

אורט כפר־סבא
מול המשטרה, כפר־סבא
טל' 052-31557, 052-33130

מקוה ישראל, מכון ויניק
דאר חולון
טל' 03-857500

המכון לפריון העבודה והייצור – כתות במגמת תעשיה וניהול בלבד.
רח' הנריאטה סאלד 4, ת"א
טל' 03-430263

ביה"ס להנדסאים וטכנאים באדריכלות נוף־יוצו.
רח' אחד העם 50, פ"ת
טל' 03-9320940

המכללה לצילום, קרית אונו
ת.ד. 300 קיראון
טל' 03-350425

מכללה טכנולוגית – עמל ב' פ"ת
במגמת אלקטרוניקה בלבד
רח' אנסקי שכון סלע פ"ת
טל' 03-9223875

מכללה טכנולוגית – עמל הולץ
במגמת מכונות־תעופה
רח' קיבוץ גלויות 150, ת"א
טל' 03-823432

אזור הדרום
המכללה הטכנולוגית ב"ש
ושלוחותיה: ערד, אופקים, וירוחם
רח' בזל 71, באר־שבע
טל' 057-39131

מכללת אשדוד
בחסות מכללת ב"ש
ת.ד. 6001, אשדוד
טל' 055-24242

מכללת אחווה שלוחת המכללה הטכנולוגית ב"ש
ד.נ. שקמים
טל' 055-81970

מכללת הנגב ע"ש ספיר
ד.נ. חוף־אשקלון
טל' 051-98201

מכללת אילת
רח' חטיבת הנגב
ת.ד. 1301 אילת
טל' 059-72663

ירושלים
מכללת הדסה
רח' הנביאים 37, י"ם
טל' 02-222291

מכללה להנדסאים
אורט גבעת־רם
האוניברסיטה העברית, י"ם
טל' 02-533141

ביה"ס אורט ירושלים
רח' הנביאים 42, י"ם
טל' 02-222215

המכללה לבנות בית וגן
ת.ד. 16078, ירושלים
טל' 02-422481

אורט מזרח ירושלים
רח' הנביאים 42, י"ם
טל' 02-222215

מכללת בזק
גבעת מרדכי, ירושלים
טל' 02-533161

מבחני כניסה
על המועמדים למגמות
הנדסאים־מחשבים
הנדסאים־אלקטרוניקה
הנדסאים־תעשיה וניהול
טכנאים־תעשיה וניהול
לגשת לבחינות הפסיכומטריות הבינאוניברסיטאיות
פרטים במזכירות המוסדות להכשרה טכנולוגית

מרכז תורני טכנולוגי „נחלים"

המרכז התורני טכנולוגי ממוקם במושב הדתי נחלים, ע"י פתח-תקוה. המוסד משתרע על שטח של 30 דונם, טובל במדשאות ירק ומוקף בחורשת עצים. במקום בית-כנסת מפואר, חדר מחשבים משוכלל, חדרי לימוד וסדנאות, מיבני פנימיה מרווחים, וכן מועדו־נים, מגרשי ספורט ואתרי משחק משוכללים.

מוסד זה הינו ייחודי בדרכו החינו־כית ובמגמות הלימודיות מתוך הדגשת החינוך והאוירה הדתית הנ־עימה.

במוסד בית-ספר למקצועות התעופה המיועד לתלמידים בוגרי כיתות ח' ו-ט' במגמות:
חמ"ם – חשמל מיכשור מטוסים
ממ"ס – מכונאות מטוסים
חש"מ – חשמל מערכות מטוסים.
הלימודים מתקיימים בתנאי פנימיה מלאים בדמי אחזקה סימליים.

קיים מעקב אישי אחרי יכולתו והתפתחותו של כל תלמיד ותלמיד, מתוך תשומת לב ליכולתו האישית של החניך. כן קיים במוסד מסלול נוסף לבני 17 – 16½ קדם-צבאי בפי־קוח צה"ל, במגמות: חש"מ, חשמל רכב, ומכונאות רכב.

בשעות הפנאי מתקיימות פעולות חברתיות וספורטיביות מגוונות.

"ג'ונס"
בית הספר לעיצוב השיער
(נשים -- גברים)
ולדוגמנות צילום – מסלול
בחסות L'OREAL בפיקוח משרד העבודה
רח' הרצל 50, ראשל"צ, 03-997968

צעירים עושים חשבון בדיסקונט

חוג הצעירים בדיסקונט
תכנית מיוחדת לצעירים בגילאי 16-18, הנהנים מהטבות מגוונות:
- שי נאה.
- פנקסי שיקים אישיים חינם.
- פטור מדמי ניהול חשבון.
- כרטיס "כספומט צעיר".
- הנחות ברשת בתי עסק ובמופעי בידור ותרבות.

סיסמה
תכנית מיוחדת לחיילים הנהנים מהטבות מגוונות:
- שי נאה.
- פנקסי שיקים חינם.
- פטור מדמי ניהול חשבון.
- כרטיס "כספומט חייל".
- משיכת יתר.
- הנחות ברשת בתי עסק ובמופעי בידור ותרבות.
- הלוואות עם השחרור.

מעולה
תכנית מיוחדת לסטודנטים הנהנים מהטבות מגוונות:
- שי נאה.
- סיוע בבעיות מימון.
- הנחות בשרותי הבנק.
- הנחות ברשת בתי עסק ובמופעי בידור ותרבות.

בנק דיסקונט

ליגת נשים למען חינוך ורווחה בישראל

מאת: רחל בלושטיין

„ליגת נשים למען ישראל" הינו ארגון התנדבותי שנוסד בשנת 1928 ע"י יהדות אמריקה. מטרתו הראשונה של הארגון היתה קליטת עולות חלוצות מארצות אירופה, אשר הגיעו כבודדות, וארגון „ליגת נשים למען ישראל" הקים עבורן בית, אך לא הסתפק בקורת גג בלבד אלא העניק חום ואהבה כבית אמיתי.

במשך השנים, כאשר זרם העולים פחת, הרחיב הארגון את תחום פעילותו בנושאי חינוך ורווחה. ארגון „ליגת נשים למען ישראל" הקים 4 בתים ב-4 הערים הגדולות: חיפה, תל-אביב, ירושלים ונתניה. הבתים מתופעלים בעזרת צוות מיומן המועסק ע"י הארגון והמעורה פיסית במתנהל נשטח. בבתים אלה מקבלות צעירות מעיירות פיתוח ומיישובי-ספר, סיוע בדרכן החדשה לרכישת השכלה ומקצוע. הצעירות המתגוררות בבתים זוכות ליחס אמהי ואווירה חמה. עד היום התגוררו כ-250,000 צעירות בין כתלי בתי ליגת נשים למען ישראל.

בבתים קיימת פעילות ענפה המסתעפת לתחומים רבים בנושאי חברה וחינוך, לעיתים בשיתוף משרדי ממשלה שונים, רשויות מקומיות ומוסדות אקדמיים. שיתוף הפעולה הפורה מניב: מרכז להדרכה וטיפול במשפחה בחיפה, אולפן להנחלת הלשון העברית וקורסים להסבת אקדמאים בנושאי תשבונאות ממוחשבת בתל-אביב, ספריה מרכזית לעבודה סוציאלית המשרתת אוכלוסיה רחבה מאוד של קוראים (עובדים סוציאליים, קרימינולוגים, פסיכולוגים וכו') בירושלים, מפעל לאריגת יד של עוורים „אורה", המספק תעסוקה מסובסדת לעוורים בנתניה.

פעילות הארגון אינה מוגבלת למסגרת הבתים בלבד. באוניברסיטה העברית בירושלים, הקימה ליגת נשים מעונות סטודנטים, מרכז ספורט וקפיטריה, קרן מלגות, קתדרה לסוציולוגיה ועוד. מעורבות ליגת נשים בחברה הישראלית מוצאת את ביטוייה גם: בהוצאה לאור של רבעון לעבודה סוציאלית „חברה ורווחה", בוועדה הבין-משרדית לקליטת אמנים עולים, בתפעול מכון לכבדי ראייה בבאר-שבע.

הקשר העמוק שנוצר בין המתנדבות, ובראשן גב' מיוריאל לנדן — הנשיאה, לבין הצוות הישראלי, המנוהל ע"י ד"ר נילי פורת, מאפשר הענות מהירה לצרכים המשתנים בחברה הישראלית.

המנכ"ל: ד"ר נילי פורת

ד"ר נילי פורת, מנכ"ל ליגת נשים למען ישראל, אשה נאה ונמרצת, אם לארבעה. גב' פורת סיימה את עבודת הדוקטורט באוניברסיטת תל אביב בנושא ביולוגיה של התא, ועסקה במחקר. אישיותה הדינמית פרצה מעבר לגבולות המעבדה וחיפשה אפיקים חדשים. פעילותה הסוחפת מציבה אתגרים חדשים בפני הארגון.

ארגון „ליגת נשים למען ישראל" מהווה סימן-דרך בדרכי החינוך. מקליטה ואימוץ עולות בשנות ה-30 ועד ללימוד והכשרה טכנולוגית היום.

הבית בנתניה — „היהלום שבכתר"

בית ליגת נשים נתניה, „הצעיר" בבתי הליגה בארץ, מנוהל ע"י הגב' אהובה טלמון, ובו ממוקם מרכז להכשרה ולפיתוח כוח אדם, בשיתוף ובפיקוח משרד העבודה והרווחה. במרכז חטיבות לנוער ולמבוגרים.

חטיבת הנוער מיועדת לגילאי 14–17. מגוון מגמות, מאפשר לנוער לממש את הפוטנציאל הטמון בו. ע"י מיון והכוונה מקצועית, עוזרים לתלמיד לבחור את דרכו במסלול לימודים מתאים וברכישת מקצוע בהתאם לכישוריו. למשל: המלונאות בחסות „רשת מלונות דן" מכשירה במשך 3 שנות לימוד, ובשילוב עבודה מעשית בבתי מלון, הון אנושי מיומן המעניק יוקרה למקצוע מלונאות בארץ.

מסלולים נוספים המוצעים לנוער: מטפלות במעונות יום, מזכירות ממוחשבת וספרות נשים. מר אמיר בנאי, מנהל המרכז, מדגיש „מדובר בבני נוער (משום כך עלינו להכשיר את הבוגר, בנוסף לידע הספציפי במקצוע מסויים, בהתנסות רחבה עם הסביבה, הקניית ערכים ורכישת כלים להשתלבות בריאה בחברה שבה הוא גדל".

חטיבת המבוגרים מיועדת ליוצאי צבא וגילאים מאוחרים יותר. מטרת החטיבה להכשיר ולהסב כח אדם מיומן, בהתאם לצרכים של המשק הישראלי, והאפשרויות רבות: ממגמת שיניים, מחשבים, אופנה ועד טבחות, קוסמטיקה וספרות נשים).

מגמת שיניים, לדוגמא, הכוללת קורס דו-שנתי לטכנאות שיניים וקורס סייעות לרופא שיניים, מיועדת לבעלי תעודת בגרות ומכשירה עתודה של אנשי מקצוע מעולים.

הגב' אהובה טלמון, מנהלת הבית בנתניה: „בנושא הוראה אין פשרות. לתלמידים שלנו – את הטוב ביותר. כוח הוראה מובחר הכולל מורים, רופאים ואנשי מחשב, מכשיר דור המוצא את מקומו בעידן הטכנולוגי. המרכז שלנו הפך לשם דבר, ולו רק בזכות ההישגים הגבוהים של התלמידים המדברים בעד עצמם".

תעודת גמר ממשלתית וסיווג מקצועי מעניקים לכל בוגר קליטה חלקה במקומות עבודה. הבית בנתניה, על סדנאותיו המשוכללות והפנימיה הצמודה אליו, טבולים בירק ודשאים, היוצרים „ריאות ירוקות" בעיבורה של העיר.

הגב' טלמון מוסיפה: „המרכז שלנו ידוע בתרומתו הגדולה לקהילה, בפעולות כמו „דלת פתוחה" – מתן שרותי ייעוץ לנוער, „ארוחות על גלגלים" – הכנת ארוחות לקשישים וחלוקתן ע"י מתנדבים, „טיפוח החן והיופי" במוסדות של קשישים ומוגבלים ע"י תלמידי מגמת הקוסמטיקה והספרות אשר הפכו לדבר שבשיגרה.

משרד החינוך והתרבות

לוח חופשות במוסדות החינוך בשנת הלימודים התשמ"ז

★ גני הילדים, בתי־הספר היסודיים, בתי הספר העל־יסודיים, כיתות י"ג–י"ד והמוסדות להכשרת עובדי הוראה ייפתחו ביום שני, כ"ו במנחם־אב התשמ"ז (1 בספטמבר 1986) בשיעור הראשון.
★ ראש השנה – ערב ראש השנה ושני ימי החג: ימים שישי, שבת וראשון, כ"ט באלול, א', ב' בתשרי התשמ"ז (3–5 באוקטובר 1986). הלימודים יתחדשו ביום שני, ג' בתשרי התשמ"ז (6 באוקטובר 1986), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ יום הכיפורים – ערב יום הכיפורים ויום הכיפורים התשמ"ז: בימים ראשון ושני, ט', י' בתשרי התשמ"ז (12, 13 באוקטובר 1986). הלימודים יתחדשו ביום שלישי, י"א בתשרי התשמ"ז (14 באוקטובר 1986), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ סוכות – ערב סוכות, כל ימי החג ואסרו חג: י"ד-כ"ג בתשרי התשמ"ז (17–26 באוקטובר 1986), הלימודים יתחדשו ביום שני, כ"ד בתשרי התשמ"ז (27 באוקטובר 1986), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ חנוכה – מיום ראשון, כ"ז בכסלו התשמ"ז, עד יום שישי, א' בטבת התשמ"ז (28 בדצמבר עד 2 בינואר 1987). הלימודים יתחדשו ביום ראשון, ג' בטבת התשמ"ז (4 בינואר 1987), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ ט"ו בשבט התשמ"ז חל בשבת.
★ פורים – בימים ראשון ושני, י"ד, ט"ו באדר התשמ"ז (15 · 16 במארס 1987). הלימודים יתחדשו ביום שלישי, ט"ז באדר התשמ"ז (17 במארס 1987), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ פסח – מיום ראשון, ו' בניסן התשמ"ז (5 באפריל 1987), עד יום שלישי, כ"ב בניסן התשמ"ז (21 באפריל 1987). הלימודים יתחדשו ביום רביעי, כ"ג בניסן התשמ"ז (22 באפריל 1987), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ יום העצמאות – יום שני, ה' באייר התשמ"ז (4 במאי 1987). הלימודים יתחדשו ביום שלישי, ו' באייר התשמ"ז (5 במאי 1987), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ ל"ג בעומר – יום ראשון, י"ח באייר התשמ"ז (17 במאי 1987), הלימודים יתחדשו ביום שני, י"ט באייר התשמ"ז (18 במאי 1987), בשעה הראשונה לפי המערכת הקבועה.
★ חג השבועות – בימים שלישי, רביעי, חמישי, ה, ו', ז' בסיוון התשמ"ז (2, 3, 4 ביוני 1987). הלימודים יתחדשו ביום שישי, ח' בסיוון התשמ"ז (5 ביוני 1987).

פגרת הקיץ

1. בבתי־הספר היסודיים ובגני הילדים תתחיל הפגרה ביום רביעי, ד' בתמוז התשמ"ז (1 ביולי 1987).
2. בבתי־הספר העל־יסודיים, במפת"נים ובמוסדות להכשרת עובדי הוראה תתחיל הפגרה ביום ראשון, כ"ד בסיוון התשמ"ז (21 ביוני 1987).

★ ימי תענית – צום גדליה, ג' בתשרי התשמ"ז (6 באוקטובר 1986); עשרה בטבת (11 בינואר 1987); תענית אסתר (נדחה), י"א באדר התשמ"ז (12 במארס 1987). בתי־ספר שבהם המורים צמים יקיימו ארבעה שיעורים בלבד.
★ חופשת המפקחים תתחיל ביום ראשון, כ"ט בתמוז התשמ"ז (26 ביולי 1987), ותסתיים ביום שלישי, ט"ו באב התשמ"ז (11 באוגוסט 1987).
★ פתיחת שנת הלימודים התשמ"ח – כל מוסדות החינוך ייפתחו ביום שלישי, ז' באלול התשמ"ז (1 בספטמבר 1987).
★ ביום האחרון שלפני החגים יתקיים יום לימודים רגיל בגני הילדים ובבתי־הספר. על מנהלי מוסדות החינוך להקפיד על כך שביום הראשון ללימודים לאחר חופשה, וכן בערבי חגים ובערבי פגרה, יהיו ימי לימוד רגילים.

שנת לימודים פוריה ומוצלחת

משרד החינוך והתרבות

תלמידים, הורים ומורים יקרים

53 ילדים נהרגו בשנת 1985 בתאונות דרכים
2387 ילדים נפצעו, מהם 587 קשה

★ לקראת סיום חופשת הקיץ סכמו מהם מסלולי ההליכה הבטוחים לבית־הספר, לחוגים ולחברים ובחזרה הביתה.
★ כבישים סואנים רצוי לחצות בסיוע אדם מבוגר המוכר לילדים ובמקומות בטוחים.
★ סכמו את מקומות המשחק, רצוי במגרשי משחקים מוגנים הרחק מן התנועה.
★ בנסיעה ברכב יש להושיב הילדים במושב האחורי.
★ בשעות החשיכה הנהג מתקשה להבחין בילדים ממרחק. הלבישו את הילדים בבגדים בהירים וציידו אותם במחזירי אור ובאביזרים זוהרים.

שנת לימודים בטוחה לכולכם

אנחנו הכי סימפטיים
★מבצע★
נייר שכפול למכונות דיו (גסטטנר)
2.95.– ש"ח
* לא כולל מע"מ
כמו"כ ניתן להשיג את כל הציוד לשנת הלימודים
ברלינסקי — שוורץ
בנין מרכזים אולם 127 ת"א, טל. 828630 – 03־810937
מינימום להזמנה 50 חב'
מעל 100 חבילות הנחה נוספת !!!
ו מחיר לתשלום במזומן !

המרכז לבלט קלאסי בהנהלת ברטה ימפולסקי
ביה"ס הרשמי של להקת "הבלט הישראלי"
החלה ההרשמה לשנת הלימודים החדשה
שיעורים לכל הרמות והגילים (החל מגיל 5)
ניתנים ע"י צוות מורים מעולה
"כיתות מיוחדות לבעלי כשרונות
"תלמידי המרכז השתתפו בהצלחה מרובה בהפקת "מפצח האגוזים"
השנה משתתפים תלמידי המרכז בהפקת "סינדרלה"
פרטים והרשמה: הבלט הישראלי טל. 03-266610

ויצו למען החינוך בישראל

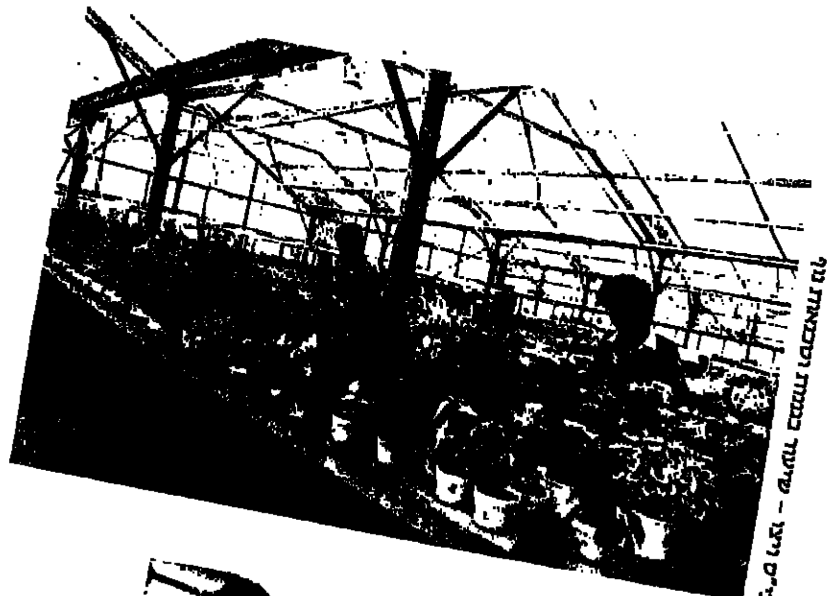

ויצו, הסתדרות עולמית לנשים ציוניות, רואים בחינוך אמצעי לפתרון בעיות סוציאליות־כלכליות, ודרך להכשרת הנוער לחיי יצירה ופעולה.

מאת: רויטל הכט

מערכת החינוך של ויצו, על כל בתי־הספר, הפנימיות, המעונות ומועדוני הנוער, מהווה סימן דרך בתקופות השונות של ההתיישבות. המטרה לבנות ולהקים מסגרת חינוכית איכותית ויהודית אשר תעניק לילדים תמיכה תרבותית עם מירב המשאבים ותסייע לבניית עתידם. במסגרת מוסדות ויצו מתחנכים 38,000 פעוטות, ילדים ובני נוער, בחלקם הגדול משכבות אוכלוסיה חלשה וטעונת טיפוח.

הגיל הרך של ויצו

בחינוך לגיל הרך יש לויצו מוסדות הכוללים מעונות יום, גני ילדים, פעוטונים ועוד. במסגרת זו דואגים לכל צרכיו של הפעוט ודואגים להתפתחותו השכלית ע"י פעולות מיוחדות כמו „תוכניות העשרה" המשלבות הורים וילדים.

תוכניות אלה מאפשרות לילד לחנות מסביבה בריאה ומוגנת ומעניקה להם נקודת זינוק שווה לזו של ילדים בני גילם.

בנוסף לכך, מתקיימים מדי שבוע חוגי הורים ודיונים בנושא גידול ילדים.

לגילאי 6 עד 9 הקימה ויצו „מועדון התלמיד" המהווה פתרון ל„ילדי המפתח". הילדים מקבלים ארוחת צהריים חמה, מכינים שיעורים ועוסקים בפעילויות שונות בהשגחת מתנדבות.

השרותים המיוחדים לגילאי 5 עד 12 כוללים גם קורסים לילדים מחוננים, מועדוניות טיפוליות לילדי רווחה, שיעורי עזר על ידי מתנדבות לילדי בית ספר.

הנוער של ויצו

ב־11 בתי־הספר של ויצו לומדים 5,000 תלמידים, מתוכם 1,800 בתנאי פנימיה. „בויצו רואים בחינוך כלי לפתרון בעיות כלכליות ותברתיות", אומרת הגברת דינה צ'רנובילסקי, יו"ר המחלקה לבתי־הספר בויצו, „חלק גדול מהתלמידים איננו ממשיך בלימודים אקדמיים, משום כך המחוייבות שלנו כפולה – להעניק לתלמיד את מירב ההשכלה התיכונית והמקצועית ויחד עם זאת להקנות לו ערכים ולעצב אישיות בונה לעתיד".

תכנית הלימודים העשירה והמגוונת מאפשרת לתלמיד למצוא את מקומו בהתאם לרצונו ויכולתו ובהתאם לדרישות המגוונות של המשק. בשנתיים האחרונות, נכנסו בתי־הספר לעידן המחשב כדי להכין את התלמידים לקראת החידושים הטכנולוגיים במפעלים.

במוסדות החינוך של ויצו מושם דגש לא על הלימודים בלבד, כי אם בעיקר על החינוך לערכים ואזרחות טובה. בבתי־הספר, בעיקר הפנימיות, ניכרת אווירה חמה ותומכת. התלמידים נהנים מתשומת לב אישית, תנאי מגורים נוחים ושפע פעילויות חברתיות.

מלבד המערכת המוסדית, מחזיקה ויצו ב־85 מועדוני נוער, בשיתוף עם משרד החינוך והרשויות המקומיות. כ־19,000 ילדים ובני נוער בגילאי 8–18 מבקרים במועדונים הממוקמים בפרברים, בשכונות מצוקה, בעיירות הפיתוח ובערים הגדולות. באיזור תל־אביב מקיימת ויצו בתי נוער מיוחדים המסייעים ל„חבורות רחוב". כמו כן מסייעות המתנדבות לנערות שנפלטו ממסגרות חינוכיות, ומונעות את התדרדרותן על ידי „אימוץ אישי" ופעילות מיוחדת במועדון. בויצו רואים במשימה זו אתגר ציוני ממעלה ראשונה.

בתי הספר של ויצו

כפר הילדים והנוער תדקים (פנימיה)
מגמות: מדעים, לבורנטים ומחשבים.
כפר הנוער נהלל (פנימיה)
מגמות: אגרו מכניקה, מטפלות לגיל הרך, מזכירות, מחשבים.
כפר הנוער „ניר העמק" עפולה (פנימיה)
מגמות: אגרו מכניקה, מטפלות לגיל הרך, מזכירות, מחשבים.
בית ספר תיכון כפרי נחלת יהודה (פנימיה)
מגמות: מחשבים, כלכלת בית.
בית ספר תיכון לגננות וטכנאות נוף פתח־תקוה (פנימיה)
מגמות: גננות וטכנאות נוף.
אחוזת ילדים ונוער חיפה (פנימית)
לימודים כלליים והדרכה מקצועית.
מכללה ע"ש נרי בלומפילד חיפה
מגמות: עיצוב ואמנות שימושית, צילום, עיצוב אופנה, מקצועות המינהל, בית ספר להכשרת מורים.
בית ספר תיכון מקצועי ע"ש הנרייטה אירוויל חיפה
מגמות: גרפיקה ואמנות שימושית, צילום, שרטוט אדריכלי, אופנה ומוסיקה.
בית ספר תיכון מקצועי עירוני י"ד ויצו צרפת ת"א
מגמות: אמנות שימושית, אופנה, צילום, מלונאות ואירוח.
בית ספר תיכון מקצועי ויצו רחובות (פנימיה)
מגמות: לבורנטים, גרפיקה ואמנות שימושית, אופנה, מזכירות ממוחשבת, יהלומים, מטפלות לגיל הרך.
בית ספר מקצועי לנערות ויצו ירושלים
שלב א' – ספרות, כלכלת־בית, מטפלות ופקידות.
שלב ב' – טיפול לגיל הרך, מזכירות ממוחשבת בשיתוף עם משרד העבודה.

38,000 ילדים ובני נוער מתחנכים במוסדות ויצו

	מס' הילדים
ב־207 מעונות יום ומוסדות לגיל הרך	13,000
במרכזי שהיה, מועדוני תלמיד, מועדוניות טיפוליות ושעורי עזר	1,000
ב־11 בתי ספר מקצועיים וחקלאיים	5,000
ב־85 מועדוני נוער ומוסדות לחנוך משלים	19,000

רשת בתי הספר של משען

מרכז משען
בתי אבות. כפרי ילדים
פנימיות נוער
לחינוך מקצועי
מועדונים לפנסיונרים
משען MISHAN

משען מפעילה 5 כפרי ילדים ונוער בהם מוצאים למעלה מ־1000 תלמידים בית חם ויד מכוונת.

כ־1200 תלמידים מכל קצווי הארץ, המתחנכים כיום בכפרי הילדים והנוער של משען, מעידים יותר מכל על אשר מוצאים הם במסגרת הלימודים בם ומעבר לה – בית חם, משפחה גדולה ודואגת המושיטה להם יד אוהבת ומכוונת.

במשך השנים התמחתה משען, כזרוע חיונית של האגף לבטחון סוציאלי של ההסתדרות הכללית, המבססת פעילותה על עקרון העזרה ההדדית, בטיפול בשני קצוות האוכלוסיה הזקוקים לתמיכה ולמשענת. הקצה האחד – קשישים והאחר – ילדים מרקע סוציאלי חלש או נוער חסר מקצוע, בטרם יציאתו לחיים עצמאיים. בצד בתי האבות ומועדוני הפנסיונרים אותם מקיימת משען לרווחת הקשישים, מאפשרת היא מסגרות לימוד מגוונות החל מגיל גן ועד גיל צבא ב־5 מוסדות פנימיתיים ברחבי הארץ. לחלק מכפרי הנוער של משען, מגיעים ילדים ובני נוער ממשפחות מצוקה ולחלק אחר מגיעים נערים ונערות מאזורי פיתוח מרוחקים, במטרה לרכוש הכשרה מקצועית ולטפח את כושר הלמידה. כל זאת עושה משען באישור ובתמיכה של משרד העבודה והרווחה ומשרד החינוך.

בעזרת מורים, מדריכים, אמהות בית, מרכזי חוגים, יועצים חינוכיים ועובדים סוציאליים משתלבים הילדים בבתי הספר העירוניים במקום מושבם, אליהם הם יוצאים מדי בוקר, למסגרת לימודים רגילה. משעות הצהרים, עם החזרה לכפר הנוער, נוטלים הם חלק פעיל בכל הקשור בחינוך משלים: שיעורי עזר, חוגי העשרה, תרבות וחברה, רכישת הרגלי למידה ופיתוח תחביבים. כל זה נעשה תוך טיפוח אישי של כל תלמיד ותלמיד, בהתחשב בנטיותיו הטבעיות, כישוריו ותחומי התעניינותו.

בית אפל בגן יבנה הוא המוסד היחיד אליו מתקבלים ילדים בני 4 ו־5 המתחנכים בגן־הילדים במסגרת פנימייה. בעזרת מטפלים בעלי הכשרה מיוחדת לטיפול בגיל הרך גם הם, כמו אחיהם הבוגרים, עוזבים מדי בוקר את שערי הכפר, משתלבים בגני הילדים בגן־יבנה וחוזרים בצהריים לפנימיה.

לעלומים שבכפר סבא ולפנימייה היסודית בכרמית שבירושלים מגיעים ילדים בגיל בית הספר היסודי, ללמוד בכתות א'־ח'. גם כאן מושם דגש רב על תכניות העשרה המשלימות את תכנית הלימודים הממלכתית בה משתלבים הילדים בבתי הספר היסודיים בכפר־סבא ובירושלים.

בנוסף לפנימייה היסודית- כרמית שבירושלים ריכזה במקום כוח אדם ומשאבים למתן הזדמנות טובה לנערות ולנערים שאין בתיהם וסביבתם מסוגלים להעניק להם את מיטב האפשרויות למימוש יכלתם וכושרם האישי. בעזרת הצוות החינוכי של הפנימייה, נוטלים התלמידים חלק בפעילות חברתית ותרבותית ענפה. זאת, בצד לימודים בבתי ספר תיכוניים מקצועיים שונים בירושלים. אחוז גבוה של בוגרי הפנימייה התיכונית בכרמית ממשיכים לימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה ומרביתם ממלאים תפקידי מפתח, בעיקר בתחום הטכנולוגי המתקדם, ברחבי הארץ. באונים שבכפר־סבא ובאורים שבקרית־טבעון רוכשים החניכים, מלבד השכלה עיונית, גם הכשרה מקצועית בענפים כמו: מכשירנות תעופתית, אלקטרוניקה, חשמל, מכונאות, טבחות וספרות. לשני המוסדות מתקבלים תלמידים בגילאי 15־17 המקבלים במשך שנה או שנתיים הכשרה מקצועית קדם־צבאית. כך מתאפשרת השתלבותם המקצועית בצה"ל ובחיים האזרחיים בעתיד. בהתאם למסלול הכשרתם. באונים ובאורים משתלבים עולים חדשים, נערים ונערות כבדי־שמיעה בכתות הלימוד הרגילות. גם חיילים העומדים לפני שחרורם מצה"ל והנים בכפרי נוער אלו מהכשרה מקצועית שתהא להם לעזר ביציאתם לחיים האזרחיים.

בית־אפל בגן־יבנה, עלומים ואונים בכפר־סבא, אורים בקרית טבעון וכרמית בירושלים – 5 כפרי ילדים ונוער – משענת המעניקה משען לזקוקים לה.

משרד החינוך והתרבות

מה מותר ומה אסור לגבות מההורים בשנת הלימודים התשמ"ז

משרד החינוך והתרבות קבע את שיעורי התשלומים והתרומות המירביים שמותר לגבות מהורי התלמידים, וכן מה אסור לגבות מההורים, לקראת שנת הלימודים תשמ"ז.

ההוראות מתייחסות לארבעה סוגי תשלום: תשלומים עבור אספקת שירותים נוספים מעבר למה שהמדינה מספקת חינם; תשלומים עבור תוכנית לימודים נוספת ביוזמת ההורים או בית־הספר; תרומת הורים („דמי שכלול") ותשלומים עבור שירותים לא־פורמליים שאינם חובה. בהנחיות המנכ"ל נאמר, כי אסור לגבות תשלומים שאינם במסגרת ארבעת סוגי התשלומים הללו. הודגש, כי אין לדרוש דמי הרשמה מהתלמידים הזכאים לחינוך חינם.

אספקת שירותים נוספים

משרד החינוך קבע, לאחר התייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ועל דעת מרכז השלטון המקומי, כי אלה יהיו הנושאים והסכומים שמותרים לגבייה עבור אספקת שירותים נוספים שהם מעבר לחובת המדינה:

★ גני ילדים – חומרי מלאכה – 20 שקל, שירותי בריאות - 8 שקל, ביטוח תאונות אישיות 7 שקל.
★ כיתות א'–ו' – חומרי מלאכה או לחינוך תזונתי 15 ו־19 שקל, שירותי בריאות - 13 שקל טיפול שיניים – 23 שקל.
★ כיתות ז'–ט' – חומרים לאומניות טכניות וכלליות - 24 שקל, שירותי בריאות - 13 שקל, טיפול שיניים – 23 שקל.
★ כיתות ט'–י"ב (בבתי־ספר על־יסודיים ארבע־שנתיים ובחטיבה העליונה בכל הנתיבים) – חומרי לימוד, מלאכה ומעבדה – 15 שקל, שירותי בריאות - 13 שקל.

במוסדות חינוך הנוספקים בהשאלה לשנה את מלוא ספרי הלימוד בכיתות א–י"ב מותר לגבות 50 שקלים; מי שמספקים בהשאלה ספרי עיון – 15 שקל וביטוח תאונות אישיות – 7 שקלים.

כל הסכומים הללו הם בתוקף עד 14 בספטמבר 1986. לאחר מועד זה יהיו הסכומים צמודים להתייקרויות במשק לפי המדד הידוע ביום התשלום.

החזר הוצאות

בנוסף לכך רשאיות הרשויות המקומיות או הבעלויות על בתי־הספר לגבות החזר הוצאות בשיעור של 100% עבור דמי נסיעה וכניסה לבריכה בשיעורי שחיה וכן עבור הוצאות נסיעה, לינה באכסניה ודמי כניסה לאתרים בטיולים. משרד החינוך דרש מבתי־הספר לפרט את כל השירותים אשר עבורם נדרשים ההורים לשלם כדי שתהא להם אפשרות לבדוק ולהבטיח כי הם משלמים אך ורק עבור השירותים הניתנים בפועל. מי שלא שילם המגיע ממנו מותר לנקוט נגדו באמצעים לרבות מניעת מסירת תעודת שליש וגמר, מניעת שירותים והגשת תביעה בערכאות. אין להשעות תלמיד מלימודיו בגין אי־תשלום.

על הבעלויות על בתי־הספר והמנהלים לקבוע הסדרים להקלה בתשלומים ולהנחות למשפחות שלהן יותר מילד אחד באותו מוסד. כך, למשל, ניתן לחלק האגרה לשניים עד שלושה תשלומים. אסור למנוע מילד למשפחה נזקקת את מתן השירותים או את השתתפותו בטיולים בגלל אי־תשלום.

למשפחות שאינן יכולות לעמוד בנטל התשלומים תינתן מילגה ממפעל הסטיפנדיות.

תרומת הורים ("דמי שכלול")

בהתייעצות עם ועד ההורים הארצי התקרה של תרומת הורים ("דמי שכלול") בתשמ"ז כדלהלן:

8 שקל לתלמיד, 10 שקל לשני אחים הלומדים באותו מוסד ו־12 שקל לשלושה אחים באותו מוסד. בגני קדם־חובה (שבהם גובים שכר לימוד) לא תהיה תרומת הורים. התרומה היא מתן מרצון ואין לנקוט אמצעים כלשהם נגד תלמידים שהוריהם לא הרימו התרומה למוסד. התרומה מיועדת אך ורק למימון פעולות לשיפור ההוראה והלמידה (שאינן מחובת המדינה לממן) ולסייע לתלמידים נזקקים. ההחלטה על חשימוש בכספים תיעשה אך ורק בתיאום עם ועד ההורים. מותר להוסיף תרומה מיוחדת רק לקידום הלימוד בעזרת מחשב אם החליט על כך ועד ההורים.

משרד החינוך קבע עוד כי
חל איסור מוחלט להציג דרישות תשלום להורים בערכים דולריים שכן הדבר מנוגד לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

שנת לימודים חסכונית ויעילה

לחנך ב„אמונה" שלמה

תנועת האשה הדתית לאומית
אמונה

מערכת מוסדות החינוך של „אמונה"־תאד"ל מיישמת את השקפת עולמה החברתית והפילוסופית של התנועה הדתית לאומית ומחנכת על ערכי המסורת והציונות הדתית.
ל„אמונה" 3000 תלמידות בבתי ספר ופנימיות, 8000 ילדים ב־130 מעונות, גנים ופעוטונים לגיל הרך.

מאת רויטל הכט

בתנועת האשה הדתית לאומית - „אמונה" רואים באשה את לב ליבו של התא המשפחתי. קידומה ההשכלתי, והעשרתה הרוחנית יאפשרו לה לממש את עצמה, להרחיב את אופקיה וע"י כך לתרום למערכת היחסים ההרמוניים עם בעלה וילדיה. „אנו מאמינות", אומרת הגב' שרה שטרן קטן, יו"ר „אמונה" בישראל, „שיש לסייע לאשה לרכוש השכלה ומקצוע אשר יזכו אותה בהערכה עצמית וסביבתית גבוהה. משום כך מתמקדת מערכת החינוך „באמונה" בהעשרה רוחנית של האם ובחינוך ילדיה במסגרת המשפחה. בהכרה שמשפחה בריאה היא היסוד לחברה מתוקנת.

מערכת החינוך של אמונה אינה קופאת על שמריה. הדינמיות ניכרת בקצב הגידול וההתפתחות של מוסדות החינוך לסוגיהם:

בתי ספר פנימיתיים לגיל יסודי

★ אחוזת שרה – בני ברק, 170 בנים ובנות גילאי 6 עד 14.
★ בית ילדים ע"ש שרה הרצוג בעפולה – 135 ילדים בגילאי 12 עד 16 נבנה ונתמך ע"י חברות „אמונה" באנגליה.
★ בית אלעזרקי בנתניה – 67 ילדים בגיל 6 עד 15. ביה"ס פועל כמשפחה גדולה. אחים או אחיות. בני משפחה אחת גרים ביחד.
★ בית הילד „נוה מיכאל" בפרדס חנה כ־138 ילדים מגיל 5 עד 12.

בתי ספר תיכוניים מקצועיים

ב„נוה מיכאל" פועל גם ביה"ס למטפלות חינוכיות – כ־80 תלמידות הזוכות לתעודה של מטפלת חינוכית מוסמכת וניגשות גם לבחינות בגרות. התלמידות משמשות כחונכות לילדי הפנימיה. בפרדס חנה ביה"ס נוסף של „אמונה", ביה"ס ע"ש „אלישבע מיכאל" הוא בי"ס על יסודי שש שנתי, איזורי מקיף דתי לבנות, בשיתוף עם אגד ערים שומרון. בביה"ס מגמה עיונית עם תעודת בגרות ומגמות מקצועיות – ארוח משק, אופנה, סיעוד ומגמת מחשבים.

★ בי"ס התיכון מקצועי „נוה שרה הרצוג" – בשיתוף עם עירית בני ברק ו„אורט" – 480 בנות לומדות במגמות מחשבים, מזכירות, שרטוט בנין ואדריכלות, כלכלת בית ואופנה. עם תעודת בגרות.

★ בית הספר התיכון המקצועי הדתי לבנות בטבריה, 'צורף לפני כשנה לרשת החינוך של „אמונה", בביה"ס 200 תלמידות הלומדות במגמת עיונית, חשבונאות, פקידות, מזכירות ומחשבים.

★ „במרכז מרים" בבני ברק – מרכז חינוכי דתי לבנות, לומדות 60 בנות במסלול מקצועי. בשנה האחרונה נפתחה סדנה פוליטכנית המכשירה את הבת לתיקונים קלים בביתה.

בימים אלה מנהלת רשת החינוך של אמונה מו"מ עם העיריה לקבלת ביה"ס התיכון הממלכתי דתי לחסותה. קבלתו תשלים העברת המערכת העל־יסודית בבני ברק, לחסות רשת מוסדות החינוך של „אמונה".

מכללת „אמונה" בירושלים

גולת הכותרת במערכת החינוך של תנועת „אמונה" היא ללא ספק מכללת „אמונה" בירושלים, המכללה הטכנולוגית חנכה בימים אלה את המבנה הנוסף החדש.

במכללה מס' מגמות: 1) בי"ס למטפלות המכשיר עובדות עבור מעונות יום של „אמונה", כולל מעון ילדים לדוגמא, המשמש כסדנה לביה"ס. 2) טכנאות שיניים. 3) מגמה לגראפיקה טכנולוגית (קיימת אפשרות לתעודת הוראה בגראפיקה). 4) מחשבים. המסיימות תקבלנה תואר הנדסאיות. למכללה מתקבלות אך ורק בנות לאחר שרות לאומי, עם תעודת בגרות. „בשנת הלימודים הבאה" מודיעה חנה מלמד יו"ר המחלקה למוסדות חינוך, „יחנך במכללה, מרכז ללימודי השואה. המבנה המפואר שיעוטר בחלונות אמנותיים תרומתו של יעקב אגם, יחנך בדצמבר 86".

כל בוגרות המכללה מוצאות עבודה במקצוע שרכשו. העיקרון להעניק לתלמידות מקצוע שבו תוכלנה לעסוק גם בביתן. בביה"ס מתקיימות גם השתלמויות לכל צוותי המעונות של „אמונה". המקום הפך למרכז לימודי שוקק חיים, מלבד ביה"ס והפנימיה מתנהלים במקום חוגי תהי"לה.

מערכת חינוך לגיל הרך

בשנים האחרונות התמקדה „אמונה" בפתיחת מעונות חדשים והרחבתם של הקיימים. על אף הקשיים התקציביים נוספו כיתות במעונות המגיעים היום לסך הכל 300 כיתות. המטרה, לסייע למשפחות ברוכות ילדים, לאמהות עובדות, למשפחות שמתקשות לחנך ולגדל את ילדיהן בכוחות עצמן ולקליטת ילדי משפחות עולות מארצות שונות.

מאמצים רבים מוקדשים להענקת חינוך דתי לאומי לילד בראשית דרכו ולהוריו. „אמונה" רואה ברכה בהשגיה בקליטה המוצלחת של יוצאי אתיופיה במעונות. צוות מיומן ש„אמונה" העמידה לרשות מרכזי הקליטה איפשר שילוב מהיר של הילדים בכיתות אינטגרטיביות.

„אמונה" נענתה לדרישת התעשיה ופתחה מעונות יום לאמהות עובדות מ־6.00 בבוקר עד 17.00 אחה"צ.

חינוך למבוגרים

דגש מיוחד מושם על הרחבת השכלתם של המבוגרים, „אמונה" בנתה 4 מסלולים לחינוך והקניית השכלה למבוגרים. הללו כוללים –

1) סמינריונים לקיץ – סמינריונים משפחתיים. בכל סמינריון דנים בנושא יהודי כמו אחדות עם ישראל, שנת שמיטה ועוד. לשלב השכלה לאומית עם ערכים יהודיים.
2) קורס מנהיגות קהילתית תנועתית.
3) מינחות הורים – חוגי הורים ברוח היהדות, המתבססים על השיטה האדלריינית, הפעולה מקיפה אלפי אמהות מכל שכבות האוכלוסיה. המפגשים נועדו לחזק את האמהות ביכולת להתמודד עם חינוך ילדיהן, ולעורר בהן את היכולת והכח להנהיג את ביתן. המפגשים מתקיימים אחת לשבוע במשך 3 שנים.
4) תהי"לה – מרכז העשרה לאשה הדתית בהשכלה כללית עם מגמה מיוחדת ליהדות. כ־1000 נשים לומדות ב־6 מרכזים בערים הגדולות, בני ברק, נתיבות וקרית אונו. בתהי"לה 3 רמות לימוד, מקרוא וכתוב, דרך השכלה יסודית ועד השכלה תיכונית בשילוב לימודים מקצועיים, עם תעודת בגרות, תעודת גמר או תעודה מקצועית. ההישגים מרשימים – נשים שהתחילו מקריאה וכתיבה סיימו תיכון עם מקצוע.

רשת אורט – עם הפנים לעתיד

ברשת אורט הגדולה בישראל ללימודי הטכנולוגיה וההכשרה המקצועית למעלה מ־60,000 תלמידים. השנה – הקמת מרכז טכנולוגי גדול בגליל. במרכז – תלמידים מהגליל ומהתפוצות. בעתיד – הגדלת מערכת הלימודים הטכנולוגיים.

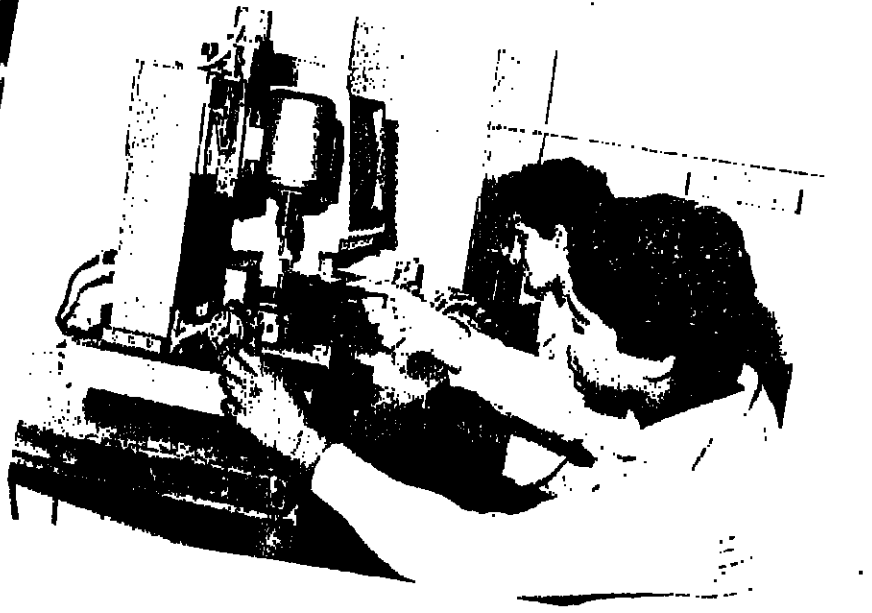

מאת נגה שילון

רשת אורט הגדולה ביותר בישראל לחינוך טכנולוגי תפתח את שנת הלימודים תשמ"ז עם 63,000 תלמידים ו־4,800 מורים ועובדי מינהל חינוכי.

לפני כ־4 שנים קיבלה הנהלת אורט החלטה להתפרש בקנה מידה רחב על אזורי פיתוח – כשהיעד המרכזי יהיה הגליל. לשם כך הוחל בבנייתה של מכללה מרכזית בכרמיאל, שתשרת את בוגרי אורט מן התפוצות ומן הגליל. המכללה, שתפתח שעריה בשנת 1987, תכשיר את בני הגליל והתפוצות במקצועות הטכנולוגיים ותיצור תשתית טכנולוגית מוצקה בגליל.

מרוסיה לישראל

אורט נוסד כ־1880 ברוסיה הצארית כארגון יהודי שמטרותיו היו ללמד את היהודים מקצוע – במלאכה ובחקלאות. במסגרת הרעיון הזה התפרש אורט על פני העולם כולו – רוסיה, מזרח אירופה, אירופה, אמריקה הדרומית והצפונית וכן צפון אפריקה ואסיה. בהיסטוריה היהודית שימש אורט כמכשיר חשוב במעבר היהודים לאמנסיפציה – מעבר ממלאכות שרותיות ותיווכיות לעבודה בתעשיה ובחקלאות.

בשלהי מלחה"ע ה־2, חדר אורט למחנות הפליטים שנותרו ממחנות ההשמדה והחל בשיקומם, באמצעות שיקום והכשרה מקצועית. בשלהי מלחמת השחרור הגיע אורט למדינת ישראל ונטע בה את בתי הספר הראשונים שלו. בתי הספר הראשונים, כמו אורט סינגלובסקי בת"א, או אורט בנתניה או בירושלים היו באופן מיידי תמרור בכיוון של החינוך הטכני, המקצועי והטכנולוגי – ומערכת החינוך בכלל.

הכיוון שהתבסס התמקד באיכויות הלמידה, איכויות ההשכלה הכללית, איכויות בהכשרה המקצועית ואיכויות בטיפוח המערכת התברתית בבתי הספר.

מכאן צמחו הכיוונים אשר השפיעו על כל מערכת החינוך במדינה – במסגרת החינוך הטכנולוגי וכן במסגרות החינוך המקיף וההכשרה המקצועית.

אורט ממשיך הפעילות בעולם כולו, אך שישים אחוז מפעילותו מתקיימים במדינת ישראל. בספטמבר 1986 יתקיים הקונגרס העולמי של אורט בירושלים. בקונגרס המתקיים אחת לשש שנים מתאספים כל נציגי אורט מן העולם כולו לדון ביעדים ובמטרות של אורט ולבחור את מוסדותיו. הקונגרס שיפתח ב־21.9 יתגבר ויחזק את אורט בעולם היהודי, עם דגש מיוחד על פעילותו המרכזית בישראל.

היקף הפעילות

במשך 38 שנות קיומו של אורט בישראל סיימו לימודים במסגרת זו כ־220,000 תלמידים, כאשר כל שנה מסיימים כ־12,000 תלמידים. מספרים אלה הם רבי עוצמה, היקף וחיוניות לגבי כח האדם המקצועי במדינת ישראל. בשנה הקרובה מתוך 63,000 תלמידים, 45,000 ילמדו במסגרות התיכוניות או בגיל תיכון ו־18,000 ילמדו במסגרות לימודיות על־תיכוניות ומסגרות למבוגרים. כל אלה ילמדו ב־107 מוסדות ובתי ספר המפוזרים על פני הארץ כולה – בערים, מושבים, קיבוצים, מושבות ועיירות הפיתוח, החל ממסאסא בצפון וכלה בירוחם בדרום.

בתי הספר והמכללות משרתים אוכלוסיות מגוונות, וברמות השונות. היקפם כולל: בתי ספר תיכוניים, מקצועיים, טכנולוגיים המשרתים אוכלוסיה שמסיימת לימודים בגיל 18 עם תעודת בגרות טכנולוגית. בתי ספר מקיפים אינטגרטיביים – בהם מסלולים טכנולוגיים ועיוניים ברמות השונות.

בתי ספר תעשייתיים – האוכלוסיה נוער בני 14–18, הצמודים לתעשיה ולומדים בתכנית לימודים יחודית הן בהשכלה הטכנולוגית והן במקצועית.

המכללה להכשרת אקדמאים להוראה, משתלבת בימים אלה במכלל בית ברל.
הצמיחה וההתפתחות הם תשובה לאקדמאים ויוצאי אוניברסיטאות הרוצים בהוראה.

המכללה להכשרת אקדמאים להוראה – בתנופה מחודשת

מאת מלכה קנטי

ראשיתו של הסיפור לפני 13 שנה בקורס נסויי להכשרת יוצאי אוניברסיטאות להוראה עם 18 תלמידים. בתוך זמן קצר הפך להיות „בית מדרש" ולאחר מכן „מכון" אשר בשנת תשמ"ז הגיע ל־700 תלמידים.

הצמיחה וההתפתחות המהירים באו כתשובה לעודף האקדמאים מחוסרי העבודה בארץ, (כיום 75% מהתלמידים במכון הנם בעלי תואר BA). ואיפשרו הכשרת מורים מוסמכים להוראה. למרות הדעה הרווחת בציבור בדבר עודף מורים, קיים מחסור במורים, בעיקר בחינוך העל־יסודי, כשעיקר הבעיה במקצועות טכניים, מדעים מדוייקים ומדעי המחשב. חסרון זה ניכר גם בחנוך המיוחד, חינוך מסייע והגיל הרך.

יחודה של המכללה הזו ברצון להעניק לתלמיד הרגשה שהוא הגורם החשוב במערכת וזו מתגשמת עבורו ומאפשרת לימוד נעים והנאה אינטלקטואלית. לכן בוטל כל דבר בעל חותם אוניברסיטאי מבלי לוותר על הרמה האקדמית, כגון שיטת הבחינות הקונבנציונלית ובמקומה הונהגה שיטת ה„מבתרים" (מבחני תרגיל) אין לחצי בחינות ואין לוח זמנים אימתני.

ד"ר יצחק פרי מייסד המוסד ומנהלו והרוח החיה שבו (15 שנה יו"ר ארגון מורי המכללות והסמינרים, 4 שנים יו"ר אגוד מנהלי הסמינרים) העניק למערכת גמישות מנהלית, שוויון בין אישי, חותר ומשיג כלשונו „תורה לשמה ותורה להישגים" ועל־כן נקרא המקום בפי תלמידיו (ועובדיו) „מכון פרי" כאשר 95% מהבוגרים שבים לכאן להשתלמויות שונות.

לאחרונה הועבה האוירה עם פרסום הידיעה על סגירת המוסד. הופעל לחץ ציבורי גדול, למניעת הגזרה הרעה. בסיועו המבורך של שר החינוך, „מעז יצא מתוק" והועלה רעיון השתלבות מוסד במכללת בית ברל.

מכללת בית ברל בהנהלתו של חכ' אהרון הראל ומנהלה האקדמי פרופסור שלמה בן עמי והחברים האחרים בהנהלה, קידמו בלבביות את השילוב והגישו כל סיוע להצלחתו.

ד"ר פרי מברך על המאמצים ומאמין באמונה שלמה שהמכללה תשמור על אוטונומיה מלאה מנהלית ואקדמית על בסיס הסכם משפטי בין הסתדרות המורים ומשרד החינוך שיאפשר התפתחות פדגוגית ואקדמית רבה.

המכון מביא עמו צבור של 105 מרצים ביניהם 8 פרופסורים בעלי תואר דוקטור חוקרים ובעלי שם בינלאומי, ציוד אדיר ויקר הכולל ספריה של 30,000 ספר, מרכזיה דידקטית, משחקיה לימודית, וכן חסכונות כספיים של המוסד.

החלטה חשובה זו הפכה את מכללת בית ברל למוסד הגדול ביותר להכשרת אקדמאים להוראה, ויש התעניינות עצומה של מועמדים (למרות תנאי הקבלה הקשים: תעודת בגרות מלאה ושתי שנות למוד אוניברסיטאי לפחות). המרכז – מקודם המכללה – להכשרת אקדמאים להוראה עובר בראשון לאוגוסט לבית ברל וההרשמה לחוגי הלימודים המגוונים החל בהכשרה לגן וכלה בי"ב והחינוך המסייע תמשך במלוא התנופה במכללת בית ברל.

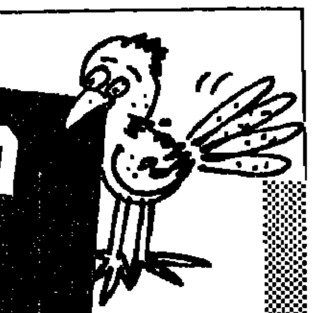

על פי תקנות המפקח על התעבורה תלמידים המתגוררים באיזור מרוחק מהמוסד בו הם לומדים זכאים להנחה של 50% ממחיר הנסיעה באוטובוסים למקומות לימודיהם. ההנחה ניתנת לבעלי תעודות מתאימות המונפקות ע"י "אגד".

מוסדות המעוניינים שתלמידיהם יהנו מהנחה זו, יפנו לאחד ממדורי תעודות-נסיעה של "אגד" כמפורט להלן, לשם קבלת טפסים למילוי הפרטים הדרושים.

אנא פנו בהקדם - על מנת לאפשר לתלמידים ליהנות מההנחה המגיעה להם על פי החוק.

מדורי תעודות נסיעה:
תל-אביב - רח' פין 3, טל. 03-383311
חיפה - בית אגד, תחנה מרכזית, טל. 04-549226
ירושלים - בית אגד - תחנה מרכזית, טל. 02-551720.

מעלות – הוצאת ספרים בע"מ

הספרים הבאים שהוכנו על ידי האגף לתכניות לימודים שבמשרד החינוך והתרבות ייצאו לאור בחודשים אוגוסט אוקטובר 1986:

ספרות, לשון והבעה
1. מתנה ליום הולדת – סיפור במילים ובתצלומים מתוך החיים של ילד ערבי בכפר, לכיתות ג–ו (מ"מ).
2. לקט חמד: מעשיות ואגדות, קובץ סיפורים לקריאה מנחית לכתות ב-ג (ממ"ד).
3. עיונים בסיפורי ש"י עגנון, מדריך למורה בחטה"ב (מ"מ וממ"ד).

היסטוריה
4. שיעורים בהיסטוריה לכיתה ז' – ספר מקובץ הכולל את הספרים הבאים:
מעליית רומא עד סוף העת החדשה; רומא בשיאה ובירידתה, הנצרות הקדומה, הערבים והאיסלאם; אירופה המערבית בימה"ב; היהודים בין נצרות ואיסלאם; היהודים בשלהי ימה"ב.
5. תולדות ישראל והעמים חלק ב', לכיתה ז' (מ"מ) – מהדורה חדשה ומורחבת.
6. היהודים בארצות האיסלאם בתקופת השלטון העותומאני – לכיתה ח' (ממ"ד).
7. בין מלחמה לשלום – התפתחות המערכת הפוליטית הבינלאומית במאה ה־19 וה־20 לתלמיד בחטה"ע.

תורה שבעל־פה
8. בין פסח לעשור – חוברת לתלמיד בכיתות ה–ו (מ"מ).
9. סוכות – חוברת לתלמיד בכיתה ד' (מ"מ).

ביולוגיה לחטה"ב
10. עופות דורסים – חוברת העשרה לתלמיד בחטה"ב (מ"מ וממ"ד).

חינוך אמנותי
11. אמנות בזכוכית ובאבן – ויטראז', פסיפס, אמייל ופרסקו, חוברת הדרכה למורה.

גיאוגרפיה לחטה"ע
12. נספח סטטיסטי – חוברת עזר לתלמיד בלימודי הגיאוגרפיה בחטה"ע.

הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ

המדור ללימודי חוץ
מודיע על פתיחת
לימודי תעודה
אשר יתקיימו בשנת הלימודים תשמ"ז 1986/87
בחיפה, בתל־אביב, בירושלים, בבאר־שבע, בפתח־תקוה ובאשדוד

- ★ מינהל עסקים (בחיפה, בת"א, בירושלים ובפתח־תקוה)
- ★ ניהול ויחסי עבודה (בת"א)
- ★ ניהול כללי (בת"א, בירושלים, בב"ש, בפתח־תקוה ובאשדוד)
- ★ ניהול מתקדם (בת"א)
- ★ ניהול ותכנון מסים (בת"א)
- ★ מינהל כספים (בחיפה ובת"א)
- ★ ביקורת פנימית (בחיפה ובת"א)
- ★ הכשרת מנהלי חשבונות מדופלמים (בת"א)
- ★ ניהול הייצור (בת"א ובאשדוד)
- ★ ניהול עבודה (בת"א, בפתח־תקוה ובאשדוד)
- ★ ניהול הנדסי (בת"א)
- ★ ניהול משאבי אנוש (בחיפה, בת"א, בירושלים ובב"ש)
- ★ ניהול שיווק (בת"א)
- ★ ניהול שיווק בינלאומי (בת"א)
- ★ ניהול הספקה ורכש (בת"א ובירושלים)
- ★ ניהול משרד (בת"א)
- ★ ניהול אחזקה (בת"א)
- ★ מינהל בתי מלון (בחיפה, בת"א ובירושלים)
- ★ הכשרת סגל בכיר בענף היהלומים (בת"א)
- ★ ניתוח מערכות מידע (בחיפה, בת"א ובירושלים)
- ★ תכנות למחשבים (בחיפה ובת"א)
- ★ הכשרת מנהלי פרויקטים בבניה (בחיפה ובת"א)
- ★ יחסי ציבור ופרסום (בחיפה, בת"א, בפתח־תקוה ובירושלים)
- ★ כתיבה טכנית (בחיפה)
- ★ שמאות מקרקעין וניהול נכסים (בחיפה ובת"א)
- ★ שמאות רכב (בחיפה, בת"א ובירושלים)
- ★ בוחני רכב (בחיפה, בת"א, בירושלים ובב"ש)
- ★ קציני בטיחות בתעבורה (בחיפה, בת"א ובירושלים)
- ★ הכשרת בודקים של אביזרים ומכונות הרמה (בת"א)
- ★ עיצוב גרפי (בפתח־תקוה)
- ★ גרפיקה שימושית – ביצוע (בחיפה)
- ★ הכשרת שרטטי אדריכלות (בחיפה)

פרטים והרשמה:
בחיפה: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, בנין חטכניון הראשי בהדר טלפון: 661151, 667818.
בתל־אביב: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, רח' ליסין 14 תל־אביב, טלפון: 262134.
בפתח־תקוה: עירית פתח־תקוה, מינהל התרבות, עליה שניה 8 טלפון: 913121.
בירושלים, בבאר־שבע ובאשדוד: ההרשמה במרכז תל־אביב.

המרכז לחינוך טכנולוגי חולון
בחסותה האקדמית של אוניברסיטת תל־אביב

המרכז לחינוך טכנולוגי חולון, נועד לענות על צורך של שילוב לימודים טכנולוגיים מתקדמים עם לימודים פדגוגיים.
המרכז מכשיר מורים במקצועות טכנולוגיים להוראה במערכת החינוך הטכנולוגי העל־יסודי והעל־תיכוני במגמות אלה:
1. חשמל ואלקטרוניקה
2. מכונות ובקרה
3. עיצוב פנים תעשייתי

משך הלימודים במוסד הוא ארבע שנים. אולם במגמות חשמל. אלקטרוניקה ומכונות. יכול הסטודנט. לנוחותו, להרחיב את משך הלימודים לתקופה ארוכה יותר (עד ל־5½ שנים) ולעבוד בו זמנית. דבר זה מתאפשר הודות למסלול הגמיש. הפועל במקביל למסלול הרגיל.
בסיום לימודיו מקבל הסטודנט את התואר בוגר אוניברסיטה בחינוך טכנולוגי B.Sc.T.E. המוענק לו ע"י אוניברסיטת תל־אביב וכן תעודת הוראה.

פאם
פאם, המרכז להוראת מקצועות הקוסמטיקה
בהנהלת פנינה אוולאי, מ"ס
קורס מקצועי
קוסמטיקה ואיפור
בפיקוח: משרד העבודה והרווחה
פרטים והרשמה: בירושלים רח' הל"ה 19 02-690878 בערב – 02-668923
בתל־אביב רח' בן יהודה 224 03-5460669, 03-456303

"הבטח את עתידך למד מקצוע ושפה"

תכנות מחשבים
בפיקוח משרד העבודה

אנגלית
קורסים או שעורים פרטיים לכל רמה ומטרה

עברית
בכתב או קורס ערב לכל המקצועות והמועדים

הנהלת חשבונות
כל הסוגים לקראת בחינות משרד העבודה (כולל הנה"ח ממוחשבת)

יועצי מס
לקראת בחינות הסמכה מטעם נציבות מס הכנסה

מזכירות רפואית
בפיקוח משרד הבריאות

מזכירות טכנית · **ספרות מחשב** · **קלדנות** · **תקלדנות** · **כתבנות**

★ לימודי בוקר או ערב לפי בחירה
★ סידור מיוחד למשרתים במילואים
★ הכוונה תעסוקתית למסיימים

פרטים והרשמה בכל יום בשעות 9.00-13.00, 16.00-19.30

תל אביב, דיזנגוף 116, ליד סופר רול, טל 228546	תל־אביב, בן יהודה 32, בנין אל על, טל 291858, 285629	חיפה, בלפור 5, פינת נורדאו, טל 669041	חולון, סוקולוב 48, בנין הסופר, טל 800889	ירושלים, יפו 38, מול בית יואל, טל 221833	רמת גן, ביאליק 47, מול אורדע, טל 726132	ק. חיים, וביאליק, העמקים 3, טל 740410

אשדוד, בנין פאן־לון, מרכז א, טל 35624	פתח־תקוה, איילון 51, טל 913665	כפר סבא, עמומי 3, מול פינוזין, טל 444208	ראשל"צ, רוטשילד 35, פסז חיים, טל 958801	רחובות, הרצל 183, טל 453532	באר־שבע, החלוץ 86, מול ק שביט, טל 37677	בת ים, רוטשילד 18, פינת בלפור, טל 684181	נתניה, הרצל 24, כיכר ציון, טל 27404	הרצליה, סוקולוב 55, פ בן גוריון, טל 87687	רמלה, הרצל 84 בפסג, מעל בנק לאומי, טל 242386	קרית אונו, מרכז קהילתי, רח צה"ל 104, טל 716847	

המכון להכשרה מקצועית
מכון ישראלי למנהל ומכונים אמריקאים לשפות

למד אנגלית בביתך ע"י
מכון לינגואפון LINGUAPHONE
או אחת מ־38 שפות כולל ערבית
בשיטה הבריטית המתקדמת והידועה בעולם של מכון לינגואפון המערכת ללימוד עצמי של שפות משולבת בקסטות וספרי עזר מותאמים ל־38 שפות
★ תשלומים נוחים ★ שבוע נסיון
לכבוד „לינגואפון" – הנציגות בישראל תל־אביב, רח' אחד־העם 32, ת"א 65541, טל' 03-622167
שם: ______ טלפון: ______
כתובת: ______ מיקוד: ______

מודיעה על
הרשמת מועמדים לשנה א' ולשנה ב'
לקורס טכנאי צילום
במסלול תלת שנתי – לימודי ערב
לקבלת פרטים נא לפנות לטל: 03-341811 או לת.ד. 300 קיראון.
מסיימי הקורס יקבלו תעודת טכנאי צילום מוסמך מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית.

לבוגרי חי ס"י
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
בחינות בגרות מלאות
■ ציוני מגן, סיווג מקצועי מוכר
■ מגמות: חשבונאות, מינהל ומזכירות
לימודי מחשבים
רחוב שפירא 4, (מול בורסת היהלומים) רמת־גן
לקבלת יעוץ והרשמה פנה לטל' 731459, 03-723466
קוים: 20, 22, 23, 40, 42, 51, 54, 60, 61, 68, 69, 70, 531, 551, 561, 567